reFORRÁS

A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített." *2 Tim 3,16-17*

BEMUTATKOZIK ABAÚJ

„ÉPÜLJETEK FEL LELKI HÁZZÁ" – INTERJÚ VADNAI ZOLTÁNNAL

A KÖZÖS SZOLGÁLAT VÉGE

TÖRTÉNET ÉS RECEPT – KEMÉNY DIÓ

ŐSZI ETŰD VIZSOLYBÓL

A Tiszáninneni Református Egyházkerület Lapja, X. évf. 3. szám 2022. október

TARTALOM

1 Örökségünk

2 **Meditáció**
-Mint(h)a Egyház

5 Beszéljünk róla

6-10 **Igazat mondd, ne csak a Valódit**
-Bibliaolvasási szokások

8 **Hitvallásaink**
-Heidelbergi Káté

12 Gyászfeldolgozás

10-17 **Történet és Recept**
-Kemény Dió

18 **Női szemmel**
-Baksy Rezsőné

21 **Kerületi Hírek**
-„Épüljetek fel…"
- Beszélgetés Vadnai Zotlánnal

27 **Bemutatkozik Abaúj**

28 A megrepedt nádszálat nem töri össze…

29 Őszi etűd Vizsolyból

36 Énekeljetek neki

39 **Abaúj Turisztika**

42 Jósvafő

43 Novajidrány

44 Bódvaszilas

45 **Gyülekezeti Hírek**

48 A közös szolgálat vége

49 Hálaadás Mezőkeresztesen

52 **Szövetségeink**

53-58 **Diákélet**

54 Tirekifi

59 **Egyház és irodalom**

reFORRÁS

Kiadja a Tiszáninneni Református Egyházkerület
Elönksége:
Pásztor Dániel Püspök, Dr. Molnár Pál főgondnok
Felelős Szerkesztő: Hangóné Birtha Melinda
Szerkesztőbizottság: Marozsák Dániel, Anda Judit, Baksy János, Balogh Milán, Csomós Balázs
Külső munkatársak: Vass Enikő, Tóth Alexandra
Teljes nyomdai előkészítés: Asztalos József
Címlap fotó: Úrvacsorai kehely, Novajidrány, 15. század (Sárospataki Református Kollégium Múzeum)
Hátsó borító: Úrasztali terítő, Baktakék, 1742. (Sárospataki Református Kollégium Múzeum. Fotó: Rácsok András)
A szerkesztőség címe:
3525 Miskolc, Kossuth u 17., **srlszerk@gmail.com**
Nyomda: Kapitális Kft. Felelős vezető: Kapusi József
Ára: **300 Ft**
ISSN 2063-9376

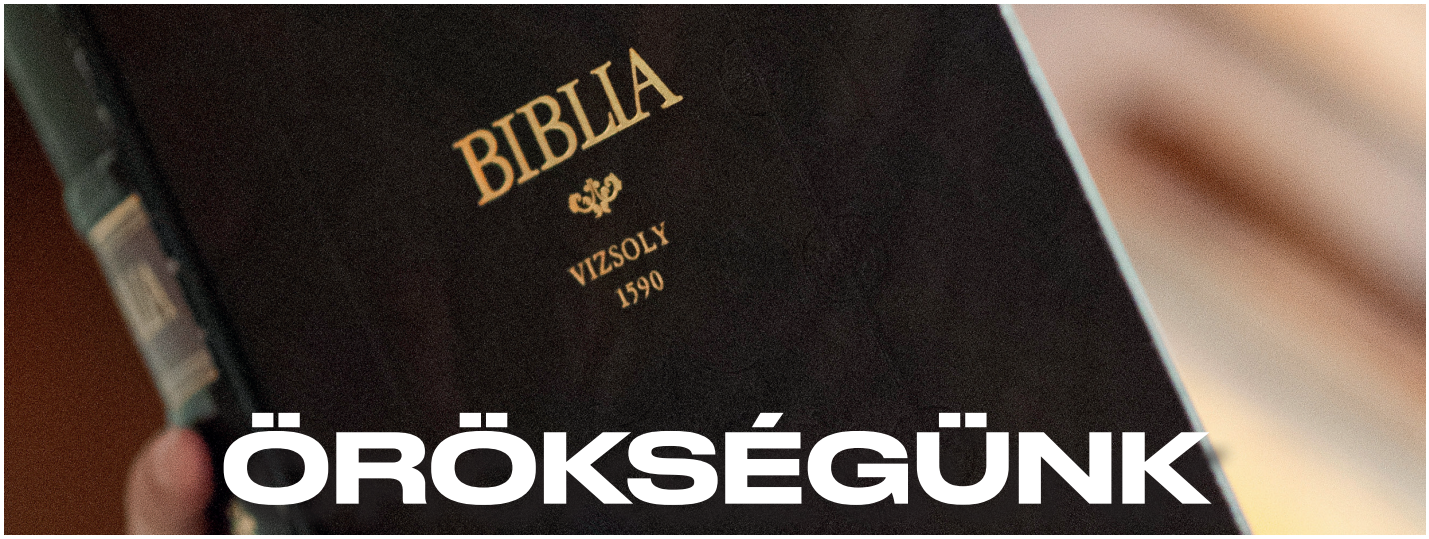

ÖRÖKSÉGÜNK

Mindenkiben él egy régi vagy éppen friss elképzelés az örökségről. Valamilyen értékes hagyatékra gondolunk, ami majd gyarapodásunkat fogja szolgálni. Az örökséghez általában családi szálak fűznek, de mindenképpen kötődést ahhoz, aki ránk hagy valamit az övéből. Persze van olyan örökség is, amit inkább átadnánk a feledés homályának, mert gúzsba köt és szeretnénk szabadulni tőle. De végső soron fontosak a ránk hagyott és nekünk adott lehetőségek. Tanulhatunk belőlük, formálhatja az életünket.

Nekem is van örökségem. Megörököltem többek között az édesapám Bibliáit. Volt neki több is. A héber és görög Biblia még theológus korából. Fiatalkorából a Károli, aztán újfordítású revideált és még annál is újabb. A kötések széthullottak, a fedlapok megkoptak, a lapok elsárgultak. De valamennyiben lila, kék, zöld, piros vagy fekete tintával aláhúzott sorokban olvasható hitvallások, kérdések vagy éppen válaszok jönnek elém az igéből ma is. Mert én az igét örököltem, ahogyan sokan mások, akik nemzedékről nemzedékre őrizték és továbbadták. Kivételes nagy kincs ez, és mindig nagy bátorságra van szükség, hogy méltóvá legyünk ehhez az örökséghez.

Letűnt korok és történelmi dicsőségek, tudományos tézisek olykor emlékeztetik az embert az előttünk járók életére. Aztán jönnek újabb és újabb korszakok, felfedezések, amelyek felülírják a régit és elfelejtjük azt a haladás, a jövő érdekében.

De a Biblia olyan örökség, amelyik nem a múltról szól, hanem jelent ad, hogy munkálhassuk a jövőt. Benne nincs semmi tévedés, nincs semmi elavult, nincs semmi, ami vissza akarna húzni, hanem előre mutat az egyetlen igazságra, Jézus Krisztusra, akiben örökséget kaptunk. Aki által az Isten gyermekei vagyunk.

„Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örököstársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.” (Róm 8,17)

Rendkívüli örökségben részeltet bennünket a mi Istenünk. Olykor talán azt gondoljuk, azt érezzük, hogy elveszni látszik az örökségünk. De ez csak a mindenkori örökösök feledékenysége vagy elbizakodottsága miatt lehet így. Az Örökkévaló Isten azonban úgy döntött felőlünk, hogy megörököljük az Ő országát, és Ő hű és igaz, aki nem változtatja meg döntését.

Ez az oka annak, hogy mi ebben a gyorsan változó és mindent elveszíteni akaró világban mégis a megmaradás jeleit láthatjuk. Ebben a lapszámban az Abaúji egyházmegye gyülekezeteiről olvashatunk bővebben. Az elnéptelenedő falvakról, létszámában kicsi közösségekről, de mégis az életről. Mert a gyülekezetek életéről szóló beszámolók abban erősítenek meg és adnak reménységet, amiről az örökösök, az Isten országának népe számolhat be. „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” (Róm 8,31) A reformáció népeként értenünk kell az ige szavát. Isten nem arra hívja az Ő gyermekeit, hogy a veszteségek fölött sírva emlékezzünk valami régmúlt dicsőségre, hanem ma akar az Élet Uraként bennünket megszólítani, reményt és megtartást adni. Soli Deo Gloria!

Hangóné Birtha Melinda
főszerkesztő

MINT(h)A EGYHÁZ

Nem vagyok olyan okos, hogy egy ilyen jó címet kitaláljak, de kísérletet teszek arra, hogy felvegyem a kesztyűt és folytassam a felvetett téma provokatív jellegét. Arra gondolok, amire a reformátorok gondoltak. Látták az egyházat, mintha látszólag megfelelne a bibliai mércének, csak valahogy nem sikerült annak a mintának a követése, amely az Írás lapjain kirajzolódott. Voltak vezetői, úgy néztek ki, mintha valóban képviselnék azokat, akik Isten útjain vezetik az egyházat, csak ez az egyház letért a keskeny útról és nem nagyon volt látható vezetőiben az a minta, mely szerint érdemes volt az életet berendezni úgy, hogy azon Isten jótetszése megnyugodhatott volna. A vakok vezetői maguk sem láttak tisztán és akik utánuk mentek, ugyancsak rossz úton mehettek, akárcsak vezetőik. Ha ez nem így lett volna, nem lett volna szükség reformációra.

Ez a múlt. De miért is mondták eleink, hogy a reformáció korhoz kötött volta ne tévesszen meg senkit, mert valójában szüntelen reformációra van szüksége az egyháznak? Mert pontosan tudták és látták, hogy az ember, ember. Vezetőként pontosan úgy, mint vezetettként. Könnyű eljátszani a tökéletest, mintha megváltottak lennénk, csak hát a fát sajnos gyümölcseiről lehet megismerni. Ha például az első pünkösdi gyülekezetet veszem alapul, akkor látom a mintát, mely szerint létezik egy közösség, az egyház, ahol megvalósulhat a testvériség, létrejön az egyház teste, melynek tagjai között nem létezett szűkölködő és ennek egyszerű oka volt: mindenki adott a magáéból, ha többje volt annak, akinek kevesebbje volt *(ApCsel 2,45)*. Ilyen egyszerű, nem? Működött a Lélek és ennek volt látható jele a közösség.

Mi van ma? Működik a Lélek? Úgy látszik, mintha működne. De tényleg követendő minta vagyunk, mint az első gyülekezet és nincs közöttünk szűkölködő, mert mindenki ad a magáéból, ha többje van, annak, akinek kevesebbje van? Ilyen egyszerűen működik a

Lélek közöttünk is? Ez a mai egyház látható voltának oka, működésének ismérve? A Lélek köt össze, legalább ebben az „adáskényszerben" vezetőt és vezetettet? Így vagyunk mi egy test tagja? Legalább anyagiakban, ami sajnos nem a maximum, hiszen az csak pénz és ami azon megvehető, matéria. De azért mi ennél többre igyekszünk. Nem? Arra, amit a világ nem vehet el tőlünk, mert nem is ő adta. Mert nem ebből a világból való az alapja sem. Mint maga Az, Aki a szeretet. Aki ezt az egyet bízta ránk, hogy szeressünk, mert ha valaki nem szeret, az azért van, mert nem ismerte meg Istent, aki maga a szeretet *(1Jn 4,8)*. Hiába beszél, publikál ismeretről nagy hangon, Istenre hivatkozva az ilyen ember. Egyházként, vezetettként, vezetőként, gyülekezetben, tudományban, nincs különbség. Akár a fánál, melyet gyümölcseiről lehet megismerni. A jó, jót terem, a rossz, rosszat *(Mt 7,16-18)*. Mert a szeretet hiánya, amikor azt érzi az ember, elég rossz, nem? Amikor azt érezzük, hogy minket nem szeretnek. Ilyen érzéshez nem kellenek különleges képességek. Erre nekünk is van érzékszervünk. Tapasztalatból tudjuk mindezt.

Pál, amikor az 1Kor 13,1-ben a szeretet nélküli embert a zengő érchez hasonlítja, akkor a szakirodalom[1] felfedezi az egyik talmudi traktátusban[2] ennek hátterében az értelmes embert, akinek szívében bölcsesség lakik, de az ostobát is, akiről kitudódik, hogy benne mi van *(Péld 33,14)*. Olyan ez, mint a kis pénzdarab az üres üvegben. Nagy a hangja, csörög. Mert minél üresebb a palack, annál nagyobb a hangja a kis pénzdarabnak benne. Annak van hangja, ami kevés. Nem ezért adunk sokszor hangot a szeretetnek, beszélünk róla, mert kevés van bennünk belőle és egyszerűbb róla beszélni, mint cselekedni? Nem a szívben lakozó szeretetből fakadhat csak a hihető, belsőt hitelesítő, közösséget építő cselekedet? Hiszen az Isten igéjével telt szív cselekedhet csak, mert belső erők mozgatják. Ha ennek valódi tartalma a szeretet, az tudja a dolgát szavak nélkül is. Ezért van értelme a reformálódásnak, a szó eredeti értelmében: vissza Bibliában kijelölt útra.

A másik példa is erre vonatkozik a Midrásban,[3] ahol a csendes folyású Eufráteszt kérdezik, hogy miért nem hallható a hangja, mire a folyó válasza: nincs rá szükségem, mert a tetteim ismertetnek meg engem. A folyó a magvakra gondolt, melyek pillanatok alatt csírázni kezdenek vizétől, a növények pedig gyorsan nőnek. A Tigris az Eufrátesszel szemben bezzeg jól hallható, mert azt akarja, hogy legalább a hangját hallják és arra figyeljenek. Ugyanez a helyzet a gyümölcsfával is. Nincs hangja, mert a gyümölcsei tanúskodnak mellette, ezzel szemben a gyümölcstelen fának messzire hallatszik a hangja, hogy legalább a hangjáról vegyék észre.

Reformációra emlékezni lehet nagy hanggal, ékesszólóan, de nem pótolják igehirdetéseink, megemlékezéseink az Isten szeretetéből táplálkozó testvéri magatartást. Mert csak az építi azt a közösséget, mely Isten szavát hitelesíti és teszi hihetővé hovatartozásunkat.

Rémlik, mintha látnám az egyház alakját, mely Krisztus teste. De ezt ennek a világnak a keretei között csak Krisztus testének tagjaként lehet megélni, mintakövetéssel, az Ő irányítása alatt, Krisztus nyomdokaiban járva, szeretetétől áthatva, mozgatva, indítva arra, amire a másiknak szüksége van.

Egy ilyen közösség tagjaivá reformálódni ahhoz, hogy egymás szükségeinek betöltése tegyen minket hitelessé és ne csak úgy tegyünk, mintha erre koncentrálnánk, hanem a krisztusi minta érvényesüljön köztünk, sajnos még mindig feladat, amelyet nem adhatunk fel.

Enghy Sándor

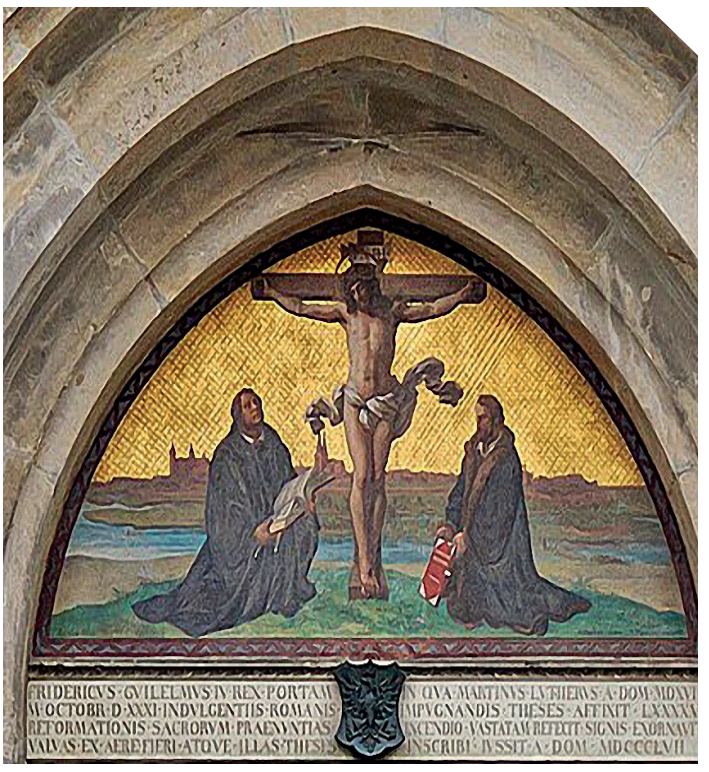

[1] Billerbeck, P. Strack, H. L.:Kommentar zum Neuen Testament : aus Talmud und Midrasch. Bd. 3 Die Briefe des Neuen Testaments und die Offenbarung Johannis C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung München, Siebente, unveränderte Auflage, 1979, 450.

[2] Steinzalts, Rabbi A. E.-I. Weinreb, Rabbi Dr T. H. Schreier, Rabbi J.: Koren Talmud Bavli, Bava Metzia Part Two, Volume 26, Shefa Foundation, Koren Publishers, Jerusalem, 2016,142.

[3] Midrash Rabbah Bereishis Shemos Vayikra New York 1960. 16.

BESZÉLJÜNK RÓLA

Pásztor Dániel püspök úrral beszélgettünk örömökről, nehézségekről és arról a reménységről, hogy a válságban is a gondviselő Istenre bízhatjuk életünket

Az egyházkerület életében az elmúlt egy-másfél évben sok olyan esemény volt, ami örömöt hozott és sok megpróbáltatás is volt, ami a reformátusságunkat, magyarságunkat érintette.

Hadd kezdjem az örömökkel. Nagy ajándék volt, hogy Isten megengedte nekünk, hogy a pandémiás idő után gyülekezeti közösségben lehettünk, konferenciákat, szabadtéri evangélizációt tarthattunk, amelyek nagyon áldásosak voltak, és hiszem, hogy az az út, amelyen elindultunk Istentől való, és ezt az utat kell tovább járnunk, mert hatalmas igény mutatkozik arra, hogy közösségbe legyünk. Ez talán adódik egyházkerületünk azon sajátosságából is, hogy kicsi, apró gyülekezetekben éljük mindennapjainkat, és ha együtt van egy nagyobb lélekszámú közösség, azt egy nagyon pozitív élményként tudja megélni az, aki vasárnaponként csak egy 8-10 fős gyülekezetben van. Ha egy több száz fős közösséggel együtt énekelhet, hallhatja az igét és ráadásul még ismerősökkel is találkozik, ez mindenképpen felemelő, bátorító. Hiszem, hogy ezeket az alkalmakat a továbbiakban is folytatni kell. Ha Isten éltet és engedi az év végén és a következő évben is tervezünk ilyen alkalmakat. Az egyházkerületünknek a misszió területén is van küldetése. Bár a misszió területe leginkább a gyülekezetek prioritása, de egy-egy nagyobb alkalomnak a szervezésében az egyházkerületnek is részt kell vállalnia. Hála Istennek ehhez megvannak a lehetőségeink is. Ezeket a találkozásokat magam is nagy örömmel éltem át, és hiszem, hogy Isten áldása volt rajtunk.

Nehézségek is voltak. Háború, menekültek, segélyezés. Isten megpróbált bennünket e tekintetben, hogyan is viszonyulunk egy ilyen helyzethez. Hála Istennek felnőtt néhány nemzedék, akik nem tudták, hogy mit jelent a háború, nem tudták, mit jelent az, hogy életek vesznek el értelmetlenül, nem tudták, hogy mit jelent a menekültnek ott hagyni mindent és elindulni a bizonytalanba, mert nem tudja mi lesz holnap. Mi egy olyan helyzetbe kerültünk, ahol a cselekvő szeretetet kellett gyakorolnunk. Nemcsak beszélnünk kellet róla, hogy odaállunk az elesett mellé, hogy befogadjuk a jövevényt, hanem ezt gyakorolni kellett. Ebben nagyon példás magatartást tanúsított a Tiszáninneni Református Egyházkerület gyülekezeti közössége és az egész magyarság, hiszen a kezdetektől ott volt a szükségben.

Most pedig egy új kihívással nézünk szembe, mert az energiaválság bennünket is érint. A nagy kérdés pedig az, hogy ebben a helyzetben, ebben a próbatételben egyénenként, gyülekezetként, egyházként hogyan tudunk helytállni?

A Zsinat Elnökségi Tanácsában foglalkoztunk a kialakult helyzettel és azt láttuk, hogy mindenképpen segítségre szorulnak a gyülekezeteink, az oktatási és szociális intézményeink. Magyarország Kormánya ígéretet tett arra, hogy az energiaválság idején egyfajta kompenzációban részesíti az intézményeket, benne az egyházi intézményeket is. Nyilvánvaló, hogy a saját erőnk kevésnek bizonyul ennek a helyzetnek a kezelésében és ezért többfajta krízisalapot hozunk létre. A gyülekezeteket is érinti ez a helyzet, hiszen ahol templomot, gyülekezeti termet fűtenek, ahol a gyülekezet élete, az igehirdetés zajlik, ott szükség lesz megoldást találni. Különösen nehéz lesz a mi egyházkerületünk kis gyülekezeteinek ebben a nehézségben megmaradni. A nagyobb gyülekezetekben,

ahol van némi tartalék, vagy ahol a gyülekezet tagjai nagyobb áldozatot tudnak hozni a gyülekezet fenntartásában, talán kevésbé lesz súlyos a helyzet. De az apró gyülekezetekben, ahol kevesen is vannak, ahol a teherbíró képesség is alacsonyabb, szükség van segítségre.

A másik krízisalap az intézményeknek szól. Az oktatási és szociális intézményeinkről van szó. Létrehozunk egy olyan pénzügyi tartalék keretet, amelyből koncentráltan a leginkább rászorulókat segítjük.

A Tiszáninneni Egyházkerületben a gyülekezetek nagy részében elvégzett energetikai felújítások sora ebben a helyzetben óriási segítség lesz. Amikor elindultak ezek a munkák, erre senki nem számított, arra azonban igen, hogy ezzel a rezsiköltségeket csökkenteni lehet, ami mindig is nagy terhet jelentett a gyülekezetek számára. Ennek ellenére mégis segítségre szorulnak a gyülekezetek. Az intézmények tekintetében már nem ilyen jó a helyzet. Néhány oktatási intézmény van, ahol sikerült energetikai felújítást végrehajtanunk. Most fejeződött be a Szalay Sámuel Református Általános Iskola és Óvoda teljes energetikai felújítása, nyílászárókat cseréltünk, szigetelést, fűtéskorszerűsítést végeztünk. De az intézmények többségében súlyos problémát fog jelenteni, hogy a rezsiköltség miként kerül kifizetésre. Lehet takarékoskodni, felöltözni, de segítségre akkor is lesz szükség. A szociális intézményeinket pedig különösen érzékenyen fogja érinteni a válság, hiszen idős, beteg testvéreinket nem hozhatjuk ennél is kiszolgáltatottabb helyzetbe. Azt vállaltuk, hogy róluk gondoskodunk, akkor és most.

A már korábban kialakult építőanyagárak emelkedése és a jelenlegi helyzet nem teszi lehetővé új intézmények indítását. Most inkább a meglévőket kell megerősíteni, lelkeikben is. Meg kell találnunk annak a módját, hogyan tudjuk önerőből, vagy az említett krízisalapból fenntartani meglévő intézményeinket.

Az emberi jószándék és akarat mellett, nekünk van egyfajta többletünk. Talán eszünkbe jut, vagy halljuk is mostanában a hét bő és hét szűk esztendőt emlegetni. Milyen iránymutatást adhat nekünk ebben a helyzetben Isten igéje?

Hálával visszatekintve kell köszönetet mondanunk azokért az évekért, amikor bőségben lehettünk, sok mindent kaptunk. Most olyan idők jönnek, amikor kevesebb lesz. Isten minden helyzetben vizsgáztat bennünket. A bő esztendőben a vizsga tárgya az, hogy tudsz-e hálát adni. Meg tudod-e köszönni? Eszedbe jut-e, hogy nem természetes, hanem azt is a kegyelmes Isten adja. Mert az ember hajlamos azt gondolni, hogy ez jár nekem. Vizsgáztunk a bő esztendőben is. Hogyan sáfárkodtunk a bőségben kapott javakkal? Vizsgázunk a szükségben is. Megpróbál Isten bennünket. Az elmúlt hetek, hónapokban Isten igéje számomra megújult erővel szól, amikor azt mondja *„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van reátok”.* Nekünk olyan Istenünk van, aki felajánlja segítségét, és azt mondja, a szűk esztendőben is itt vagyok. Ne felejtsük el, hogy a mi Istenünk tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. A bő esztendő Istene ugyanaz, mint a szűk esztendő Istene. Ő nem változik! A mi életünkben engedett meg dolgokat, de Ő ugyanaz maradt. Elmerjük-e ezt hinni? A vizsga tárgya a szűk esztendőben, hogy rámerjük bízni magunkat a gondoskodó és gondviselő Istenre? Azokat az ígéreteket, amelyeket igéjében ad komolyan vesszük-e, elmerjük-e hinni? Az egész Szentírás arról szól, hogy Isten az övéiről gondot visel. Az ő népéről, akit kiválasztott, azt mondja, hogy ti az én népem vagytok, rólatok én meg nem feledkezem – hisszük-e? Azokat az ígéreteket, amelyeket adott komolyan vesszük-e? Számtalan ígérete van Istennek arra nézve, hogy én nem hagylak el téged, melletted maradok, hűséges leszek, átviszlek a nehézségen, bízz Bennem, add ide az életed. A nagy vizsga most az, hogy a kilátástalannak tűnő napi helyzetben is tudok bízni Benne. A mindennapit, amire Jézus tanít bennünket, el tudjuk-e kérni tőle. Ennek van most a gyakorlati vizsgája. Összeroppanunk a teher alatt, zúgolódunk, békétlenség lesz a szívünkben, vagy képesek leszünk mindent az Ő kezébe tenni. A hitünk vizsgája ez.

Ebben a helyzetben az egész világon, de szűkebb környezetünkben főként, mi keresztyén emberek nagyon komolyan vizsgázunk. Mi a templomba járó, az igét olvasó, az imádkozó, a Jézus Krisztusban hívő emberek hogyan viselkedünk? Ha ugyanúgy háborgunk, kétségbeesünk, ha ugyanazt tesszük, mint akinek nincs Istene, akkor mivel vagyunk különbek. Mi az, amit meglát rajtunk a világ? Bizonytalanságot, reménytelenséget, vagy látszik-e, hogy mi odatettük a jövőnket, a holnapunkat, a megélhetésünket az Isten kezébe.

A felszínes keresztyénség ideje elmúlt. Olyan időket élünk, amikor letisztulnak a dolgok. Elválnak egymástól a látszat keresztyének és azok, akik komolyan megélik, hogy oda tudják tenni Krisztus kezébe életük minden nehézségét. Olykor Isten elhoz olyan időket, amikor egy tisztulási folyamat is lezajlik a keresztyénség életében. A jólét napjaiban hajlamos elfelejteni az ember, hogy honnan jött és hová megy. A nehézségben, a válságos időkben azonban kiálthatunk hozzá, kegyelmét ma is kínálja, hogy láthatóvá váljon: azoknak pedig, akik Istent szeretik, minden javukra szolgál.

Micsoda a könyv napjaink fogyasztó-pazarló társadalmában? A 21-dik század internetes világában, amikor néhány kattintással bármilyen információhoz hozzájutunk, van-e még értéke a könyvnek? Szemlélve ezeket a könyveket, gondolkodjunk el azon, hogy milyen helyet foglal el az életünkben, a modern világunk „értékpolcán"!

Igen, napjainkban a könyv a sok többi mellett tömegáru, tucat termék, melyet, ha elfogy, gond nélkül újra lehet termelni. A tapasztalatok és a statisztikák azt látszanak bizonyítani és igazolni, hogy a könyv drága, mint minden, de régi értékét elveszítette. Azonban, ha őszintén hagyjuk érvényesülni az érzéseinket, rádöbbenünk arra, hogy azok tiltakoznak azon tény ellen, hogy a könyvet tisztán és kizárólag áruként, netalán értéktelen tárgyként kezeljük.

Miért? Teszem fel a kérdést.

Íme, néhány felelet:

1. A könyv célja (a múltban és ma is) négy ideált hordozni, képviselni, közvetíteni és továbbadni: a vallást, a tudományt, az igazságot vagy a szépet, mint esztétikai értéket.

Eszerint a könyv alapvetően szellemi értéket képvisel. Tehát, könyv nélkül igazán nincs szellemi élet.

2. Elgondolkodtunk-e azon, hogy egy-egy nyomtatvány (kódex, ősnyomtatvány stb.) létrejötte milyen sok energia befektetést, hány ember nehéz munkáját igényelte, menynyi állat életébe került. A kódexmásolók – szerzetes- és apácakolostorok lakói – egész életüket igénybe véve, napi 10-12 órában másolták fáradságos munkával a kódexeket. A kódexek egy része pergamenből készült; borjú, bárány, kecske, kutya bőrét különböző eljárással megmunkálták, majd arra írtak. Egy–egy kódex elkészítéséhez több 10, bizonyos esetekben akár 100 állat bőrére volt szükség.

A nyomda feltalálását követően (Gutenberg János 1450-1455 körül) talán még több kétkezi munkára volt szükség. Például, ott volt a papírgyártás (papírmalmok rongy feldolgozása – merített papír készítése), a betűmetszés, betűöntés, betűszedés, nyomtatás.

Vegyük górcső alá a Vizsolyi Biblia nyomtatását. Az 1590-ben megjelent Bibliát körülbelül 800 példányt nyomtattak, melyhez 4 sajtót használtak. 1589 februárjától 1590 júliusáig, másfél év alatt mintegy 2.000.000-szor kellett megforgatni a sajtó kerekét. Vagy gondoljanak a fametszők, később a rézmetszők időigényes, precíz munkájára, az iniciálék festését és a könyv belső díszítését végző luminátorok, vagy a könyvkötők munkájára (vaknyomásos vagy aranyozott, fatáblás, kapcsos, veretes, bőr vagy pergamenkötéses könyvek). Az ilyen könyveket értékük miatt láncos könyveknek nevezték, mivel asztalhoz láncolták őket. A Vizsolyi Biblia például 3-4 pár ökör árába került az 1600-as években.

3. Tudjuk-e azt, hogy a könyveknek életük és sajátos sorsuk van? *Habent Sua Fata Libelli.* A könyveknek is megvan a maguk sorsa.

a./ Van életük és történetük

Egy-egy történet egyértelműen igazolja a Bibliára - Bibliákra is kiterjedő isteni gondviselést.

Ismerjük meg Misztótfalusi Kis Miklós 1685-ben Amszterdamban gondozott és kinyomtatott úgynevezett Aranyas Bibliája élettörténetének egy szakaszát.

Misztótfalusi Kis Miklós a kivételes tudását és nagy jövedelmét arra használta, hogy a Károlyi fordítását újból kinyomtassa. Újra szerkesztette a Bibliát és dőlt betűkkel szedette azokat a szavakat, amelyek hiányoznak az eredeti szövegből (mintegy 3.000-et), de a magyarban a megértéshez szükségesek. Az aranyas elnevezést az aranyozott, apró egyes bélyegzőkkel készült kötésdíszítésről kapta. Misztótfalusi a kinyomtatott 11.900 Bibliával 1689-ben elindult Amszterdamból Erdélybe. Egy lengyel főúr azonban lefoglalta a teljes szállítmányt, mert az aranyas szót ariánusnak értelmezte. Azt gondolta, hogy az erdélyi unitáriusoknak akar Bibliát csempészni. Apafi Mihály fejedelem kérésére sem adta ki a Bibliákat. Egy mesébe illő fordulatnak köszönhetően a főúr nem égette el a szállítmányt, mint eretnek könyveket, hanem visszaadta jogos tulajdonosának. Tolvajok törtek a környék kastélyaira és kolostoraira. A főúr úgy vélte, hogy a magyarok küldték rájuk a tolvajokat, a Bibliák lefoglalása miatt, ezért félelmében szabadon engedte a szállítmányt.

b./ Beszédesek az egyes Bibliákba végzett bejegyzések is. Például a bejegyzések rávilágítanak a tulajdonosuk olvasási szokásaira és könyvkultúrájára, értékrendek tárulkoznak fel, ragaszkodások egy-egy könyvhöz vagy Bibliához, egyéni, családi és közösségi események vagy katasztrófák olvashatók, vagy akár égi jelek, orvosi eljárások, receptek, imádságok, vélemények dolgokról és eseményekről.

Lássuk, milyen olvasási szokásokat tárnak fel I. Rákóczi György fejedelem által használt, Vizsolyban nyomtatott, 1590-ben kiadott Újszövetségbe tett bejegyzései.

A saját kezű feljegyzéseiből az tűnik ki, hogy a fejedelem a nevezett Újszövetséget 1619-1620-ban olvasta. Ez az időszak Bethlen Gábor első hadjáratának idejére esik, amelyben I. Rákóczi György is fontos szerepet játszott. Ez a tény azt igazolja, hogy békében és háborúban egyaránt élt Isten Igéjével. Minden bibliai könyv végén feljegyezte, hogy annak olvasását hol, mikor és hány órakor fejezte be. Például az I. Korintusi levél végén a következő bejegyzést tette: *„Anno 1620 3 die Aprillis az én kegielmes Istenemnek kegielmesengedelmebeol vegeztem el ez keoninek olvasását Ónodban, este 7 és 8 óra keozeott, kiért legien áldott az eoniag neve mind eoreoké, Ámen."*

A feljegyzésekből az is világos, hogy naponta legalább egyszer, általában reggel hat és hét óra között vagy este hét és kilenc óra között bibliaolvasásra és belső elcsendesedésre fordította az időt. Ezt a megállapítást igazolja titkára, Szalárdy János, aki a következőt jegyezte fel a fejedelem áhítatos szokásáról: „Az Bibliábul rend szerint minden este két-két caputokat, akárminémű gondos dolgai közben is, el nem vesztegli vala."

A Jelenések könyvét, mely 22 részből áll, 8 nap alatt olvasta el. Naponta átlag 2-3 részt olvasott a Bibliából. Néhol a nyomdahibákat is kijavította, a számára nagyon fontos igeverseket olykor-olykor aláhúzta. Ez a tény arra enged következtetni, hogy a fejedelem nem csupán olvasta a Bibliát, hanem elmélyülve tanulmányozta is azt. A feljegyzések szerint I. Rákóczi György (1593-1648) fejedelem az Ószövetséget 13-szor, az Újszövetséget 32-szer olvasta végig. Olvasta a Bibliát és őszintén, minden mesterkéltség nélkül élte meg a hitét.

4. Egy-egy régi Bibliában vagy könyvben nyomon követhető a magyar nyelv fejlődése és egyben a magyar nyelv magas szintű fejlettsége is.

A nyelvújítás hatása megjelenik a bibliafordításokban is. Ha vizsgálat alá vesszük Kámory Sámuel pozsonyi evangélikus professzor 1870-ben kiadott bibliafordítását, mely fordítás a Kazinczy-féle nyelvújítás hatása alatt készült, azt állapíthatjuk meg, hogy nyelvezete egyedülálló a magyar bibliafordítások között. Azonban, ha olvasni kezdjük az 1590-ben, Vizsolyban megjelent első teljes magyar nyelvű Bibliát, kitűnik a már meglepően csiszolt magyar nyelv. Károlyi Gáspár nyelvezete gyönyörű, ma is érthető és használt nyelv. Például, hasonlítsuk össze Jób könyve 19. részének 25. versét a három fordításban:

1590-es Károlyi fordítás

Enis jól tudom hogy az én megváltóm él, és hogy az vtólso ember az földböl fel támad.

1908-as fordítás

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.

2014-es fordítás

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött.

Továbbá az is megállapítható, hogy bár az eredeti Károlyi fordítás ma is érthető, mégis találhatók olyan szavak, fogalmak, melyek napjainkban csak részben ismertek vagy teljesen ismeretlenekké váltak. Lássunk két példát:

ESZTERÁG

1590-es Károlyi fordítás

Még az eszterag is az egbe(n) meg isméri az ö ideiét, és az gerlicze, és az feczke, és az daru, tudgyác mikor el kell menni, az én népem pedig ne(m) ismeri az wrnacitéletit. Jeremiás 8, 7

GÓLYA

2014-es fordítás

Még a gólya is, az égen, tudja költözése idejét, a gerlice, a fecske és a daru is vigyáz, mikor kell megjönnie,csak az én népem nem ismeri az Úr törvényét.

IPA

1590-es Károlyi fordítás:

Engede azért Moses az ö Ipánac beszédének, és mind azokat czelekedé az mellyeket mondott vala. 2Mózes 18, 24

APÓS

2014-es fordítás:

Mózes hallgatott apósa szavára, és mindent úgy tett, ahogyan mondta neki.

Bizony értéket képviselnek a könyvek!

5. Ezeknek a könyveknek a legnagyobb értékét az adja meg, ha a szóban forgó könyv Biblia.

A könyvnek az a célja, hogy teljesítse az ember azon igényét, hogy a leírt gondolatait megörökítse, átadja, továbbadja. A Biblia célja pedig az, hogy a Teremtő, Fenntartó, Igazgató, Megváltó és Megszentelő Isten a maga akaratát kinyilatkoztassa, örömüzenetét, üdvözítő szeretetét, azaz önmagát megjelenítse gyermekeinek ebben a teremtett világban, valamint továbbadja generációról generációra. Földi életünk igazi tartalma, jövőnk, örök életünk ennek a kijelentésnek, azaz Isten akaratának az elfogadásán vagy elvetésén áll, illetve bukik.

Kívánom, hogy ez az elmélkedés, ha kell, ébressze fel, ha kell, akkor erősítse meg és táplálja a Biblia iránti lelki vágyat. Lelki füleinkkel halljuk meg azt, amit a nagy egyházatya, Augustunus (Szent Ágoston) is meghallott egy udvarban játszó gyerekek ajkáról: *Tole lege, tole lege!*, azaz vedd és olvasd, vedd és olvasd! Ez az első lépés az Isten akarata szerinti élet felé. Kívánom, hogy Augustinussal együtt mi is Istenben és Krisztusban találjuk meg életünk igazi célját és mintegy hitvallásként tudjuk elmondani a Jelenések könyve első részének harmadik versében található megállapítást: „Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálásnak beszédét, és megtartják azokat, amelyek megírattak abban."

Tanászi Árpád
könyvtárigazgató

Amennyire más és más emberek vagyunk, úgy gondolom, hogy ehhez a témához is sokféleképpen állunk hozzá. Van aki belső sugallatra kezdi el olvasni, valaki szülő/nagyszülő hatására, valakinek az iskolában teszik kötelezővé, de lehet van olyan, aki ebben keresi a vigaszt. Minden történet más és egyedi.

Az én Bibliával kapcsolatos történetem egy sorozat egyik részének a megnézésével kezdődött el. A mélyen vallásos anya, a lánya első udvarlójának a randira hívás alkalmával mond egy idézetet. „Egy éj-napod se múljék szenteletlen. Eszedbe tartsd, mit tett az Úr veled." A srác nyilván nem érti, hogy mit jelent az idézet, és mivel az édesanya mindig a Bibliából idéz, ezért úgy gondolta, hogy ez is onnan van. Másnap reggel kialvatlanul megjelenik a háznál és közli, hogy az elejétől a végéig elolvasta a Bibliát, de nem találta ezt az idézetet. Majd az édesanya az alábbiakról tájékoztatja: „Nem a Bibliából van. Shakespeare, VI. Henrik. Időnként szeretek lazítani egy kicsit. Nem könnyű végigolvasni a Bibliát egyetlen éjszaka alatt, én is csak háromszor csináltam."

Amikor ezt a beszélgetést hallottam, még soha nem fogtam úgy Bibliát a kezemben, hogy el akartam volna olvasni. Ekkor viszont kijelentettem, hogy „Ezt egyszer én megcsinálom! Mi ebben olyan nehéz?" Majd a középiskolában amikor kötelező volt néhány rész elolvasása, akkor rájöttem, nem hogy egy éjszaka kevés hozzá, de valószínűleg egy élet is. Így egy általam fontosnak tartott könyv kivételével többet nem voltam képes elolvasni. Majd parkolópályára került az életemben a Biblia. Majd későbbi fordulat jött az életembe, amikor elkezdtem templomba járni és újra megpróbálkoztam a Biblia olvasásával. Úgy álltam hozzá, mintha egy regény lenne, amit az elejétől kezdve kell olvasni és lehetőleg minél hamarabb be kell fejezni. Rá kellett jönnöm, hogy ez így nem megfelelő és nem is nyújt semmi pluszt az életembe. Fél évvel később eljutottam odáig, hogy beszereztem egy saját Bibliát, amely tartalmaz egy két éves olvasási tervet, egy vagy két fejezet egy adott könyvből és mellé egy Zsoltár, vagy egy Példabeszéd. Úgy döntöttem, hogy belevágok. Mit veszíthetek? Kiderült, hogy azzal, hogy egy nap csak egy kis részletet olvasok, ez érthetőbbé teszi számomra a történeteket. Van időm átgondolni, jegyzetelni, rajzokat készíteni a történetekhez. Kicsivel több mint három hónapja követem ezt a tervet és a mindennapjaim részévé vált. Nem tudok úgy elmenni lefeküdni, hogy az adott napra megadott részt el ne olvassam. Minden nap tanulok valami újat és minden nap vagy az adott szakaszban, vagy éppen a Zsoltárban találok egy olyan mondatot, vagy gondolatot, amely megmarad bennem és ami segít túljutni bizonyos helyzeteken.

Nem tudom, hogy valaha el fogok-e oda jutni, hogy egy éjszaka alatt az elejétől a végéig kiolvassam a Bibliát, és azt sem tudom, hogy lesz-e erőm, hogy az elkezdett tervet befejezzem. Azt viszont tudom, hogy az eddig elolvasott könyvek és Zsoltárok hozzátettek az életemhez és általuk sikerült átértékelnem bizonyos dolgokat.

Román Eszter
Sajószentpéter

Isten ajándéka a Biblia

A bűneset után megszűnt Isten és az ember közötti közvetlen kapcsolat. De Isten annyira szeretett és szeret minket, hogy nem tudott és nem is akart lemondani rólunk bűneink ellenére sem. Saját képmására teremtett, az Ő alkotásai vagyunk. Azért adta a Bibliát nekünk, embereknek, ha valaki rendszeresen olvassa, ne tévedhessen el, találjon mindig vissza az Úr útjára, mely az örök élet felé vezet. A Biblia olyan, mint egy iránytű, ha helyes az irány biztonságban érezhetjük magunkat. A Biblia Isten szava, változatlan, örök igazság.

Mire tanít, milyen útmutatásokat kapunk? A legfontosabb az imádság, mely összeköt bennünket Istennel, igazi fegyver a kezünkben. Az imádság lelkünk lélegzetvétele, az Úr mindig meghallgatja, még akkor is, ha nem válaszol azonnal. Imádságaink értékes igazgyöngyök. Nagy az öröm, ha felfedezzük, ez nekem szól, rólam írták. Érezhetjük Isten láthatatlan vezetését, gondviselését, megtapasztalhatjuk az Ő végtelen kegyelmét. Jó az Ő közelében lenni. Mert Isten maga a szeretet, aki a gyűlöletet is át tudja formálni. Példát állít elénk hűségből, erkölcsös magatartásból. Megtanít a másokért való imádságra. Soha nem vagyunk olyan gazdagok, mint amikor kegyelemért könyörgünk, s olyan erősek, amikor imádságra kulcsoljuk kezünket. Jézus Krisztus evangéliuma tanít, bátorít. Felkészít a másokért való szolgálatra, a szolgáló szeretet óriási erőt ad. De vigaszt is nyújt, lelkileg megerősít, eligazít a mindennapok útvesztőjében. Istenhez vezető út a csendes engedelmességben

rejlik. A hit a legnagyobb ajándék, e földi életben, a Lélek mindig vezet bennünket, csak hagyni kell. Az örök élet bizonyossága teszi áldássá földi életünket. Krisztus evangéliuma, gyógyszere is lehet társadalmunknak! Nem véletlenül adta az Úr a Tízparancsolatot. Ha az Ő intelmeit megfogadnánk, a betegségek több mint felétől megszabadulna az emberiség.

A keresztyén ember élete naponkénti megtérés kell, hogy legyen. A Krisztust követő lelkületre a mi nemzedékünknek is nagy szüksége van. Az egészséges keresztyén életet a Szentírás gyakran hasonlítja a víz mellé ültetett fához, amelynek a gyökérzete a személyes kapcsolat Istennel. Hogy életünk kiegyensúlyozott legyen, lakjál e földön és élj hűségesen, tudva azt, hogy nincs itt maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük. Ezért nagyon fontos a naponkénti bibliaolvasás. Mindig ott van mellettem, vonz, szól hozzám, tanácsot ad, eligazít, sok bajtól megóv ezáltal. Az én gyakorlatomban a Bibliaolvasó Kalauz szerint használom a Szentírás olvasását, és ezúton szeretném megköszönni a Reformátusok lapjában rendszeresen megjelenő aktuális ige magyarázatokat.

Csodálatos megtapasztalni, megélni azokat a csendes csodákat, amikor Isten jelen van életünkben. Elévülhetetlen igazságokat rejt magában. Imádságunk mindig legyen bensőséges kapcsolat Istennel. Az ember sikereket akar, Isten gyümölcsöket. Isten terve az, hogy minden hívő embernek gyümölcstermő legyen az élete, és élvezze hívő testvérei életének gyümölcseit. Áldott legyen az Úr, aki nem vonta meg szeretetét, kegyelmét, mert szeretete az égig ér, hűsége a fellegekig!

Dr. Korondi Klára
a szerencsi nőszövetség elnöke

A Técsői református Líceum végzőseként kaptam meg az első saját Bibliámat, a benne lévő hímzett könyvjelzővel, mely az ott töltött évek időszakát idézi. A hitoktató ajándéka volt hozzá egy alapige is: *„ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé”.*

Na, ez az a sor, ami máig meghatározó számomra. Amikor kihívások elé nézek, vagy problémák vesznek körül, netán a múlt hibáin kesergek, ehhez nyúlok.

Az új Biblia olvasásra késztetett. A líceumból kikerülve még ott élt bennem a vallásos nevelés, és nagy hévvel olvastam nap nap után a Szentírást. Először az egy év alatt végig a Biblián kalauzszerűséget követve próbáltam átrágni magam a könyveken. Kihívásnak tekintettem, hogy elmondhassam, hogy eleitől végig olvastam a Szentírást. De egyre több napot hagytam ki, és egy idő után kényszeredetté vált az olvasás. S nem a tartalom, hanem a kalauz beosztása miatt olvastam. Mígnem teljesen feladtam.

Az éjjeli szekrényről azonban sosem került el a Biblia, máig ott áll, de volt idő, mikor sokat porosodott. Hosszú idő telt el így.

Aztán néhány évvel ezelőtt jött egy fordulat, amikor úgy éreztem, hogy újra kezembe kellett vennem. Akkor szinte napi rendszerességgel olvastam, és próbáltam a sorokat értelmezni is, saját életemre levetítve. A mindennapjaimra. Mindig azt hallottam, hogy nem elég, ha én imádkozom, mert az egyoldalú. Meg kell halljam, amit Isten akar számomra mondani. Ezért tollal a kezemben olvastam. Ma is rengeteg, számomra fontos igevers van aláhúzva, kijelölve, melyekhez visszatérek, s ha időm nem engedi a sok olvasást, akkor megkeresem a legfontosabbakat.

Nem mondhatom, hogy most napi szinten kezembe veszem. Egyáltalán nem. Mert a rohanásom mellett talán a legfontosabbra nem tudok időt szakítani. A mindennapjaimban a Mai ige, ami a napot indítja. S az ott olvasott igevers és magyarázat után jó esetben kikeresem a Biblia vonatkozó könyvét és olvasom végig az egész részt a teljesebb kép érdekében.

Az emberi természet, így az enyém is akkor fordul több imával Őhozzá, ha gond van, ha nehézségeket kell leküzdenem. S akkor a Biblia is gyakrabban kézbe kerül. Mint a hullámvölgyek és magaslatok esetén. A felfelé kapaszkodáshoz segítség kell. A csúcson pedig hajlamos vagyok elfelejteni, hogy ki segített.

Gál Zán Adél,
Beregszász, II. Rákóczi Ferenc
Kárpátaljai Magyar Főiskola, Kulturális referen

„Így szólt hozzám az Úr igéje: *Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt világra jöttél, megszenteltelek, népek prófétájává tettelek.” (Jer 1,4)*

Mit jelent számomra a Szentírás? – Én rendkívül szerencsésnek mondhatom magamat, hiszen egészen fiatalon szüleim, nagyszüleim megismertették velem a Bibliát, ezáltal megalapozva Istennel való kapcsolatomat. A Biblia számomra az élet könyvét jelenti, melyben Isten megnyilvánulhat számomra, hiszen tanít, igazgat és jobb emberré tesz általa.

„A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.” (2 Tim 3,16-17)

Mivel Istennel materiális, fizikai úton beszélgetni nem tudok, és az élet nagy kérdéseit, melyek bennem megfogalmazódnak ily módon nem tudom feltenni, erre egy remek közvetítő eszköz számomra a Biblia. Számtalanszor megesett, hogy negatív élethelyzetek végett kételyek és kérdések merültek fel bennem, amit a Bibliát kinyitva szinte azonnal választ is kaptam. A Szentírás azonban nem mindig egyből, és nem feltétlen számunkra üzen egy-egy belénk ültetett igeszakaszon vagy példázaton keresztül. Számos eset történt, amikor egyes egyetemi társaimnak, akik nem feltétlen keresztyén szemléletű életet élnek segítségre volt szükségük és bibliai bölcseleteken vagy a Bibliában leírt cselekedetek útján hasznosnak bizonyultak a segítségek, amiket a Bibliából tanultam.

Isten a Szentíráson keresztül kivétel nélkül minden nap szól hozzám, eddig nem találkoztam olyan élethelyzettel, amire ne lett volna válasz a Bibliában, egy-egy történetének átvitt értelmén vagy példázatokon keresztül. Sokszor adódott olyan helyzet, amikor egyes dolgokat én máshogy cselekedtem, mit ahogy a Bibliában van, viszont én húztam a rövidebbet. A Szentírással mit benne leírtak vitatkozni, máshogy cselekedni lehet, viszont nem érdemes, ha mi nem is értjük azonnal, azonban tényleg a lehető legjobb végkifejletet kínálja Isten számunkra a Biblián keresztül, de a döntés szabadsága mindenki számára adott.

Én a Bibliát minden nap reggel és este is olvasom, reggel azért, hogy motiváljon, megerősítsen, inspiráljon. Ha az adott nap kihívásokkal teli lesz, akkor nyugtasson bölcsességgel és békességgel árasszon el. Este pedig azért, ha kemény napom volt, akkor hasonlóan lenyugtasson, bölcsességet és békességet adjon, illetve motiváljon a következő napra. Általában telefonon vagy egyéb digitális eszközön keresztül olvasom, mivel akárhol, a nap bármelyik szakaszában elő tudom venni.

Sontra Ádám, egyetemista
Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi kar

Én azt gondolom nagyon fontos, hogy legyen egy biztos pont mindenki életében. Egy olyan fix pont, amelyhez az ember bármikor visszatérhetnek, erőt meríthetnek belőle. Mindenki vágyik is egy ilyen állandó dologra. Nekem Isten igéje ilyen. Felgyorsult, zavaros világunkban kifejezetten szükséges egy ilyen biztos pont. Éppen ezért fontos a Biblia rendszeres olvasása. Isten igéje mindig volt, van és lesz. Erőt ad, megerősít, biztonságot nyújt. Rendszeres olvasásán keresztül növekedhetünk hitünkben, közelebb kerülhetünk Hozzá. Viszont sokan keresik a kifogást arra, hogy nem tudják, hogyan kezdjék el a Biblia olvasását, pedig egyszerű. Csendesedjünk el, tárjuk ki szívünket, és kérjük Istentől azt, hogy megértsük, miként szól hozzánk az igeszakaszon keresztül és kezdjünk olvasni. Ha ezt rendszeresen műveljük életünk teljesen átalakul: hitben és szeretetben gyümölcsöző lesz az.

Először lehet nehezen indul neki az ember, viszont ha rendszeresen olvassuk a Bibliát, szokássá válik. Olyan szokássá, amely rendkívül hasznos, az ember előnyére van, használ neki. Ha először nehezen érthető a bizonyos igeszakasz, még egyszer neki kell futni, el kell olvasni. Ha ugyanazt a részt többször is elolvassuk, az csak jobban elmélyül bennünk. Viszont rendkívül fontosnak tartom azt, hogy ne felületesen tegyük ezt átfutva a szavakon, mert akkor nem engedjük, hogy szóljon hozzánk Isten. Éppen ezért kell mindig egy időpontot kiválasztani amikor semmi mással nem foglalkozunk, csak a Biblia olvasásával és megértésével. Rengeteg segédanyag áll rendelkezésünkre: a Biblia olvasó kalauz, magyarázatos Bibliák, illetve tanulmányok. Fontosnak tartom ezek használatát a hasznos olvasás érdekében.

Jómagam is naponta tanulmányozom a Bibliát. Akármilyen hosszú legyen a napom, akármennyi elfoglaltságom legyen, erre mindig időt szánok. A Bibliaolvasó Kalauz és a magyarázatos Bibliám segítségével naponta mélyülök el Isten igéjében, írott kinyilatkoztatásában. Innen merítek erőt a hétköznap feladataihoz, mert ez az én biztos, fix pontom.

Bakos Dániel

„Megáll az Istennek igéje, És nem állhat senki ellene. A nagy Isten vagyon mivelünk, És Szentlelke lakozik bennünk."

EGYHÁZ ÉRTELMEZÉS

Hitvallásaink: A Heidelbergi Káté

„Akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.” – Róma 14, 8

Ma már sok gyülekezetben (tisztelet a kivételnek) legfeljebb hittanórán vagy esetleg konfirmáció előkészítőn lehet hallani a Heidelbergi Kátéról. Persze a leendő lelkészeknek alaposan kell tanulmányozni ezt a reformáció korabeli dokumentumot, a nagy részét még memorizálni is kell. Én talán a saját szolgálatomon látom, hogy a jól berögzött hittételek még csak-csak előbukkannak a vasárnapi igehirdetésekben, de magáról a kátéról nem beszélünk eleget. Talán ez annak köszönhető, hogy nehezen találjuk meg az aktualitását. Elvégre a Heidelbergi Káté egy konkrét történelmi kornak és szituációnak a produktuma.

A kátét heidelbergi teológusok írták 1563-ban III. Frigyes pfalzi választófejedelem megbízásából, aki 1559-1576 között uralkodott. Területe főként lutheránus volt. 1555-ben az Augsburgi vallásbéke nyomán a reformációnak a német ágát tolerálják a birodalmon belül. Erről az adott tartomány uralkodója dönthetett: „akié a föld, azé a vallás.” Frigyes a reformáció svájci, kálvinista irányzata felé jobban hajlott, noha ő maga lutheránus volt. Ez időben ülésezett a Tridenti Zsinat is, amely elítélte a protestáns tanokat. Ebben a helyzetben keletkezik a Heidelbergi Káté, amely arra hivatott, hogy megfogalmazza miben hisznek a reformátusok. Tehát ez a történelmi dokumentum nem csak káté - egy olyan iromány, amelyből a református tanok megismerhetők, hanem egy hitvallás, egy bizonyságtétel is egyben. 1577-ben jelenik meg először magyarul, tehát nagyon korán lefordítják. 1646-ban, a szatmárnémeti zsinat pedig elrendeli annak széleskörű tanítását. Ez tehát az a sajátos történelmi helyzet, amelyben egyházunknak ez a dokumentuma keletkezik. De mindez miért jó nekünk?

A káté több helyen teszi fel ezt a kérdést. „Mit használ ez neked?” Nagyon más a mai helyzet, mint 450 évvel ezelőtt. Nem elavult és idejétmúlt már a Heidelbergi Káté? Teológusként sokszor éreztem így. Csak egy plusz tananyag volt, amit meg kellett tanulni. Aztán az egyik tanulmányi évben azt a feladatot kaptuk, hogy a káté egyik úrnapja alapján egy prédikációt kellett írni. Természetesen kínlódtunk vele. Nehezen találtuk meg a ma emberének szóló üzenetet ebből a régi hitvallásból. Aztán egy hétfő esti áhítaton az egyik teológiai tanárunk a megszokottól eltérően nem csak egy bibliai igét olvasott fel, hanem a Heidelbergi Káté első kérdés-feleletét is:

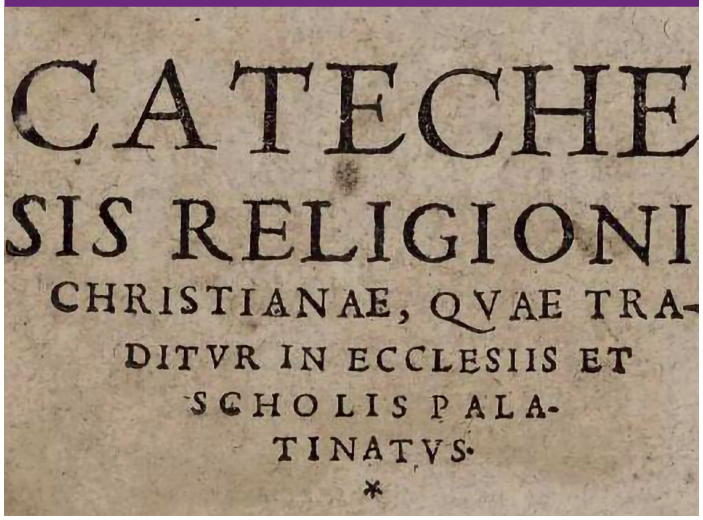
CATECHE
SIS RELIGIONI
CHRISTIANAE, QVAE TRA-
DITVR IN ECCLESIIS ET
SCHOLIS PALA-
TINATVS.

1. kérdés: *Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?*

Felelet: *Az, hogy testestől-lelkestől – akár élek, akár halok – nem az önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak és Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok. Ő drága vérével minden bűnömért maradéktalanul megfizetett, és az ördög hatalmából megszabadított. Úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről, sőt mindennek üdvösségemre kell szolgálnia. Ezért Szentlelkével bizonyosságot ad örök életemről, és szív szerint hajlandóvá és késszé tesz arra, hogy szüntelenül neki éljek.*

Kié az élet? – kezdte a tanárunk a hétfő esti áhítatot. Gyakran úgy gondoljuk, hogy az emberiség legnagyobb kérdése az, hogy mi az élet. Elvégre ezen törik a fejüket a filozófusok meg a természettudósok is. Pedig valójában a leglényegesebb kérdés nem az, hogy mi az élet, hanem az, hogy kié. Azzal hitegetjük magunkat, hogy az életünk a mi kezünkben van. Érettségin, diplomaosztón szokták a tanárok, rektorok mondani: „az életed a te kezedben van.” Valami hasonló üzenetet sugároznak a reklámok is. De a valóság egészen más. Mert a mindennapi tapasztalatok azt mutatják, hogy egyáltalán nem mi vagyunk az életünknek az urai. A házasság tönkremegy, a gyermekeinkből nem az lesz, amit szeretnénk, a munkánkat elveszítjük, és így tovább. Különösen most, egy állandó szorongás jellemez bennünket a jövő, a holnap miatt. És a végén a harangok értünk konganak, de nem hívogatnak, hanem búcsúztatnak minket. A tapasztalat tehát azt mondja, hogy az életünk nem a mi kezünkben van. De akkor kié az életünk? Erre a kérdésre kereste a választ Pál apostol is, és 1500 évvel később az a két német teológus is, aki a Heidelbergi Kátét összeállította. És meg voltak győződve afelől, hogy az életünk Jézus Krisztus tulajdona. Ez azt jelenti, hogy mindannyiunk életét egy sokkal tágabb kontextusba kell belehelyezni. Mert nem a fogantatásunk pillanatában kezdődik életünk története és nem az utolsó szívdobba-

nással ér véget. Életünk a Krisztus tulajdona, akiben az örökkévaló Isten már akkor emberré lett értünk, amikor mi sem voltunk még. És ebből logikusan az következik, hogy életünk az évek előrehaladtával nem szűkül, nem keskenyedik, hanem tágul, ahogyan az örökkévalóság felé halad. Nem tisztító tűz sem pedig újjászületés az, ami vár minket, hanem Krisztus szeretete. Ez az, ami már most is körbe ölel bennünket, hiszen már az Ő tulajdonai vagyunk. Ez pedig nem egy szentimentális üzenet, hogy minden rendben lesz. Hanem támasz, mert az Isten részese lehet minden életeseménynek. Így lehet tartalma az életünknek. Hogy nem csak Krisztussal együtt élünk, hanem neki is. Ezt üzeni a káté.

Az áhítat után teológus társaimmal csendben ültünk az imateremben. Nem tudom a többiek milyen gondolatokat fogalmaztak meg, de én akkor győződtem meg afelől teljesen, hogy a káténak van üzenete a ma embere számára is.

Marozsák Dániel

GYÁSZFELDOLGOZÁS

(Temetőlátogatás más szemmel)

Elismerem, meghökkentő cím lehet ez nekünk, reformátusoknak, akik számára a mindenszentek napja nem ünnep, elhunyt szeretteink lelki üdvéért sem imádkozunk, és józan módon valljuk, hogy még ebben az életben kell szeretetünket kifejezni családtagjaink, barátaink, környezetünk felé. Október végén, november elején sok református keresztyén ember mégis ellátogat szerettei sírjához a temetőbe. Távol álljon tőlem, hogy írásommal egy rosszul értelmezett temető kultuszra, vagy további értelmetlen mécses és koszorú vásárlásra buzdítsam az olvasót. Mégis, szeretteink sírjainak felkeresésében - gyerekkori emlékeinket segítségül hívva -, sok olyan kincsre lelhetünk, ami készíthet minket a veszteségre, és támogatást jelenthet számunkra az emlékezés idején.

Gyermekkorom nyári szüneteiben az unokatestvéreimmel együtt minden másnap elindultunk a falu másik felén található temetőbe, hogy meglocsoljuk a virágokat. A temetőbe járás már kicsi koromtól természetes része lett az életemnek.

Emlékszem, ahogy nagymamám október végén gondterhelt arccal ócska pokrócokat terít a maga nevelt nagyfejű krizantémjaira, mert az első fagyoktól még a fóliasátor sem nyújtott elég védelmet.

Akkoriban az elhunytak iránti szeretet kifejezésének legfőbb módját a sírok gondozása jelentette, melynek túlzó formái a megfelelés vagy rivalizálás mellett fakadhattak a tehetetlenségből vagy akár bűntudatból is, a gyász kísérőiként. Nagymamám érzelmeit jól elrejtve, látszólag keményen, a tennivalókba menekülve készült a halottak napjára. A veszteség okozta tehetetlenség, bűntudat vagy düh olyan természetes kísérői a gyásznak, melyek elviselésében nem csoda, ha gyakorlati elfoglaltságba, tennivalókba menekülünk, ahelyett, hogy ezeket a súlyos érzéseket közel engednénk magunkhoz, vagy beszélnénk róla.

Mindannyian máshogy gyászolunk és máshogy emlékszünk. Kortól, időtől, nemtől, személyiségtől, lakóhelytől, az elvesztett személyhez fűződő kapcsolattól, vallásos tapasztalatoktól függően másképpen járjuk végig a gyász útját. Mégis a gyászbeszélgetéseken a veszteséget élőknek nagyon gyakori gondja, hogy a család más tagjai: *„nem úgy gyászolnak…” „úgy tesznek mintha mi sem történt volna…”, „nem sírnak”, „ki sem mennek a temetőbe”, „nem akarnak beszélni róla”* stb.

Nincs értelme, sőt káros lehet elvárásokkal fordulni a gyászolók felé, vagy eltérő megnyilvánulásaikból arra a

következtetésre jutni, hogy nem szerették az elhunytat. Mert még egy családon belül is egymástól eltérő, egyéni gyászfolyamat zajlik a lelkekben. És ez igaz nemcsak a gyász megnyilvánulásaira, de az időtartamára is: van akiben nagyon erősen zajlik le a folyamat, így hamarabb is talál újra egyensúlyt, míg mások lassan, visszahúzódva, magukban küzdenek meg a hiány, a veszteség fájdalmával.

Gyerekként szerettem, sőt vártam a halottak napját, mert a nyári szünet után ez volt az első olyan alkalom, amikor újra találkozhattunk nagymamámnál az unokatestvéreimmel. Halottak napja még a karácsonyi rokonlátogatást is meghaladó nagy családi találkozás „ünnepe" volt, hiszen sokan ekkor látták viszont rég látott gyerekkori barátokat, távoli családtagokat.

A zárt közösségek korában a haláleset nemcsak a szűk család vesztesége volt, hanem a gyülekezet, sőt a falu közös terhe, eseménye is. A zárt közösségek idején a gyászoló sokkal erősebb közös teherviselésben és védelemben részesült.

Az üzletekben kapható mécsesek manapság mintha napokkal, sőt hetekkel korábban kikerülnének a sírokra, ráadásul meg sem kell várni, hogy leégjenek; biztonságban ott hagyhatók. Találkozások és ráfordított idő híján a mai ember megfosztja magát a közösség és gyászidő vigasztaló lehetőségeitől. Az igazsághoz persze az is hozzátartozik, a korábbi közös teherviselés mellett a gyászoló/gyász iránt támasztott elvárások is sokkal nagyobbak voltak és nagy terhet jelentettek a gyászfolyamat egyéni, őszinte lefolyására.

Új idők új szokásokat teremtenek. A temetőlátogatások közösségi élménye helyett a nagycsaládok együttélésének megszűnésével a mai ember jó esetben önsegítő vagy gyászcsoportba jár, vagy gyülekezeti kiscsoporthoz csatlakozik, ahol törékeny életszakaszában lehetőséget kap az érzéseit másokkal is megosztani, gondolatot cserélni.

Napjainkban közösségi fórumokon, személytelenül értesülünk a veszteségekről, vagy gyászévfordulókról. Sokan a virtuális térben próbálnak vigasztalást találni, ahol bár idegenek százai, akár ezrei is kinyilvánítják részvétüket, mindez mégsem ér fel egy öleléssel, egy valóságos találkozással. Ráadásul a hirtelen kapott „figyelem" gyorsan elillan. A közösségi oldalakon megjelenő megosztásokat - a gyászhíreket is beleértve - nagyon gyorsan újabb, más tartalmú posztok váltják fel, mely „az élet nem áll meg, hanem rohamtempóban megy tovább" üzenettel bírnak. Egy friss, mély gyászban levő számára azonban egy darabig megáll, vagy legalább is nagyon lelassul az élet, és az egyetlen dolog, amit ilyenkor tehetünk, az az, hogy nem siettetjük, és nem állítunk fel számára valamiféle mércét. (B.S. 163)

Leginkább a gyertyagyújtást szerettem. Akkor még nem voltak divatos mécsestartók, mindenki papírba csomagolt – otthon is használatos – gyertyákat vitt ki a temetőbe. Emlékszem a faggyúfoltokra a kesztyűn, kabáton, a nadrágon és a csizmánk orrán…

A gyertyagyújtásnak, virágok elhelyezésének (ha nem esünk túlzásba), mint rítusnak még ma is fontos szerepe van, mert formát, keretet ad a gyásznak, ezáltal picit tehermentesít, segít a búcsúzásban, a veszteség realizálásában, a gyász felvállalásában, emlékezésben; és a gyász miatt felborult lelki egyensúlyban egyfajta biztonságot nyújthat. Támogat, hogy a veszteség feletti fájdalmat ne iktassuk ki vagy hasítsuk le magunkról, hanem azáltal, hogy indirekt módon újra közel engedjük magunkhoz, lassanként megtanulunk együtt élni vele. A november elsejei temetőlátogatás, gyászolók vasárnapja olyan közösségi rítusokat kínál, melyek szavak nélkül is üzenik: törékenységünkben, sebzettségünkben nem vagyunk egyedül.

A sírok látogatása közben észrevétlenül tanultuk meg dédszüleink neveit és a hozzájuk kapcsolódó történeteket. A mai napig emlékszem, hogy melyik dédmamánk tarthatta még karjába nővéremet halála előtt, melyiküknek állt meg a szíve miközben a piacon árult, hol van a 24 évesen megözvegyült dédmamám sírhelye… voltak sírok, amiket a család különösen is hallgatagon, feszülten állt körül, mert a terhelt életnek sokszor terhelt volt a vége is, és az itt maradtak öröksége is nehéz…

Gyász idején, amikor annál is inkább elárvultnak érezzük magunkat, sok erőt meríthetünk felmenőink küzdelmeiből. Visszaemlékezve viszontagságos életükre, túlélési stratégiáikra, hitükre, mi magunk is bátorságot nyerhetünk nemcsak a gyászhoz, hanem az élethez is. Hiszen ha a múltunkat, az ősök örökségét nem ismerjük meg, hogyan lehet a miénk?

Szeretteink sírjai között sétálva idővel megszülethet bennünk annak a felszabadító érzése is, hogy az élet nem velünk kezdődött és nem is velünk fog befejeződni. Ez azért is lényeges, mert gyász vagy egyéb krízis idején egy beszűkült lelkiállapotba kerülünk: nem látunk túl a magunk baján, veszteségén. Jó, ha már a nagy veszteségeink előtt tudjuk úgy látni az életünket, mint amit Isten egy folyamatba, egy történetbe helyezett és utunk végén hazaérünk. Sok minden már születésünk előtt eldőlt, ugyanakkor rajtunk is múlik, hogy mit kezdünk vele, mit adunk majd tovább a következő generációnak.

Sok gyülekezet ezen a napon gyászolók istentiszteletére hívja a veszteségben lévőket. Az elhangzott igék, az együtt mondott énekek és imádságok mind vigasztaló, lelkigondozói hatással bírnak. A résztvevőnek lehetősége van, befelé, a lelki tartalmak felé fordulni, és egyúttal arra is, – mert az istentisztelet liturgiája lehetővé teszi – hogy önmagából kifelé és felfelé is fordítsa figyelmét. (B.S.)

A gyász Isten emberének sem könnyű, a szerető Istenbe vetett hit megingását is magával hozhatja. A veszteség fájdalma, a hiány mellett még a „miért engedte Isten” kínzó kérdéseivel is meg kell küzdeni. A feltámadásba vetett hit nagy erőt jelenthet a vigasztalódásban, de vannak akik számára mégsem pótolja a szeretett személy hiányát, idő kell míg a bizalmában, reményében megrendült lélek újra békére talál.

A veszteség különböző, még az indulatok szakaszában is járva vigasztaló lehet a gyászolónak olyan történeteket hallani a Bibliából, ahol Isten kiválasztottjait is éri szenvedés, ők is veszteségekkel küzdenek, ők is mélységbe kerülnek. Bátorító lehet arról a Jézusról olvasni, aki maga is végig járta a szenvedés útját, s közelről érti mi megy végbe a gyászolóban. Felemelő lehet arról az új égről és új földről hallani, ahol Isten Krisztus áldozatáért „letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradtság…” (Jel 21,4)

Anda Judit

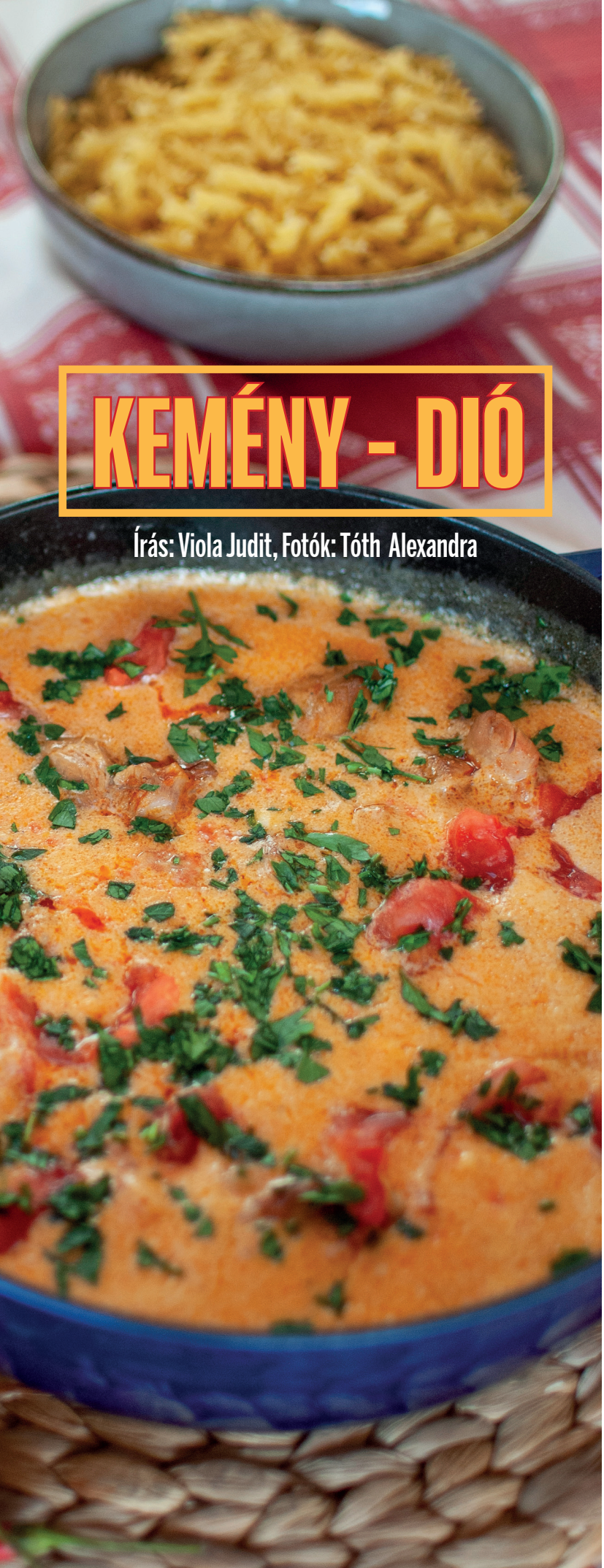

KEMÉNY - DIÓ

Írás: Viola Judit, Fotók: Tóth Alexandra

Gyurka bácsi komótosan ballagott a szőlődombok felé vezető mélyúton. Hátát jólesően simogatta az október végi napsütés, két oldalt, ha felnézett mosolyogtak rá a fürtökkel rakott tőkék, feje felett vékony fátyolfelhők tarkázták az ég valószínűtlen, a tavaszi horizontot is megszégyenítő kékségét. Igazi vénasszonyok nyara örvendeztette meg a reformátusok jeles ünnepén a falu és az egész vidék lakóit. Október 31.-e volt, ami valamikor a legkedvesebb ünnepe volt a szívének. Ezen a napon sok éven át szépen felöltözve kézen fogta egyetlen fiát és ketten mentek a templomba. Akkoriban még délelőtt volt az ünnepi istentisztelet, de már jó ideje csak este emlékeznek meg a reformáció jeles emléknapjáról. Mindenki dolgozik, lót, fut, rohan s még este is csak foghíjasan töltik meg a padokat az ünneplők.

- Régebben minden más volt – mondta ki hangosan a megfogalmazott gondolatot.

Bizony, minden. Hatalmasat sóhajtott, és megállt, hogy megtörölje izzadó homlokát. Ádám is, hol van már. Tíz éve lesz, hogy felpattant a motorjára és kirobogott a kapun, s aztán már csak koporsóban látta viszont az ő okos, tehetséges legény fiát. Azóta is, naponta elismételte magában, hogy nem kellett volna választás elé állítani. Ha hagyja, hogy annak udvaroljon, azt szeresse, akit akar, még ma is biztosan élne. De akkor úgy tűnt, nem hagyhatja. Annak a lánynak a nagyapja miatt halt meg az ő édesapja. Ádám nagyapja a legtekintélyesebb gazda volt a faluban, akire a többiek mind felnéztek és követtek. Igen, az öreg Sárközy nem akart belépni a téeszbe, így a többiek sem. Össze is szedték mindet, teherautóra rakták és bevitték a városba, hogy majd ott megagitálják őket. S másnap hazafelé, hogy-hogy nem leesett a platóról és már nem hazajött, de hozták. És a párttitkár annak a lánynak a nagyapja volt. Őmiatta nőtt fel félárván, miatta nem tanulhatott, mert mindenütt utolérte a hír, hogy a családja a nép ellensége volt. Bezzeg Ádám, rajta már nem ült az átok, színjelesen végezte még az egyetemet is. Milyen büszkék voltak rá, hogy szerették, csak azt a lányt tudta volna feledni. Aztán egy újabb vita, egy ostoba baleset és mindennek vége lett. Nincs már kivel menni a templomba, csak a temetőbe érezheti magához közel, amikor megáll a sírja fölött. Eszébe jutott, hogy amikor elkészült a szép vörös gránit sírköve, a felesége csendesen megjegyezte:

- Annak a lánynak született egy fia -, de Gyurka bácsi úgy tett, mintha nem hallotta volna.

Azt is említette egyszer az asszony, hogy haza se jött. A városban vettek neki lakást és ott él azóta is. Másképp kellett volna, állapította meg ismét, de már késő. Már csak annyi maradt, hogy minden ősszel meglátogatom a diófákat, amiket együtt ültettünk, s amiknek minden lehullajtott szeme a lelkemen koppan. Igyekezett elhessegetni ezeket a keserű és marcangoló vádakat és inkább az ünnepre gondolt, így megpróbálta magában összeszedni a reformáció öt alapelvét, az öt „sola-t”, de nem boldogult velük.

- Nem vagyok én pap, nem kell ezt nekem tudni – nyugtatta meg magát, még mielőtt elöntötte volna a méreg, hogy már olyan híg az agya, hogy ezt sem tudja felsorolni. – Az a lényeg, hogy szeretet legyen bennünk, megmondta az apostol is. Kár, hogy bennem nem volt annak idején – talált vissza ismét az önvádhoz.

Lassan elérte a saját szőlőjét, amelynek vége meredeken felfutott a domb tetejére. Gyönyörű volt a kilátás, onnan az egész vidéket be tudta fogni szemével az ember. De kapálni bizony keserves volt, azért is találta ki Ádám, hogy az öreg tőkék helyett ne ültessenek újat, hanem telepítsék be diófával. Gyuri bácsi ezeket a fákat szeretgette szíve minden melegével, mert ezek az Ádám fái voltak. Ahogy felfelé kapaszkodott a szandáljába befolyó porban, meghallotta a diófa levelek zörgését és időnként apró koppanásokat.

- Hű, a nemjóját. Itt valaki szedi a hullott diót – állapította meg és elfutotta a méreg. – Majd adok én neked, te rosszféle – gondolta haragosan és felkapott egyet az út mellett fekvő régi karókból, hogy majd azzal tanítja móresre a tolvajt.

Óvatosan közelített, s egy fekete pólós rövidnadrágos alakot látott guggolni a két legszebb fa között, aki egy fonott kosárba szedegette a megtalált szemeket.

- Hát te mit csinálsz itt? – kiáltott rá jó hangosan, hogy megijessze.

A dió tolvaj nem ijedt meg, felegyenesedett és szembefordult vele. Gyuri bácsi megtámaszkodott a karón, mert úgy érezte húsz évet visszalépett az időben. A saját fia nézett vele szembe, ugyan azzal a tiszta barna szemmel, a fitos szeplős orrával, kicsit elálló fülével és ezerfelé ágaskodó rakoncátlan fürtjeivel. Nem kellett megkérdeznie, hogy ki áll előtte, tudta kérdés nélkül is.

- Szervusz papa. Ismerlek, mert anyukám megmutatott az ablakból. Nem akartam ellopni, csak felszedtem, hogy ne neked kelljen és mert olyan jó móka. Már száztizennyolc szemet találtam – nyújtotta felé a gyerek a kosarat.

Gyuri bácsi megnémulva állt. Nem tudta meddig, mert teljesen elvesztette az időérzékét. Aztán megköszörülte a torkát és megszólalt:

- Gyere velem, hazavisszük. Nagyanyád az édesapád kedvenc ételét főzi, legalább te is megkóstolod – nyújtotta oda a kezét a fiúnak. – Ebéd után meg elkísérlek anyádhoz és megkérem, hogy este eljöhess velem a templomba. Jó lesz? – kérdezte és hangja tele volt sóvárgással.

- Jó lesz, nagypapa. És mi volt apának a kedvence?

- Pulyka pörkölt tésztával és a túrós-kakaós sütemény – felelte Gyuri bácsi, aki ettől a naptól a Gyuri tata névre hallgatott és ezzel a megszólítással módfelett meg volt elégedve.

Este pedig nem magányosan ment az ünnepi istentiszteletre, az ifjú Ádám kezét fogta kemény, a munkától kérges markába. Amikor elhelyezkedtek a padban, ahol évszázadok óta ültek családja férfitagjai, még a délelőtt hiába kergetett öt tétel is az eszébe jutott: egyedül az Írás, egyedül a hit, egyedül a kegyelem, egyedül Krisztus és egyedül Istené a dicsőség.

- De mennyire, hogy egyedül a tiéd, Uram – hajtotta meg a fejét alázatosan és szíve megtelt hálaadással.

Pulykapaprikás

Hozzávalók 4 főre

két pulykacomb, vagy 4 felsőcomb, 2 e. kanál olaj, 2 közepes hagyma, 1 e. kanál paprika, 1 e. kanál sűrített paradicsom, 7 dl húsleves, 1 erős paprika, egy negyed citrom héja, 2 gerezd fokhagyma, só, bors, 4 evőkanál tejföl, egy evőkanál liszt, fél dl tejszín, 2 nagy paradicsom, kevés petrezselyem zöld a tetejére.

Elkészítés:

A combokat megmossuk, lefejtjük a csontról majd nagyobb darabokra vágjuk, sózzuk, borsozzuk. A hagymaféléket is megtisztítjuk, apróra vagdaljuk. Egy serpenyőben olajat forrósítunk, a húst minden oldalán elősütjük, kivesszük. A zsiradékban aranybarnára pirítjuk a hagymát, rá a paprikát, összekeverjük, felöntjük egy kevés levessel, beletesszük a két darab citromhéjat, fokhagymát, sót, kevés borsot és a sűrített paradicsomot. Jól átkeverjük, majd visszatesszük a húst, az erős paprikát és felöntjük annyi levessel, hogy ellepje. Körülbelül 45 percig kis lángon, fedő alatt pároljuk. Ha elfőné a levet, egy kevés levessel pótoljuk. A paradicsomokat mossuk, szárát leszedve kereszt alakban bevágjuk és néhány percig forró vízbe mártva meghámozzuk, negyedeljük, a magját is eltávolítjuk.

A tejfölt a liszttel simára keverjük és a mártáshoz adva, kevergetve forraljuk, besűrítjük. Végül belekeverjük a paradicsom gerezdeket és három percig még pároljuk. Tálalás előtt vágott petrezselymet hintünk rá. Vajban forgatott főtt tésztával vagy nokedlivel tálaljuk.

Krémtúrós szelet

Tészta: 5 tojás, 1 csipet só, bő 1 dl olaj, 25 dkg porcukor, másfél evőkanál langyos víz, 20 dkg rétesliszt, 1 sütőpor, 1 evőkanál kakaópor.

Krém: 20 dkg krémtúró, 12,5 dkg főzőtejszín (1 dl és egy evőkanál), 10 dkg porcukor, 1 vaníliás cukor, 3 evőkanál rum, 5 dl tejszín 2 csomag habfixáló, sütőpapír, csokoládé reszelék, kandírozott piros gyümölcs, (cseresznye, v. áfonya, vagy meggy)

A tojásokat szétválasztjuk, a sárgájába belekeverjük a porcukor felét, amikor habos, apránként hozzáadjuk az olajat és a langyos vizet. A fehérjét habbá verjük bele a sót és a maradék cukrot. A lisztet a sütőporral és a kakaóval összeszitáljuk, majd a sárgájához kavarjuk és aztán lazán beleforgatjuk a cukros fehérje habot is. 180 fokos sütőben, papírral bélelt tepsiben harminc percig (tűpróba) sütjük.

A tejszín és a habfixáló kivételével minden más hozzávalót simára keverünk, a tejszínt felverjük a fixálóval és a krémhez adjuk. Rásimítjuk a kihűlt tésztára és fogazott lappal barázdákat húzunk a tetejére. Megszórjuk reszelt csokoládéval. és ha kicsit megállapodott, kockákra vágjuk, mindegyik közepére egy gyümölcsöt teszünk.

EGY PÉLDAMUTATÓ ÉLET ISTEN ÉS A CSALÁD SZOLGÁLATÁBAN

Szemelvények egy papné és édesanya, Baksy Rezsőné életének eseményeiből

„Valóban nagy nyereség a kegyesség megelégedéssel.” (1Tim 6,6)

Közeledve 95. születésnapjához, kértük Édesanyánkat, hogy idézze föl szép hosszú életének néhány meghatározó emlékét. Ezekből vetünk most néhányat röviden papírra, hozzáfűzve saját tapasztalatunkat.

A gondtalan gyermekkort, amikor felvidéki származású édesapja és erdélyi származású édesanyja társaságában egyetlen gyermekként boldogságban éltek, hamar felváltotta a háború minden nyomorúságával terhelt ifjúság, mely Miskolcon érte a családot. Keserű emlék, hogy édesapja vidéki kiküldetésből hazafelé tartva, az elsötétítés miatt halálos balesetet szenvedett. Volt menekülés nyugatra, aztán visszatérés, volt dohánygyári munka télen fűtetlen helyiségben, a vasútállomásról gyalog, szatyorban hazavitt tüzelő és más egyebek is.

Édesapánkkal Szikszón ismerkedett meg, akivel több évig tartó jegyesség után házasodtak össze. Az együtt megélt 62 esztendőről mindig csak hálaadással beszél. A szolgálatban töltött öt évtizedet három abaúji faluban élték, három gyülekezetben szolgáltak, Rásonyban, Mérán és Ongán. Egyik helyről sem „pályáztak” el, mindig un. szolgálati érdekből kellett tovább menni. De bizonyára Isten döntése volt, és jó döntés, mert számukra is jókat hozott. (A Mérára való költözésnek számos mozzanata élénken él még ma is Édesanyánkban.)

Családtagként nem lehetünk teljesen objektívek, de úgy láttuk és tapasztaltuk, hogy ők a tökéletes lelkész-házaspárt testesítették meg. Édesapa végezte a szolgálatokat, tanított hittant (amikor az iskolában nem lehetett, a parókiára jöttek a gyerekek), látogatta a betegeket otthon és kórházban, hét közben készült a vasárnapi igehirdetésekre, tudományos munkát is végzett, tanulmányokat

írt. Mindeközben Édesanya vezette a háztartást, viselte a gyermekek gondját, elbeszélgetett a parókiára betérő hívekkel. Valóban, az Isten teremtési rendjének megfelelően segítő társa volt lelkész hitvesének. A család megélhetéséhez otthon végezhető háziipari munkát vállalt, amikor mi, gyermekek már nagyobbak voltunk. Így tudták összeszedni az első autó árát, a fehér Skodáét. Ez már Ongán volt. Azelőtt kerékpárral jártak Alsó-Mérára minden vasárnap, minket is magukkal víve, és az arnóti szolgálatot is két keréken megközelítve végezte Édesapa.

A nyugdíjas éveket Encsen kezdték közösen. Sikerült otthont varázsolni a kis lakásból, és már akkor is idős koruk ellenére, sikerült beilleszkedni úgy a gyülekezet (pl. az énekkarnak lelkes tagjai voltak éveken át), mint a lakókörnyezet közösségébe. Nyugodt, megelégedett éveket éltek együtt továbbra is, csendességben, örvendezve most már nem csak gyermekeiknek, de az unokáknak, és dédunokának.

Amikor 2009-ben egyedül maradt, az nehéz időszak volt, de a napi igeolvasás, az istentiszteleteken való részvétel, és a gyerekek fokozott odafigyelése segített megerősödni lélekben, ha a test erőtlen is, a magas életkornak köszönhetően. Minden nap fénypontja az, ha megjelenünk nála, vagy telefonon felhívjuk, és beszélgetünk, lehetőleg hosszan a napi dolgokról, vagy a régmúlt eseményeiről. Adja Isten, hogy még sokáig tehessük!

Közzé teszik Gyermekei

SEGÍTHETÜNK

Családi rovatunk új fejezettel bővül. Szeretnénk támogató és szakértő segítséget nyújtani a családoknak, akik valamilyen nevelési nehézséggel küzdenek. Az alábbiakban BIRTHÁNÉ POLYÁK ANITA fejlesztő pedagógus írását olvashatják

Felgyorsult világban élünk. Ez kétségkívül hatással van mindenre, és mindenkire. Nehéz most eligazodni a világ dolgaiban felnőttnek, gyermeknek egyaránt. De Isten igéje, útmutatást nyújt mindannyiunk számára.

„ ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata,...”.

Ebben a sokszor zavaros világban, egyre több család szakad szét, emiatt gyermekek küzdenek hol lelki teherrel, hol tanulási nehézséggel. A református egyház felismerte, hogy ebben a rendezetlenségben szükség van egy olyan intézményi rendszerre, ahol támogatást nyújthat családoknak, pedagógusoknak. A Református EGYMI megalakulása óta több ezer gyermeknek segíti a fejlődését, teremti meg az esélyegyenlőséget. Fejlesztőpedagógusként naponta tapasztalom, hogy a szakemberek jelenléte a református intézményekben, milyen könnyebbséget jelenthet a szülőknek, családoknak, illetve a pedagógiai munkának. A tanító, illetve-tanárképzés sajnos nincs felkészülve a nehézséggel küzdő tanulók oktatására, nevelésére, így a szakemberek jelenléte ezekben az intézményekben ma már nélkülözhetetlen. Gyógypedagógusok, pszichológusok, mozgásfejlesztők, és mi fejlesztőpedagógusok egyaránt azért dolgozunk, hogy a hiányosságokat kiküszöböljük, az önértékelést erősítsük, és a tehetségeket felkaroljuk. Ez a munka a kölcsönös segítségnyújtáson, a megfelelő kommunikáción alapszik. Legfőbb alapelvünk partnereink igényeinek felismerése és kielégítése, valamint a gyermek érdeke. Munkánk mozgató rugója a korai felismerés, a prevenció, mely a szűrő vizsgálatok során realizálódik. 3 éves kortól az elsős osztályig, logopédiai, mozgás illetve képesség szűrésen vesznek részt. A gyermekek illetve a tanulók. Ezek célja, hogy a tanuláshoz szükséges részképességeket feltérképezzük, és ott, ahol kisebb lemaradást tapasztalunk, lehetőség van fejlesztő foglalkozásokon ezek korrekciójára, a felzárkózásra.

Az oktatási intézmények jelenlegi helyzete sok szempontból kedvezőtlen. A magas osztálylétszám, az összetétel, illetve hogy a tanító-tanárképzés nem készít fel a nehézséggel küzdő tanulók oktatására, a differenciálásra.

A tanulási nehézség egyre gyakrabban előforduló „probléma”, ami az óvodás korosztálytól a középiskolás korosztályig egyaránt megtapasztalható, és nem csak a szociálisan hátrányosabb családoknál, hanem a jobb körülmények között élőknél is jelen van.

De mi is az tanulási nehézség? Sokszor összetévesztik a tanulási zavarral. A kettő nem ugyanaz.

A tanulási zavar, hogy ép intellektus mellett, alacsonyabb tanulási teljesítmény tapasztalható, melynek hátterében az idegrendszer működésének zavara áll fenn. Idegen szóval MCD-vagyis Minimális Cerebrális Diszfunkció. Ez érintheti az írás, (diszgráfia) az olvasás, (diszlexia) helyesírás (diszgrammatizmus) és a számolás (diszkalkulia) területeit. Ők a gyógypedagógia alanyai.

A tanulási nehézség, amikor gyermek átmenetileg lemarad vagy visszaesik a tanulásban. Ezek a nehézségek egy szakmai team-mel jól kezelhetőek. A tünetek, amit elsődleges tüneteknek is nevezhetünk, már árulkodó jelek. A gyermek környezete rendetlen. A viselkedésükben jellemző a hiperaktivitás, az alacsony toleranciaszint, gyakoriak a konfliktusok. A figyelmük

nehezen rögzíthető, úgymond mindenre figyelnek, ezért semmire sem tudnak figyelni. Nehezen szelektálnak, ismereteik esetlegesek. Az érzékelés területén jellemző, hogy nagymozgásuk, finommozgásuk koordinálatlan, összerendezetlen. A látáshoz kapcsolódó elemi gondolkodás elégtelen. Saját testüket nem tudják megítélni térben, emiatt az irány és betűtévesztés igen gyakori. Szókincsük szegényes, nehezen fejezik magukat. Emiatt alakulhatnak ki a másodlagos tünetek. A gyermek visszahúzódó, vagy éppen a felgyülemlett feszültségek miatt válik agresszívvá. Ezek mellett megjelenhetnek pszichoszomatikus tünetek: hasfájás, fejfájás.

Az okok hátterében társadalmi, lelki és családi tényezők egyaránt állhatnak. Az oktatás egyre gyorsabb tempót diktál, az infokommunikációs eszközök korlátlan használata, a családban előforduló nehézségek (anyagi gondok, a szülők válása, az alul iskolázottság, kistestvér születése, esetleg gyász) szintén melegágya lehet a tanulási nehézségnek.

Hogyan tudunk segíteni? Dicsérjük a kis és a nagy lépéseket is. Mindig a gyermek erősségeire építsünk. Reális elvárásokat és célokat tűzzünk ki. Valamint rendszeresen konzultáljunk pedagógussal, más szakemberrel. A kulcs a gyerek elfogadása. A pedagógia módszereinek tárháza igényes, és ötletgazdag. Alkalmazzuk!

A sikerhez vezető út néha nehéz, és sokszor lehetetlennek tűnő, ám Saint- Exupery fohásza megtanította: „Uram nem csodákért fohászkodom.....Taníts meg a kis lépések művészetére!”

Úgy gondolom, szakszolgálatunk szolgáltatást nyújt, számomra ez mégis inkább szolgálat.

„Amilyen lelki ajándékot kaptatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak...”(1Pét 4,10)

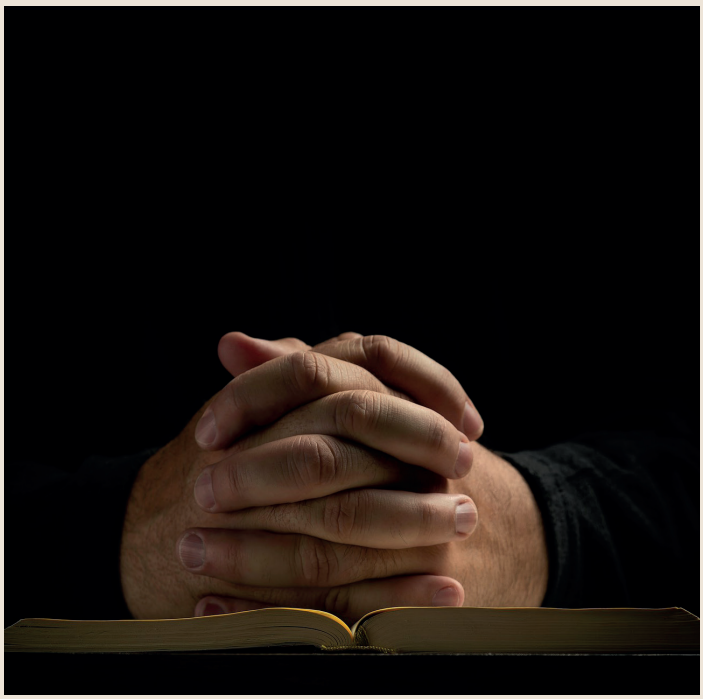

„ÉPÜLJETEK FEL LELKI HÁZZÁ!”

Vadnai Zoltán református lelkipásztorral beszélgettünk, aki egy éve a Tiszáninneni Református Egyházkerület missziói tanácsosa.

» **Gyülekezeti szolgálattal a hátad mögött egy egészen más megbízást kaptál. Hány évet szolgáltál gyülekezetben, és valóban teljesen más ez a terület?**

» A nagybarcai gyülekezetben szolgáltam 25 évig. Az első szolgálati helyem volt ez az észak- borsodi kistelepülés, 18 éven át polgármester is voltam a faluban. Amikor püspök úr felkért erre a mostani szolgálatra, azzal a feladattal bízott meg, hogy legyek segítségül a kerület lelki életének megerősítését munkáló folyamatokban, alkalmak szervezésében. A kisgyülekezeti lelkészként töltött évek, évtizedek, az ott szerzett tapasztalatok formálták látásmódomat. Sok lelkésztársammal együtt láttuk, tapasztaltuk az egyházkormányzók prioritásait.

Püspök úr mindig hangsúlyozza, hogy az egyházkerület feladata több, mintsem intézményeink és gyülekezeteink működésének kereteit és feltételeit megteremtsük és segítsük. Az egyházkerületnek is részt kell vennie a misszióban, a lelki építkezésben, a Krisztusról szóló bizonyságtételben. Segíteni kell gyülekezeteinket, lelkészeinket ebben a munkában. Ez ugyanúgy fontos feladat és kötelesség, mint intézményeink fenntartása, fejlesztése. A külső építkezések nem szoríthatják háttérbe a lelki megerősödést és a lelki építkezést.

Igyekszem úgy végezni most a feladatomat, hogy amit teszünk, szervezünk, amilyen folyamatokat elindítunk, azokban egyszerre legyen ott két látásmód. Egyfelől az, hogy mindezt egyházkerületünk szintjén kell végeznünk, mintegy háromszáz gyülekezetünkre és az ezekben szolgáló lelkipásztorokra tekintve. Másfelől pedig nem felejtem el azt a látásmódot és tapasztalatot sem, amit 25 évig magam is éltem egyetlen gyülekezet lelkészeként, azt, ahogyan onnan láttam – láttuk - egyházkerületünket. Mindig felteszem mostani szolgálatom során azt a kérdést, hogy ha még most is ott lennék, akkor az, amit épp szeretnénk kerületi szinten megvalósítani, az ott is, a végeken is, a gyülekezet és a lelkipásztor javára és örömére lenne?

» **A közösség építésének tehát eszköze lehet egy-egy nagy rendezvény?**

» Mindenképpen lehet áldott eszköz a folyamatok generálásában. A találkozások öröme, a közös hit-élmény, a közös ének és imádság, a közös találkozás református értékeinkkel, nemzeti kultúránkat képviselő művészekkel, feltölt és tovább indít. Megélni azt, hogy vasárnaponként lehet csak tízen, húszan, ötvenen vagy százan vagyunk a

gyülekezet közösségében (Istennek hála azért, ahol még többen), de ott is, külön is, kevesen is, részei vagyunk annak a nagy tiszáninneni református közösségnek, akikkel egy-egy nagyobb rendezvényen együtt dicsérjük Istent.

Ahogyan a társadalom oly sok területén, egyházunkban is érzékelhető egyfajta atomizálódás, a befelé fordulás, közösségeink erőtlenedése. Elővesz bennünket az érzés, hogy magunkra maradtunk. Mintha elveszítenénk a közösségből fakadó erőforrásainkat.

» **Ebben talán a mögöttünk lévő járványhelyzet is szerepet játszott.**

» Sajnos ez már korábban elkezdődött. Az elmúlt 15 év alatt egyházkerületünkben a választói névjegyzékben szereplők száma majdnem harminc százalékkal csökkent. Ezek tények. Az egyházmegyék éves jelentései ezt mutatják. Kevés kivétellel, fogynak gyülekezeteink. Ez nem azért van, mert lelkészeink nem végeznék a rájuk bízott feladatot. Olyan társadalmi, gazdasági, szociológiai, mentális és lehetne még sorolni milyen folyamatok zajlanak az alapvetően aprófalvas településszerkezetű észak-magyarországi régióban, amelyek hatásai elől református egyházunk sem tud kitérni. Számolgathatunk mi napestig, panaszkodhatunk vasárnaponként, hogy „de kevesen vagyunk", de ezzel sem juthatunk előre.

Én sehol nem olvasom az evangéliumban, hogy Krisztus tanításában a mennyiségi szemlélet fontosabb lenne, mint a minőségi. A „kevés kovász" is képes hordozni a változást. Akik vagyunk, amennyien vagyunk, akik reformátusként együtt éljük meg hitünket gyülekezeteinkben, nekünk kell megerősödni hitben, és minőségi, azaz Krisztusról bizonyságot tevő, egymáshoz és minden emberhez szeretettel odaforduló keresztyénséggel szolgálni Istent. E nélkül nem lehet sikeres missziónk.

» **A lelkészi társadalom számára is fontos ez a látás.**

» A lelkipásztorok személye, és a lelkészi közösség megkerülhetetlen mindebben. A lelkészek a szolgálatban – nem csak a gyülekezetekben szolgáló lelkipásztorok – sokszor napi szinten azt tapasztalják, hogy egyedül vannak, meg nem értéssel találkoznak, hogy a munkájuk sokszor emberileg eredménytelennek látszik. A lelkészek számára alkalmakat kell teremteni a találkozásra, az együtt gondolkodásra. Mert van, amit csak mi egymás között értünk, amit csak egymásnak mondhatunk el, és jó, ha elmondhatjuk. Két alkalommal is volt ilyen találkozás a mögöttünk lévő hónapokban. Tavasszal a miskolci helyszínnel összehívott lelkésztalálkozó, majd Mályiban a „Hivatásértelmezés" témakörben megrendezett esemény. Olyan őszinte hangon tudtunk egymással beszélni, akik részesei voltunk ezeknek, ami engem is meglepett és örömmel töltött el. Ez az az út, ahol lehet építeni, erősíteni a közösséget.

» **Beszéljünk egy kicsit a szervezési feladatokról. Tudjuk, hogy a gyülekezeti szervezési feladatok sem egyszerűek. Mennyiben segít téged a lelkészi és polgármesteri tapasztalat, vagy mennyiben jelent új kihívást ez a feladat?**

» Ezek a rendezvények eszközök, a találkozás lehetőségének a megteremtésére. A találkozásokból rengeteg erőt lehet meríteni. Nagyon sok előkészületet igényelnek, sok mindenre kell egyszerre figyelni. A megfelelő hangosítástól kezdve, a fellépőkön, a programelemek áramszükségletén keresztül, a szakhatóságokkal való egyeztetésig, a vendéglátáson, a frissítőn, a parkolás, megközelíthetőség biztosításán át egészen a hulladékok gyűjtéséig és elszállításáig. És még mi minden, amit nem soroltam fel. Ezt egyedül lehetetlen volna megtenni. Hálás vagyok mindig a segítségért, a kollégáknak a püspöki hivatalban, a teológusoknak, amikor Sárospatakon rendeztük a találkozót, annak a teamnek, akikkel együtt készítettük elő a kazincbarcikai alkalmat, és volt olyan kerületi missziói eseményünk is, az abaújvári LelkesítŐ, ahol csupán vendég voltam, hiszen Tóth Istvánék és Sohajda Leventéék csapatának odaadó és magas színvonalú munkája nyomán áldott alkalom részesei lehettünk. Kihívást jelent, hogy Krisztus ügyének a szó nemes értelmében mindig méltó körülményeket teremtsünk. Az pedig mindannyiunknak újdonság, hogy az eseményekre regisztráljunk, hiszen ezzel segítjük a szervezést, a kiszámíthatóságot, és a résztvevők számára is így optimalizálhatjuk a körülményeket.

» **Két nagyobb egyházkerületi esemény volt a nyáron, az egyik a H2Ő Kazincbarcikán, a másik a Sárospataki Gyülekezeti Találkozó.**

» A Kazincbarcikai rendezvény volt az első, amit „utcamisszióként" emlegetünk. Mert itt az volt a határozott szándék, hogy kilépjünk a szakrális vagy intézményi terekből, hogy nyissunk az utca embere felé és rámutassunk, mondjuk egy város főterén, az evangélium örömüzenetére, Krisztusra, az élet vizére. Határozott irányvonalat adott nekünk az a tapasztalat, hogy azok a családok, akik beíratják gyermekeiket egy-egy református intézménybe, nem biztos, hogy ők maguk is szorosan kapcsolódnak egy gyülekezethez. Barcikán van református óvoda, általános és középiskola is. Éppen ezért az egyik missziós cél ez volt, hogy ezeket a családokat közelebb hozzuk a helyi gyülekezetekhez, egyházunkhoz. Hatalmas öröm volt számunkra, hogy a színpadon több mint kétszázan voltak a délután során, volt zenés bizonyságtétel ifjúsági zenekarokkal, ott voltak a református intézményben tanuló vagy világi intézményekben református hittanra járó gyerekek, a helyi lelkipásztorok, az igehirdető lelkész, a pedagógusok. Mindenki által szólt a bizonyságtétel a színpadról. Hallható, látható volt az ott összegyűlt sokaság számára, hogy a reformátusok nem egy zárt közösséget alkotnak, hanem nagyon sokan vagyunk, akik együtt tudjuk Istent dicsérni. A másik, ami kézzelfogható valóság lett, ha egyként tudunk cselekedni, annak szép eredménye van. Az az összefogás, amit aznap megtapasztaltunk a helyi gyülekezetek, az intézmények és az egyházkerület részéről, mindenképpen példaértékű. Nagyon jó hangulatban, egy határozottan krisztocentrikus alkalom volt. Jó volt részese lenni.

» **Sárospatakon mi volt más? Mi volt számodra itt a legnagyobb élmény?**

» Ide egyházkerületünk összes gyülekezetét hívtuk. Az elmúlt években nem volt ilyenre alkalom. Több mint nyolcszázan gyűltünk össze olyan reformátusok, akik vasárnapról vasárnapra ott vagyunk a templomban. Számomra nagyon fontos volt, hogy nem csak Püspök úr, hanem egyházmegyéink esperesei is köszöntötték a résztvevőket. A hitünkben való megerősödés és a misszió céljaiért csak együtt, egységben lehet munkálkodni. A színpadon a Kárpátaljáról, Felvidékről érkező együttesek bizonyságtétele nyomán az egész Kárpát-medencei református közösségnek is részesei lehettünk. A legnagyobb élmény az összegyűlt közösség, az ott lévők mosolygós arca volt. Látni, hogy örömmel jöttek, akik pedig el is mondták ezt, azoknak a szavai megerősítést jelentettek, hogy fontosak ezek az alkalmak.

» **Kisebb gyülekezeti közösségek találkozására is volt lehetőség a nyáron.**

» Támogatási felhívást tettünk közzé, hogy szomszédos gyülekezetek helyben is rendezzenek hitépítő, missziós alkalmakat. Szerettük volna így is erősíteni a gyülekezetek összefogását, együttműködését, és azt is, hogy ahol helyben nem jut forrás ilyen gyülekezeti programokra, ott is megvalósulhasson. Az egyházkerület által támogatott lehetőséggel mintegy 40 gyülekezet közössége élt, 11 program valósult meg, több, mint két millió forinttal támogattuk ezeket a kisregionális eseményeket, amelyekről a tirek.hu-n folyamatosan beszámolunk.

» **Hogyan tovább?**

» A hagyományos őszi lelkész-presbiteri konferenciára november 12-én kerül sor Miskolcon, a Lévay Gimnáziumban. A lelkipásztorokat november 19-re Mályiba is hívjuk, ahol „Só és világosság" címmel szervezünk szakmai napot. Az elkövetkező évben az idén elkezdett vonalak mentén szeretnénk tovább munkálni azt, hogy erősödjünk Krisztus-hitünkben, legyünk megváltó Urunk bátor bizonyságtévői.

» **Köszönjük az eddigi szervezést, a további alkalmakat érdeklődve várva, kívánunk munkádhoz sok áldást!**

» Köszönöm szépen!

AZ ENCSI IDŐSEK OTTHONA ENERGIAHATÉKONYSÁGI FELÚJÍTÁSA

Magyarország Kormánya
Európai Unió
Kohéziós Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Az Encsi Idősek Otthonában (3860 Encs, Ady Endre út 1.) folyó gondozási tevékenység alatt az intézmény szolgáltatását igénybevevők részére, olyan fizikai, mentális, életvezetési, egészségügyi ellátás folyik, amely a lakók szociális, testi, szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítését jelenti. Teljes körű ápolást, gondozást nyújtó szociális otthon, melynek célja az idősek otthonában elhelyezett személyek életkörülményeinek javítása, életminőségük növelése.

A Tiszáninneni Református Egyházkerület támogatási kérelmet nyújtott be 2019. októberében az Encsi Idősek Otthona energiahatékonysági felújítása érdekében a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében az Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága által meghirdetett KEHOP-5.2.13-19 „Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak részére" című konstrukcióra.

Az „Encsi Idősek Otthona energiahatékonysági felújítása" című KEHOP-5.2.13-19-2019-00055 azonosító számú pályázat 2021. májusában pozitív elbírálásban részesült és a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 144.509.499 Ft összegű támogatásban részesítette egyházkerületünket. A támogatási összeg forrását a Kohéziós Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési kerete alapján. A támogatás intenzitása a projekt elszámolható összköltségének 100% -a.

A munkálatok 2021. júliusában kezdődtek, a befejezés tervezett ideje pedig 2022. augusztusa lesz. A korszerűsítés kihat a külső határoló felületek korszerűsítésére, a nyílászárók és épületgépészeti rendszer korszerű cseréjére és napelemes rendszer telepítésére. Az épület megépítése óta energetikai korszerűsítésre nem került sor, így a mostani felújítás időszerű volt. Jelen projekt kapcsán a homlokzatra hőszigetelés kerül, a nyílászárók fölé tűzvédelmi sávként hőszigetelő sávot helyezünk el. A meglévő nyílászárók helyett új, műanyag nyílászárókat építünk be, melyek megfelelnek a tűzvédelmi előírásoknak. Gépészetileg a meglévő álló kazánok elbontásra kerülnek, helyükre új kondenzációs kazánok kerülnek telepítésre. Az épület villamos energia felhasználása nagymértékű. Ennek csökkentése érdekében a tetőszerkezetre napelemes rendszert telepítünk. Az elvégzett korszerűsítés hosszútávon biztosítja majd az épület energiahatékony működését.

Projekt információ:
http://honlap.tirek.hu/lap/kehop-5213-19-2019 00055/hir/lista/aktualitasok-hirek-1/

Köszönjük a Kohéziós Alap és Magyarország Kormánya által nyújtott támogatást.

JUBILEUMI GÁLA

A Kazincbarcikai Tompa Mihály Református Általános Iskola 2022. június 03-án ünnepi gálával emlékezett a megalakulást követő tíz dolgos évről.

Emlékezzetek, a megtett útra! **Kolumbán Gábor lelkipásztor** a Szentírás szavaira utalva (V. Móz 8, 2-7) hívta emlékezésre az ünneplőket. Mert szükséges megállni és a visszatekinteni az indulásra, ami nem volt egyszerű, hiszen nagy bölcsességre és türelemre volt szükség, - fogalmazta meg- hogy ne az akadályokra nézzünk, hanem arra az Isteni kegyelemre, amelyből most hálát adhatunk a kapott lehetőségért, és a tíz év alatt megtapasztalt ajándékokért. Nem volt könnyű megnyerni a szülők bizalmát, egy olyan intézmény számára, amelyik nem a város legszebb és legjobban felszerelt iskolája volt. De mégis ott volt a szívükben a vágy, hogy egy olyan hely lehet ez, ahol hittel és hitben lehet nevelni a gyermekeket. Most amikor megállunk, hála és büszkeség van a szívünkben, mert Isten megáldotta és megáldja a munkánkat. Tíz évvel ezelőtt nem tudtuk volna megtölteni ezt a termet. Most, ha nagyon akarnánk, kétszer is megtudnánk. Mert megerősödhettünk, mert már együtt tudunk sírni és együtt tudunk örülni. Mert amikor megállunk és visszatekintünk, előre is nézünk. Arra az áldozatos útra, amelyen Jézus Krisztus járt előttünk. Az Ő útja az igazság és élet útja. Erre az útra hívott és ezen az úton vezet tovább.

Az Irinyi János Oktatási Központ vezetője **Csernaburczky Ferenc igazgató** elmondta, hogy emlékeiben elevenen él, hogy a református iskola álma nem az első pillanatban vált valóra. Nem volt hely, nem volt iskola, nem volt hozzájárulás. De ahogy annak idején Genfben, itt is eljött az idő, amikor mindez megváltozott és elkezdte a református iskola az első tanévét. A város elismert és meghatározó iskolája lett a Tompa Mihály Református Általános Iskola. A nevelésben a református keresztyén szemlélet az irányadó. Magas szinten folyik az oktatás, különösen is a komplex tehetséggondozó programra büszkék. A művészeti oktatást a Csomasz Tóth Kálmán református művészeti iskola tanárai végzik. Számtalan sport és szabadidős tevékenységet is biztosít az iskola a gyermekek számára. Mindezért köszönet illeti a fenntartó egyházkerületet, minden itt dolgozó munkatársat, de legfőképpen Istené a dicsőség.

Pásztor Dániel püspök az egyházkerület nevében boldog születésnapot kívánt a 10 éves iskolának. Elsősorban is a szülőknek és a gyerekeknek mondott köszönetet, akik itt vannak, akik nélkül nem lenne iskola. Bár az örök Isten időszámításában 10 év nem nagy idő, de nekünk fontos ez a tíz esztendő. Ezért vissza is kell tekintenünk, mint egy visszapillantó tükörben, azért, hogy úgy tudjunk előre menni, hogy lássuk mi van a hátunk mögött. Az egyházkerület számára nagyon fontos minden intézménye. A Tompa Mihály Református Általános Iskolát úgy tartjuk számon, mint egy kedves gyermekünket, és így fogjuk továbbra is a kezét. Boldog pedagógusnapot kívánva buzdított mindenkit a megkezdett úton való tovább haladásra.

Demeter Zoltán országgyűlési képviselő is visszaemlékezett a kezdeti nehézségekre, ugyanakkor örömét fejezte ki, hogy itt nem táblacseréről volt szó, hanem egy új, református nevelési alapokra épülő iskola kezdhette el működését tíz éve. Nemcsak Kazincbarcika, hanem a környező településeken élők igényét is beteljesítve ezzel. Mitől más ez az iskola? Attól, amit Jézus úgy fogalmaz meg, hogy „engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok, mert övék a mennyek országa”. Krisztushoz vezetni! Ez a mi feladatunk, szülőként és iskolaként egyaránt. Mert ahogyan reformátor eleink fogalmaztak az iskolák a gyülekezetek veteményeskertjei. Ennek az iskolának a léte reménységet ad a jövőre, hogy az itt tanuló és innen kikerülő gyermekek valóban a jövő gyülekezetének és a városnak lesznek építői.

Klimon István Kazincbarcika alpolgármestere köszöntőjében elmondta, hogy ő maga is részese volt az iskola elindulásának. Reformátusként lehetett jelen az akkori vezetésben is, maga is munkálta, hogy a történelmi egyházak között a reformátusok kapják az iskola épületét. Az ároni áldás szavaival kért áldást a tíz éves iskola munkájára.

A gyermekek színes gálaműsora pedig megmutatta, hogy az iskola valóban büszkén és hálával emlékezhet az eltelt évekre.

Magyarország Kormánya
Európai Unió
Kohéziós Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

A SZALAY SÁMUEL REFORMÁTUS KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA ENERGIAHATÉKONYSÁGI FELÚJÍTÁSA

A Szalay Sámuel Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában (3527 Miskolc, Éder György u. 1.) 2009-től működik magyar-angol két tanítási program. Ez a képzési forma hosszútávra szóló sikeres kompetenciákkal erősíti a programban résztvevő tanulókat. Az iskola a gyermekek nevelése során arra törekszik, hogy a diákok nyitottak legyenek az új ismeretek elsajátítására és szemléletmódjukban az élethosszig tartó tanulás domináljon. Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.

A Tiszáninneni Református Egyházkerület támogatási kérelmet nyújtott be 2019. októberében a Szalay Sámuel Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola energiahatékonysági felújítása érdekében a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében az Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága által meghirdetett KEHOP-5.2.13-19 „Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak részére” című konstrukcióra.

A „Szalay Sámuel Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Energiahatékonysági felújítása” című KEHOP-5.2.13-19-2019-00056 azonosító számú pályázat 2021. májusában pozitív elbírálásban részesült és a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 211.591.771 Ft összegű támogatásban részesítette egyházkerületünket. A támogatási összeg forrását a Kohéziós Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosította a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési kerete alapján. A támogatás intenzitása a projekt elszámolható összköltségének 100%-a.

A munkálatokat 2022. márciusában kezdték el és augusztusban fejezték be. Így a diákok az új tanévet már a megújult épületben kezdhették meg. Jelen projekt kapcsán jól elkülönülő épület egységrész került felújításra. A korszerűsítés kihatott a külső határoló felületekre is. Megtörtént az épületrész külső hőszigetelése. Elvégezték a nyílászárók és épületgépészeti rendszer korszerű cseréjét és új napelemes rendszer telepítésére került sor. A nyílászárók kialakítása és elhelyezése megfelel a tűzvédelmi előírásban foglaltaknak. Az elvégzett korszerűsítés hosszú távon biztosítja majd az épület energia hatékony működését.

Projekt információ:
http://honlap.tirek.hu/lap/kehop-56/cikk/mutat/a-projekt-bemutatasa-2/

Köszönjük a Kohéziós Alap és Magyarország Kormánya által nyújtott támogatást.

BEMUTATKOZIK

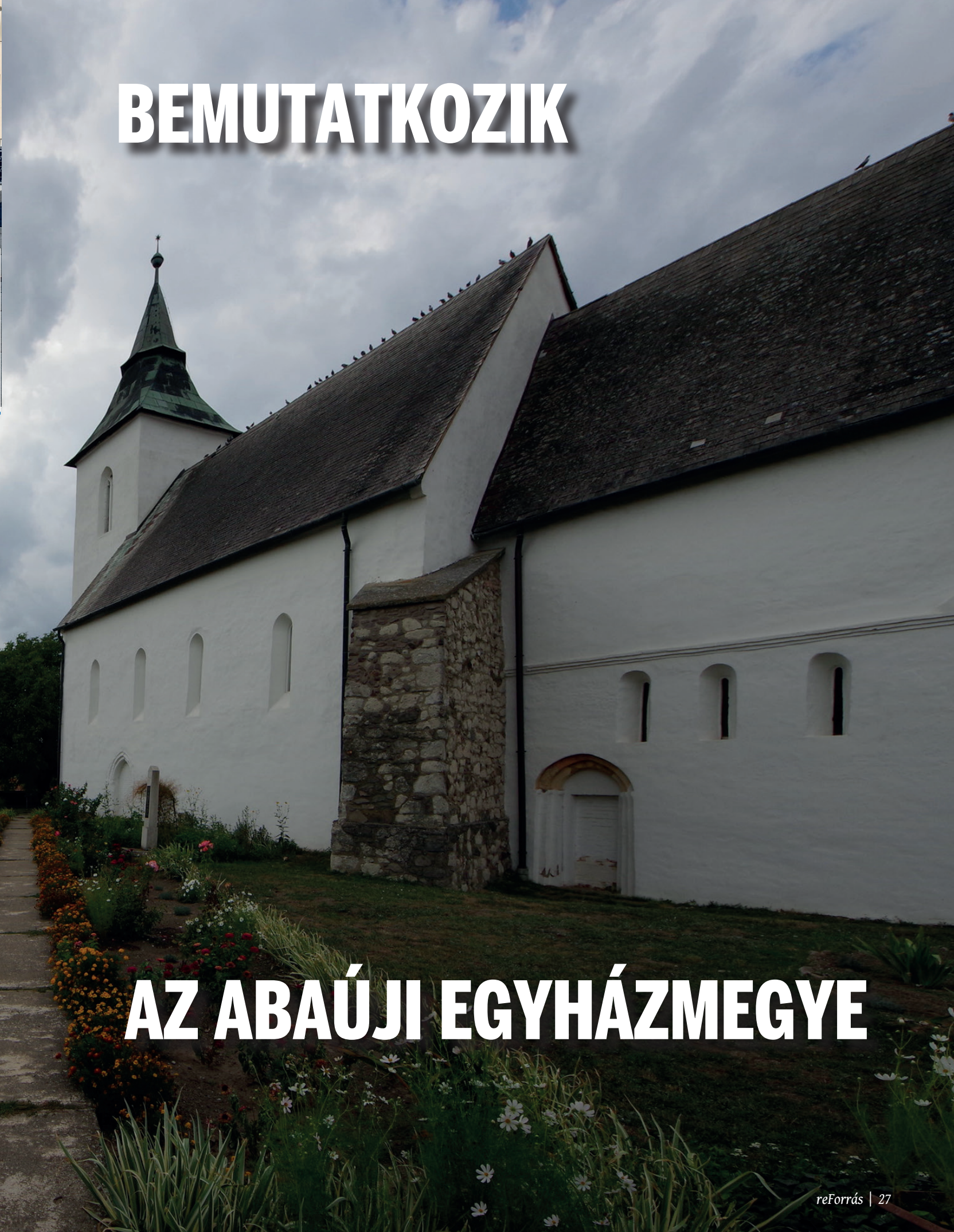

AZ ABAÚJI EGYHÁZMEGYE

A MEGREPEDT NÁDSZÁLAT NEM TÖRI ÖSSZE…

A baúji hitvalló őseink közül Károlyi Gáspár és társai gazdag lelki és szellemi örökséget hagytak az utókorra. Édes terhet: az élő igét magyarul, amely a jelen egyház generációját is sokra kötelezi, feltéve, hogy hűen akar viszonyulni Istenéhez és a példát adó ősök hagyatékához.

Az ezen írásra történt felkérés szempontjai között evidenciaként szerepelt, hogy ne szenvelgéssel múltba tekintő, ne is a jelen problémáiba leragadó, hanem jövőképet erősítő legyen, amely az Isten megtartó kegyelmébe vetett hitről, erről tanúskodó reménységről szól. Mindezt persze olyan földrajzi környezetben, ahol a gyülekezetek életét régóta befolyásolja a térség kistelepüléseiről zajló elvándorlás, kihalás, elnéptelenedés, etnikai átrendeződés. Ennek ellenére a felkérésnek azért könnyű eleget tenni, mert bár Abaújban sem egyszerű az – emberi látás szerint – aggodalomra okot adó, társadalom- és egyházszociológiai jelenségekre reménységgel tekinteni, ám az itteniek számára mégis régóta napi rutin, hogy ***„vágyat, célt a múltnak adva”***, a jövőt teljesen Isten kezébe helyezzék. Kizárólag ebből származik éltető erő.

Hiszen Abaúj jövőképének is egyedüli alapja Jézus Krisztus ígérete: ***Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.*** *(Mt 18,20)* Ez az ígéret a mindenek feletti buzdítás az Abaúji Református Egyházmegye (jobbára kis) gyülekezetei és lelkészei számára. Mint ahogyan az Ézsaiási igéből is nagy-nagy biztatás, hogy akiről a prófécia (akkor még jövő időben) szól, az a Valaki: ***A megrepedt nádszálat nem töri össze, a füstölgő mécsest nem oltja ki, hűen hirdeti*** *(betölti és kezeli)* ***a törvényt.*** (És 42,3) És: ***Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán.*** (És 42,2)

Ezek a szavak egyértelműen erősítik a gondolatot, hogy az egyház Urának hasonlóan kedve telik az impozáns, jól szervezett, Őróla bizonyságot tevő egyházi eseményekben, a közel korlátlan anyagi lehetőségek közt élő, nagy létszámú gyülekezetekben, és a ***megrepedt nádszál és füstölgő mécses*** állapotra jutott, kicsiny közösségekben egyaránt. Mi több, kegyelméből különösen őrködik rajta, hogy a *megrepedt nádszál ne törjön végleg össze* és a füstölgő mécses ne aludjon ki végsőképpen. És nyilván, minden követőjére egyaránt vonatkozik az is, hogy: íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. (Mt 28,20b) Istennek hála, minden gyülekezetben biztosított az ennek szimbólumául is szolgáló lelkipásztori jelenlét.

Ezeknek a – mára néhány hűséges lélekből álló – gyülekezeteknek még megvannak a több száz éve álló templomai. Rendszeresek az istentiszteletek, ahová a hívek (nem dús nyugdíjból, de) a nagyokkal arányokban mégis vetekvő perselypénzt visznek magukkal, fenntartói járulékot fizetnek, Isten dicsőségére adakoznak, úrvacsorával élnek. A *„kisunokát”* az elszármazott gyermekek még hazahozzák megkereszteltetni, mivelhogy (bár lehet, hogy csak kézlegyintéssel illethető, *„nosztalgikus kötődés miatt” tették*, de) itt is esküdtek.

Egyházmegyénkben két gyülekezeti fenntartású általános iskola is működik: Göncruszkán és Szendrőben. Ugyanitt a két egyházközségben gyülekezeti fenntartású, továbbá Tomoron és Encsen is egyházkerületi fenntartású óvoda várja a kicsinyeket.

Abaújváron, Novajidrányban, Perkupán, Szendrőben és Szögligeten a gondozó szolgálatok (házi segítségnyújtás és nappali ellátás formájában), továbbá az encsi „Idősek Otthona” több száz idős, beteg felebarátunk életét teszik könnyebbé, élhetőbbé – kenyérhez juttatva az ezeken a helyeken foglalkoztatott munkatársak családjait.

Egyházmegyénk „régi dicsőségét” „új köntösbe” öltöztetve mutatja be Göncön a Múzeum, Vizsolyban pedig a Látogató Központ. Templomaink – Isten kegyelméből sok helyen felújítva – várják a híveket és a vallási turizmusnak hódolókat, akiknek elszállásolására több gyülekezet is 21. századi körülményeket teremtett.

A járványhelyzet testileg, lelkileg, anyagilag sokakat összetört, és jócskán megviselte gyülekezeteink közösségeit is. Most pedig az orosz-ukrán háború, a kiéleződött nemzetközi gazdasági konfliktusok miatt elszabadult energiaárak réme tart indokolt aggodalmak között bennünket. Mennyei Atyánk új próbák, kihívások, feladatok felé terelgeti ezek révén az életünket.

Teljesen jogos igénye, hogy mi – nyomorúságok között is – a múlt tapasztalatain érlelődött bölcsességgel ismerjük fel, és jövőbe tekintő reménységgel hirdessük az Ő csodálatos szabadítását. Mindannyiunknak van erre szóló küldetése ebben a háborgó, erkölcseiben züllő világban. Lelkipásztornak, gondnoknak, presbiternek és gyülekezeti tagnak: elsődleges, nagyon szép feladata, hogy ki-ki a maga helyén, a neki adatott képességei szerint, Krisztustól tanult, szeretetben fogant találékonysággal – kivált a bajok idején – megszólítsa, vigasztalja, erősítse, bátorítsa, támogassa a rábízottakat.

Mert kegyelméből: *„Megfogyva bár, de törve nem, Él nemzet e hazán.”*

Kusnyír László

ŐSZI ETŰD VIZSOLYBÓL

Az ősz első napján, az aszúszemek még boldogan mosolyognak vissza a dűlőn a felkelő napra, mert nem jött még el az ő idejük. Készülnek, „nemes rothadás" megy végbe bennük, elveszítik szép, gömbölyded alakjukat és valami elképesztő módon sűrítik magukba a táj egyedi jellegét. Ahogy Tokaj milyenségét a palackozott napfény, úgy Vizsoly sorsát évszázadokra visszamenőleg a magyar nyelvű Szentírás határozta meg. Mindkét esetben ott van a folyamatban az ember és annak végtelen alázata és szakértelme, valamint a szellem, ami áthatja a kibontakozás minden részletét. Már csak két ilyen kincs egymás mellett is mutatja a vidék végtelen gazdagságát, hívogató jellegét. Itt viszont nem csupán egymásmellettiség, de kölcsönhatás is fennáll, hiszen annak idején a kiváló nedűből befolyó javadalom segítette a Biblia kiadásának költségeit fedezni.

A vizsolyi parókia előtt, amikor leparkolom az autót, a bágyadt napsütés keretezi az életképet, ami elém tárul. Iskola, buszmegálló, kocsma, templom, múzeum, biztoskezdet gyerekház, bolt, mindez látóhatáron belül helyezkedik el. Kistelepülési centrum, még a zöldséges is ide pakolja ki a standját a járda mellé. Néhány közmunkás a közpark egyik padjáról szemléli a világ gyorsan elillanó forgatagát. A kocsma itt is hangos, az ebéd előtti italozás végéhez értek a reggel betérők. Az iskola irányából gyerekzsivaj, a református Betlehem átépítés alatt, erősen kopácsol a négy munkás az épület kibelezett vázában. A parókiaudvaron a lelkészcsalád egy része élvezi a kellemes időt, a gyerekek önfeledten hintáznak, édesanyjuk vigyáz rájuk. Kovács Zsolt Levente lelkipásztor gyorsan előkerül az iroda mélyéről és jöttöm célját hallva, nyomban eligazít a vizsolyi viszonyok között. *„Leszakadó vidéken, halmozottan hátrányos helyzetű emberek között végzi a gyülekezet lélekmentő szolgálatát, de nem Isten háta mögött" – hangsúlyozza a lelkész, miközben szaporázza lépteit a Száz juhocska gyerekház felé. „Amikor megvette a gyülekezet a telket egy katolikus családtól, erősen leromlott állapotú ingatlanok álltak rajta. Nekünk viszont Vizsoly település és a helyi reformátusság jövője lebegett a szemünk előtt, amikor Balog Zoltán, akkori EMMI miniszterhez fordultunk támogatásért."*

A lelkipásztor a gyerekház kapuja előtt megállva mesél a megtett útról, hogy miként épült, fejlődött ezen az udvaron a szálláshely, a gyülekezeti terem és az édesanyák és gyermekeik számára támaszt nyújtó segítő pont. Közben két asszony mellőz el bennünket, az egyikük támogatja a másikat, egy fiatal kismamát, akin látszik nincs túl jó napja. Rázza a zokogás, lehajtott fejjel jön. A tragédia az abaúji napfényben is megterem, nem kell hozzá se savas eső, se sivatag. Ahogy a kapuban álldogálunk, egyszer csak az udvar mélyéről hallok egy kiáltást: *„Tiszteletes! Tiszteletes!"* Hirtelen azt gondoltam valami baj van, de a következő percben már futva közelít egy fiatal cigány asszony, széles mosollyal az arcán. Maga előtt tartva a telefonját, már messziről mutatja az értesítést felénk. *„El sem hiszem! Felvettek!"*- mondja az örömtől euforikus állapotban. A nagytiszteletű úr bemutat bennünket egymásnak, kiderül,

hogy a fiatalasszony a gyerekház vezetője, Battáné Batyi Olga. Új időszámítás kezdődik az életében, hiszen most vette át a gyerekház vezetését és felvételt nyert a Sárospataki Református Teológiai Akadémiára, hogy szakirányú végzettséget szerezzen a munkájához.

Már bent ülünk le Olgával és munkatársával Zsarnócky Ágnessel a foglalkoztató szobában. Az anyukák és gyermekeik fotói felfűzve díszítik a mennyezetet. Olga rendkívül céltudatosan és határozottan beszél, végig a szemembe néz. Ágnes csak apró kiegészítéseket tesz, helyesel az elmondottak felett, mintegy hitelesít. Tisztában van a feladatkörével, átlátja a rábízottak élethelyzetét, közülük való és ezért úgy érzi, jobban elfogadják az anyukák, akik bejárnak hozzá. Nem kell nagyon faggatnom, ömlik belőle a szó. *„Itt a hátrányos helyzetű anyukákat kell annyira felfejleszteni, hogy érezze, hogy ő bárkivel egyenértékű. Boldog anya, boldog gyermek. Úgy fog a gyerek csak fejlődni, ha egy olyan példát lát maga előtt, aki kiegyensúlyozott, önbizalma van és érett felnőtt."* Miközben hallgatom átfut rajtam, hogy ezeknek az anyukáknak ő példakép, hiszen hat gyermeket nevel, intézményt vezet és közben főiskolán tanul. Szenvedélyesen beszél a védenceiről, úgy mintha a saját gyermekei lennének. *„Nem érezteték soha velük, hogy jó vagy. Nem hiányzott neki, mert nem érezte soha, hogy megmelengetnék a lelkét. Ezt itt megkapja. Nem csak tőlünk, hanem egymástól is. Elég egyet felhozni egy szintre és máris érezhető, hogy másként viselkednek egymással."*

Olgának elvei vannak. Nem majomszeretettel veszi körbe az anyukákat, hanem amennyire a támogatásáról biztosítja őket, ugyanúgy elvárásokat szintén megfogalmaz velük szemben. 2020 óta van kapcsolata a gyülekezettel. Úgy kezdte, hogy eljött önkénteskedni, majd munkatárs lett, és februártól egyedül vitte a gyermekházat, majd ehhez társult a háború menekültjeinek a segítése. Az a vágya, hogy visszaálljon a gyerekház körül a régi rend, mert sem a menekülthisztéria, sem pedig a nyári szünet nem használ a bejáratott találkozásoknak. Nagyon várja vissza a „juhocskáit", a 19 anyukát és a 31 gyermeket, akik megfordulnak nála a foglalkozásokon.

„A következő lépcsőfok ezeknek a fiatal anyukáknak, hogy nem tartatják el magukat, hanem elmennek a közmunkába. Aki kikerül innen, az nem elégszik meg azzal, ami van. Megerősödnek. Nem ülnek otthon bagózva. Kialakul a napi rutinjuk. Elvégzi a feladatot a munkahelyen és otthon. Itt már a férfiak nem akarnak a közmunkában dolgozni. Nagyobb létbiztonságot akarnak a családjuknak. Órákat autóznak, Dorogháza, Eger, Miskolc, Budapest, Győr. Ez hatalmas dolog. Olyan szépen öltöznek a kis cigánygyerekek. Vizsolyba mindenki csak azt látja, amit látni akar. Én látom a jó oldalát is – meséli Olga és Ágnes egymás szavába vágva, hogy nem reménytelen a helyzet.

A lelkesültség hatására magam is elhiszem, hogy nem minden olyan fekete, fehér, mint ahogy erről a vidékről sokan gondolkodnak. Egyedül lépek ki a gyerekház kapuján. Még visszanézek az udvarra, a trambulinon önfeledten ugráló ukrán gyermekekre, aki életük legnagyobb traumáját már átélték, el kellett menekülniük a hazájukból. Egyedül jövök visszafelé a parókia és a templom felé, hiszen tiszteletes úr vissza óvakodott mellőlem a két pályázat és az épp folyamatban lévő építkezés feladataihoz. Nézem, ahogy közeledem a múzeum és könyvesház épületéhez a fogadóépület tetőtlen torzóját. A munkások épp vasbeton szerkezetet készítenek, amiben a lelkész segítsége is elkél. *„Ez így nem lesz jó! Az oszlop vasszerkezetét újra kell hajlítani."* - hallom az aggódó hangokat. Miért is menne tökéletesen, minden gond nélkül itt a fizikai és lelki építkezés? Lehet a látogatóknak a rengeteg elismerés, fejlődés ezt üzeni, Magyar Örökség Díj, Hungarikum, Történelmi Emlékhely, hogy megy magától minden.

Szeretnék kicsit mögé láttatni ennek a működésnek, ezért az itt dolgozókat kérdezem, ha elfoglaltságuk engedi. Egy kisebb, 8 fős csoport épp az ideiglenes fogadóépületben nézi a középkori műemlék templomról és az első teljes magyar nyelvű Bibliáról készült filmet. Lassan ők is készülnek tovább indulni, még a végső benyomásokat gyűjtögetik a „Református Betlehemről".

Öten felelősök a vendégek tájékoztatásáért, kiszolgálásáért itt a templom körül. A pihenőpadon erőt gyűjtő Király Lászlóné, Gizikéhez fordulok, hogy mióta a gyülekezet tagja? *„Tősgyökeres református vagyok. Édesapám harangozó, egyházfi volt, sok tiszteletes úr megfordult a keze alatt Korláton. A férjemmel 1974-be kerültünk Vizsolyra. Mióta az eszemet tudom jöttem templomba és hoztam a gyermekeket. Sok minden változott az idők folyamán, de a hitem nem. Itthon érzem magam, mert évtizedek óta nem csak lelki hajlék a számomra a templom és környéke, hanem a szolgálatom, a munkám is ide köt."*

Gizike apró, csendes asszony. Hangja nyugalmat, biztonságot áraszt. Inkább visszafogott lélek, aki mindent jól megfigyel. Hosszú ideje kötelességtudóan, hűségesen áll Isten ügye és a gyülekezet mellett. Kitartása, megbíz-

hatósága végül meghozta a jutalmát, mert a gyülekezet presbitere, majd három éve gondnoka lett. *„Kicsit féltem is ettől a tisztségtől, de a tiszteletes úr és a többi presbiter bizalma eloszlatta mindezt. Közösen birkózunk meg a feladatokkal. Voltak olyan időszakok, amikor egyedül vittem a csoportvezetést és a hétvégéken is itt voltam. Az bizony fárasztó volt bevallom, de Isten adott elég erőt, hogy átvészeljem. Most már lényegesen könnyebb, hogy megoszlanak a feladatok. Mindig hálás szívvel emlékszem a múltra, a 90-es évekre, amikor itt a régi iskolaépületben egyházi táborozások zajlottak. Nagyszerű dolog, hogy ez a hely akkor is Isten ügyét szolgálhatta. Nagy Zoltán volt a tiszteletes. Még katonai vaságyak voltak beállítva és jöttek szép számmal fiatalok. Takarítani kellett, mosni, étkeztetni. A fiatalok pedig mentek a hegyekbe, a várakhoz kirándulni.*

Vannak, akik a folytonosságot őrzik. Az ő emlékezetükben, lelkükben ott van a régmúlt és a jelen egymásra fényképezve. A rétegek bennük sorakoznak, mint megannyi érzékeny kópia, melyekről Isten hívja elő a bizonyságtételt. A templom felől érkezik közben a gyülekezet kántora, aki egyben csoportokat is vezet, Béres Béláné, Katalin. Miként kezdődött a gyülekezet közösségében a szolgálata? *„Takarítottunk a templomba. Akkortájt két orgonát hoztak Németországból, az egyik a templomba, a másik a parókiára került. Dolgunk végeztével leültem a hangszerhez és hallás után néhány éneket eljátszottam. A többi asszony rögtön szólt Nagy Zoltán tiszteletesnek, hogy itt egy őstehetség. Ő be is ültetett a következő vasárnap az orgona mögé játszani, úgy, hogy egy hangot nem ismertem. Így ment ez 15 éven keresztül. Lelkészváltáskor le szerettem volna tenni a hangszert. Sipos–Vizaknai Gergely tiszteletes nem engedte. Sőt be akart iskoláztatni, hogy ne legyen a zenei képzetlenségem akadály. Nagyon ellenkeztem, azt fogadtam meg, hogy ha új orgona lesz a templomba, akkor fogok én tanulni. Isten csodája volt, hogy ezt amikor kiejtettem a számból, két hétre megérkezett az új orgona a gyülekezetbe Hollandiából. Nem tehettem semmit, már az adott szavam kötelezett.”*

Miként kapcsolódott az idegenvezetés a kántori szolgálathoz? *„Négy éve márciusban hófúvás volt. Templom után mentem hazafelé a lányoméktól a finom galamblevessel. Ahogy beléptem a konyhába, elvesztettem az egyensúlyom és hanyatt vágódtam. A csigolyám szilánkosra tört. Másfél év múlva sem tudtam önállóan felülni. Kovács tiszteletes úr mellettem volt a betegségemben, biztosított, hogy várnak vissza a szolgálatba. Imádságaimat meghallgatta a Mindenható, felépültem nyolc csavar segítségével. Amikor először visszamásztam a karzatra, azt szerettem volna elénekelni, hogy: Itt vagyok most jó Uram, hozzád száll e dal. Olyan gombóc lett a torkomban, hogy nem tudtam folytatni, annyira elérzékenyültem.”*

A nagy megrendültség után még most is érezhető volt, ahogy átjárja ez az érzés, amint a felépülését követő időszakról beszél. A hálás szív megtalálta az utat, hogy egyéb módon is szolgálatba álljon. Így már egy éve idegenvezetéssel is foglalkozik a gyülekezeti élet keretében. A sok visszajelzés, amit a látogatóktól kap megerősítette benne, hogy a helyén van. *„Az egyik alkalommal egy pesti csoport érkezett hozzánk. Én eleget tettem, mint egyéb esetekben is a vezetéssel, ami rám volt bízva. Majd két hét múlva a parókiára jött egy csomag a kántornak címezve. Benne egy csodás köszönőlevél, amit mindig magammal hordok és egy ajándék lézerpointer, amivel meg szerették volna könnyíteni az idegenvezetői munkámat.”*

A munkatársak, akik hallják a beszélgetésünket, említik, hogy bizony több köszönőlevél is érkezett az itt dolgozóknak, amivel kifejezték a hálájukat a látogatók. Az ilyen figyelmességek a nehezebb, borúsabb napokon bizony nagyon jól tudnak jönni. Jó szó, egy finom kávé, egy értékes könyv, művészettörténeti felfedezés, orgonajáték, belső sugallat, bármi ránk találhat, ha ellátogatunk Vizsolyba. A gyülekezet arra készül, hogy 2023 tavaszán hálaadó alkalmat tart, a fogadóépület és könyvesház megújulásáért. Imádkozunk, hogy tervük valóra váljon és fáradozásukat további áldások kísérjék.

Szalay László Pál

ÉLET A CSONTOK KÖZÖTT

2008-ban a felújításra váró abaújvári templomunkban a szentségtartó fülkében egy különleges kép tárult a szemünk elé. Az ásatások során több emberi csont is előkerült a templomból és ezek egy részét a régészek ebbe a kis „vakablakba" rakták össze. Ez senkit sem zavart itt, sőt, egy rozsdafarkú anyamadár úgy gondolta, hogy ide rakja le a tojásait és itt, az emberek által akkor nem sokszor látogatott helyen költi ki a fiókáit. Mi már csak azt vettük észre az egyik alkalommal, hogy az emberi csontok között csipognak a kis madárkák. Élet támadt a kiszáradt csontok között.

Akkor, amikor ezt a képet megláttam, egyből Ezékiel próféta jutott eszembe, amikor a 37. részben *(Ezékiel 37,1-14)* arról beszél, hogy egy csontokkal teli völgyben egyszer még a csontok életre fognak kelni, csak prófétáljon a próféta nekik. Ezek az igék akkor nekünk, lelkészeknek azt mondták, hogy ezekben a határmenti kis gyülekezetekben Isten még életet fog adni, csak hirdessük az evangéliumot hűségesen. És tényleg így lett: amikor egy gyülekezetnek már nem kellene élnie a demográfiai előrejelzések alapján, ott Isten kegyelméből új élet tud támadni.

2000. augusztusától a férjemmel együtt látjuk el Abaújváron és Pányokon a lelkészi szolgálatot. Sajnos minden nap találkozunk az elmúlással, a betegséggel, az öregedéssel a gyülekezetekben. Ilyenkor mindig elcsüggedünk és megkérdezzük magunktól, hogy biztosan itt kell még lelkészi szolgálatot teljesíteni? Hiszen annyi nagyobb gyülekezet van, ahol 2 lelkésznek tágabb szolgálati tere lenne. De ilyenkor Isten mindig mellénk áll és megerősít igéje által, hogy ezeket a gyülekezeteket Ő rendelte ki nekünk, itt kell őrállóvá lennünk. Megtanultuk a 22 év alatt, hogy nem a mennyiséget kell néznünk, hanem a minőséget. Eggyé váltunk a gyülekezeti tagjainkkal. Ők szeretettel befogadtak bennünket, életük részei lettünk, és egy idő után ez kölcsönös lett. Szeretet-kapcsolatban vagyunk egymással, és ez igaz akkor is, amikor nehézségeket kell elhordozniuk, és akkor is, amikor öröm van a családjukban.

Miközben pedig a gyülekezeteink összlélekszáma 100 alá süllyedt, azt vettük észre, hogy Isten az Ő Lelke által megerősített, megújított bennünket is és a gyülekezeti tagjainkat is. A pandémia alatt minden héten megjelent a gyülekezeti újságunk, a Harangszó, amit személyes látogatással minden szombaton elvittünk minden családhoz a 2 faluban. Sokszor kiegészítve a lelki táplálékot testiekkel is (vitaminokkal, gyümölcsökkel stb.).

Két olyan nagy lelki megújulás hatott a gyülekezetekre az elmúlt több, mint két évtizedben, amelynek következtében az istentiszteletek hiánya sem okozott nagyobb károkat a lelkekben a kötelező templombezárások alatt. Az egyik ilyen volt a 2006-ban, 2009-ben és 2013-ban megrendezett *ProChrist evangélizációs esték*, amikor 8-8 estén keresztül több mint 200-an voltunk együtt esténként az abaújvári kultúrházban. Aztán pedig 2015-ben többen eljutottak a gyülekezeteinkből a *Cursillo* nevű csendeshétvégére. Az első résztvevők után még többen is elmentek és megújulva, megerősödve jöttek haza ezekről az alkalmakról testvéreink.

Azóta mint lelkészek, megérezhetjük és megtapasztalhatjuk, hogy milyen az, amikor szolgáló, imádkozó, igét olvasó gyülekezeti tagjaink vannak. Akik újjászülettek Isten Lelke által, akik száraz csontjait megelevenítette a Szentlélek. Így tudunk évente kétszer 3-3 napos evangélizációt, hitmélyítő napokat szervezni, ahová még messziről is eljönnek olyan testvérek, akik vágynak az Isten és a testvéri közösségre. Minden nyáron az abaújvári templom megtelik olyanokkal, akik a *Magyar Continental Singers* előadásai által szeretnének kikapcsolódni és lelkileg feltöltekezni.

Ezekkel a lelkes gyülekezeti tagjainkkal és munkatársainkkal merünk évről-évre belevágni a LelkesítŐ családi napunk megszervezésébe és lebonyolításába, mert tudjuk, hogy ő mellettük egy hétvégére olyan szolgálók is mellénk állnak a szolgálatban, akiknek ugyanúgy fontos az evangélium hirdetése, mint nekünk. Ezek az önkéntesek képesek több száz kilométert utazni, csakhogy segíteni tudjanak ennek a kicsiny, de lelkes közösségnek.

Bábcsoportunkkal 2004 óta hirdetjük a határon innen és túl is az Isten örömüzenetét a gyermekek között iskolákban, óvodákban, gyülekezetekben.

Keresztyén Manufaktúránkból olyan kézzel festett, gravírozott termékek kerülnek ki, amelyeken olvasható egy-egy bibliai ige és bátorításokat, buzdításokat tartalmaznak az áhítatos ládikóink. Ebben a Manufaktúrában pedig munkát biztosítunk azoknak a fiatal családoknak, akik itt maradtak a végeken, mert úgy érzik, hogy Isten itt akarja őket látni. A Manufaktúra termékei mára sok száz családban megtalálhatóak nem csak Magyarországon, hanem a Kárpát-medencében is. Sőt, nyár óta már Hollandiában is. Ugyanis ránk talált egy Rotterdam melletti református gyülekezet, mert az élni akarásunk, a lelki

látásunk „híre” eljutott egy magyar családon keresztül oda is. Ők pedig eldöntötték, hogy tanulni szeretnének tőlünk. Csak ámulunk, hogy ez hogyan lehetséges, de tudjuk, hogy Istennél nem lehetetlen, hogy egy nagy holland gyülekezet egy kis abaúji gyülekezettől tanuljon.

Mivel már sem iskolánk sem óvodánk nincsen egyetlen faluban sem 2009 óta, így a gyermekek gyülekezetbe való „beszeretgetése” nem kis kihívás elé állított bennünket. De Isten itt is utat készített, és 2013 óta a minden csütörtök iskolaidő után megtartandó Bárka Játszóházba hívogatjuk a gyerekeket. Hála tölti el a szívemet minden csütörtök este, amikor a gyerekek nem akarnak hazamenni, mert itt olyan jó. Pedig nem csak játszunk. Játékos formában Isten dolgairól tanítjuk a gyerekeket és készségfejlesztő, kreatív feladatokon keresztül megpróbáljuk fejleszteni is őket. Jó azt látni, amikor egy nagyon hátrányos helyzetű gyermek mellé odaül egy kitűnő tanuló és együtt oldják meg a feladatot, és lesz gyermek a gyermeknek tanítója.

2022. március 1-én a gyülekezetünk egy újfajta misszióba is bekapcsolódott azáltal, hogy kárpátaljai menekült férfiakat fogadtunk be. Aztán egy egész családot, és fokozatosan egyre többeket. Jelenleg a gyülekezet vendégházában élnek azok a testvéreink, akik ha otthon maradnak Kárpátalján, lehet, hogy már nem is élnének, vagy bujkálva kellene élniük a saját otthonukban a sorozás elől. Hálásak vagyunk értük, hogy nálunk nemcsak fizikai otthonra találtak, hanem lelki otthonra is.

Hisszük, hogy egyedül Jézus az út az Atyához, és senki sem mehet őhozzá, csak akkor, ha életének része lett Krisztus váltsághalála. Hálásak vagyunk neki, hogy még mindig éltet bennünket a végeken, mint református gyülekezetet, és minden dicsőség az övé legyen azért, hogy az Atyához vezető utat felmutathatjuk egyre többeknek.

Tóth Viktória, református lelkipásztor, Abaújvár-Pányok

HÁLAADÁS BÓDVASZILASON 16 ÉV LELKIPÁSZTORI SZOLGÁLATÉRT

Hálásak vagyunk Istennek, hogy imánk meghallgatásra talált és 2006 augusztusában idevezette Meleg Attila tiszteletest Bódvaszilasra, mint első, helyben lakó lelkipásztort. 2022. augusztus 14-én eljött az a nap, hogy ünnepélyes istentisztelet keretén belül, nehéz szívvel, de békességgel és megértéssel fogadva, el kellett köszönnünk és tovább engednünk a Miskolc-Belvárosi Gyülekezet élére. Azzal a reménységgel a szívünkben, hogy Isten állítja oda és ott akarja ezután használni az Ő országának építésére.

Az igei szolgálatot az elköszönő lelkipásztor végezte az 5Mózes 30,19-20 alapján *„…előtökbe adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot…”* válasszuk továbbra is az életet Jézus Krisztust! A lélek gyümölcseinek sorba vételével emlékezett vissza és köszönte meg a közös együtt munkálkodást. Ezután a köszöntések sora következett. A helybeli gyermekek, a Bódvaszilasi Református Énekkar, a Péderi Vegyeskar, a tornanádaskai bibliaórák résztvevői, a szendrői református gyülekezet ének szolgálatai után, volt, aki egy igével, volt, aki egy jó szóval, egy kézfogással vagy öleléssel köszönt el a lelkészcsaládtól. A pásztorolása alá tartozó gyülekezetek nevében a gondnokok egy tükröt adtak át emlékül, amelyen a három templom látható és egy ige: *„…emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened…” (5Móz 8,2)* A lelkész család közös énekléssel ajándékozott meg bennünket.

Hálás szívvel tekintünk vissza az elmúlt évekre, a rengeteg építkezésre, fejlődésre. Fáradtságot nem ismerve, tiszteletesünk vezetésével felújíthattuk a bódvaszilasi és a körzethez tartozó hídvégardói és tornaszentjakabi templomokat, a parókiát és a gyülekezeti házat. A parókia udvaron közösségi teret létesíthettünk. A temető rendbetétele a kerítés felújításával és úrnafal kialakításával fejeződött be. A templom elejét trianoni emlékmű ékesíti. Szilasnak egy gyöngyszeme lett a református templom és környezete. Azzal az alázattal írom le mindezt, hogy tudjuk Istené a dicsőség. Jó érzéssel nyugtáztuk, hogy mennyi minden történt, épült, szépült ez idő alatt. A fizikai építkezés mellett nem hanyagolta el a közösség építését, a lelki építkezést sem. Biztos Kezdet Gyerekházat létesítettünk, és tanodát indítottunk be a cigány misszión megerősítése érdekében. Ökoturisztikai központot hoztunk létre és bekapcsolódtunk az országos vándortáborba.

Köszönjük szépen az áldott, tanító, néha szívbemarkoló, néha feddő, máskor biztató prédikációkat, a közös együttléteket, bibliaórákat, kirándulásokat, táborok és evangelizációk megszervezését. A tiszta evangélium hirdetése és megélése mellett gondja volt ránk, mindenre és mindenkire. Felkarolta a cigány testvéreket, munkát adott sok embernek és segítette a rászorulókat. Köszönjük a tiszteletes asszonynak, Margitkának, hogy ő is mindig közöttünk volt. A négy gyermek mellett, illetve velük, mindenben részt vett. Jó volt együtt munkálkodni az Úr ügyében, közösen imádkozni. Hálával tekintünk vissza az eltöltött időszakra és kérjük Isten áldását az új helyen való szolgálatukra, életükre és a leendő gyülekezetükre is. *„A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővölködjetek a reménységben a Szentlélek ereje által.” (Róm 15,13)*

Isten iránti bizalommal nézünk előre és imádkozunk azért, hogy az Úrtól rendelt lelkipásztorral tovább vigyük, ami itt elkezdődött, és vele is olyan szeretetben legyünk majd, mint elődjével.

Kosik Jánosné, bódvaszilasi gondnok
Fotó: Frank Zoltán

AZ ALKALMAS IDŐ

Zsujta apró település a Hernád völgyében, Hidasnémeti és Hollóháza között húzódó főút mentén található. Lakossága alig haladja meg a 100 lelket, a reformátusok száma ennek a felét nyújtózkodva sem éri el. Mégis hetente gyülekeznek a hívek ott, ahol már a parókiának és helyben lakó lelkésznek évtizedek óta, se híre, se hamva. A szolgálatot teljesítő lelkipásztorok legyőzve a fizikai és lelki távolságot, dacolva télen a hideggel, nyáron a forrósággal, a rossz utakkal, hűségesen szervezték a gyülekezet életét, mert tudták, hű az Úr, aki szolgálatra hívta őket. Később, a modern kor sok mindent egyszerűbbé tett. Gyorsabban kötött a cement, erősebb motorok hajtották a vaskasznikat, a boltok felváltották az éléskamrát és a pince helyett megjelent minden háztartásban a hűtőszekrény. Azonban a bűnös ember és az irgalmas Isten közötti szakadékot a XXI. században is az ige hirdetése, az evangélium célba juttatása által hidalhatjuk át. Nincs más módszer. Nem ehetjük meg, nem sugározzák le egy műholdról, a lélek tusája marad és az igehirdető harca.

2019 májusától egy kis frissítés történt a zsujtai gyülekezetben, mert Baksy Mária esperes asszony Szalay László Pál, Telkibányán szolgáló lelkipásztort kérte meg a hitélet szervezésére. Az első két évben egyedül járt át Zsujtára, a harmadik évtől pedig feleségével Szalay Ibolyával felváltva szolgálnak, ahogy Telkibányán. A kezdeti ismerkedés után a gyülekezet fizikai és lelki igényeinek az összehangolása történt meg, keresve mindezek mögött az Isten akaratát.

Üdítő találkozások

A gyülekezetben természetes igény él arra, hogy a tagok ne csak istentiszteleti alkalmakon lehessenek együtt, hanem kötetlenebb formában is tudjanak figyelmet fordítani egymásra. Erre válaszul szervezte meg a közösség a gyülekezeti pikniket. Az imaház udvarán, sátrak alatt zajlott a vidám program, ahol vendég lelkész, meghívott előadók színesítették a délutánt. A gyülekezet gondnoka, Gécziné Sivák Márta és családja felelt a finom falatokért, amik ott helyben, üstben rotyogva készültek. A jó hangulatú alkalomra a környék gyülekezeteiből is többen eljöttek. A piknik közös, felszabadult énekléssel zárult, amit Sontra Ádám gitárjátéka kísért. Az elmúlt időszakban nem csak közös piknikre került sor ebben az apró gyülekezetben, de születésnapra, diplomaosztóra, konfirmációra és esküvőre is. Az ige mindenhol elől járhatott, legyen az családi vagy épp gyülekezeti ünnep. A hívek életét áthatja az Istennel

járás, meg sem fordul a fejükben, hogy valahonnan ki kellene hagyni azt, aki mindent oly szépen intézett.

Kirándulások

A zsujtai gyülekezet szerette volna más gyülekezetekkel, keresztyén testvérekkel szorosabbra fűzni a kapcsolatát. Ezen felbuzdulva látogatták meg a füzesgyarmati reformátusokat, ahol Tóth Zoltán és Ildikó lelkészházaspár nagy szeretettel fogadta a küldöttséget. Énekkari, majd igehirdetői szolgálat, reformációs előadás, közös étkezés, helytörténeti kiállítás és egy méhészet meglátogatása volt a tartalmas nap programja. A füzesgyarmati sikeres kirándulás után eljutottak még Tápiószelére a Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központba, az egyházak számára szervezett gyümölcsész szakmai napra. Majd Sárospatakra kétszer is, az egyik alkalommal a református templomban megszólaló Alexander Melnikov zongorakoncertjére, valamint a Vay Miklós Református Szakképző Iskola által szervezett elfeledett szakmák bemutatását célzó rendezvényre.

Koncertek

A gyülekezet elkötelezett a zene iránt. Mind énekelni, mind hallgatni, gyönyörködni benne, rendkívül szeretnek a hívek. Bizonyítja ezt a korábbi évek kántálási gyakorlata, amikor énekelve járták fel a falu lakóit, hogy az örömhírt - az emlékezetünkbe égett bibliai kép alapján - az angyali karok dicséretét megidézve adják át. Az elmúlt három évben a gyülekezet különféle alkalmaira

közkedvelt zenészeket hívtak meg, hogy a művészeten keresztül még átélhetőbbé és lelkesítőbbé váljék a hit. Kiss Kata Zenekara Budapestről, Seres Zsuzsanna brácsaművész és az Animus Csengettyű Együttes Miskolcról, Szitás Ida művésznő a felvidékről látogatott el Zsujtára, hogy a templomban, az imaházban vagy épp szabadtéri koncert keretében felejthetetlen percekkel ajándékozza meg a résztvevőket.

Felújítások

A gyülekezet épületei szomorú, leromlott állapotban voltak. Az imaház ereszét szétlyuggatta a rozsda, a templomtorony csúcsdíszét leszaggatta a vihar. Gyors segítségre volt szükség, amit Soltész Miklós államtitkár nyújtott a közösségnek 2020 karácsonyán. 2021-ben így Isten kegyelméből egy nagyszabású, átfogó felújítás kezdődhetett a gyülekezet ingatlanjain. 100 évvel ezelőtt, Görgey János lelkészsége alatt történt hasonló jelentőségű beruházás a gyülekezetben, amikor a veszélyessége miatt évekre bezárt templomot újra nyithatták. Feltárulhatott a középkori műemlék templom történetének egy szelete, azáltal, hogy Mándoky József műemlékvédelmi szakember és barátai a különböző vizsgálatokat elvégezték. A nulláról kellett ezeket az információkat összegyűjteni, amiben a gyülekezet részéről Pataki Gyuláné Klárika néni, Panyuscsik Jánoné ny. iskolaigazgató és az Erdődi család sok segítséget adott. A gyülekezet aktív tagjai a gondnok asszonnyal az élen minden munkafázisnál jelen voltak, figyelmüket semmi nem kerülte el, mint jó gazda vettek részt a felújítás folyamatába. Így újulhatott meg a templom külseje, az imaház kívül belül, a kerítés teljes hossza, az udvar és az imaház bútorzata. A csúcsdísz a templomtoronyra karácsony előtt került fel, hogy a csillag messze hirdesse a Megváltó születését. Az imaház egyik oldalára az úrvacsora jelképe, a kehely, a másikra pedig a nagy, zsujtai egyházszervező, Görgey János neve került fel.

Zöld alternatívák

Mivel a teremtésvédelem gondolata nem áll távol a gyülekezet tagjaitól, mivel szeretik a környezetüket, állatokat tartanak, hagyományos paraszti gazdaságot vittek szinte egész életükben. Mi több, három presbiter is elkötelezett méhész a gyülekezetben. Három éve minden ősszel megtartja a gyülekezet a Teremtés ünnepét. Ezeken a szeptember végi, október eleji alkalmakon istentisztelet, előadás, koncert, fotókiállítás, virágosítás, szeretetvendégség volt a felhozatal a résztvevők gazdagítására és örömére. A pandémia alatt, amikor nem lehetett gyülekezni, akkor sem hagyta el a közösség a teremtés ünnepét, hanem a presbiterek közösen ökocsomagokat állítottak össze a református családoknak. Együtt járták fel a falut és adták át a madáreleséget, házi lekvárokat, ökotisztítószereket és egy teremtésvédelmi imádságot a híveknek.

Idősek otthona

Már 10 éve várták a reformátusok, hogy az idősek otthona végre elinduljon a faluban. A gyülekezet közvetlen szomszédságában épült fel a 100 lakót befogadni képes intézmény. Radomszky Lászlóné kitartó és elkötelezett munkájának eredményeként 2022 tavaszán megnyitotta kapuit a bentlakásos otthon és már több mint 50 lakó élvezheti a körültekintő gondoskodást. A beköltözők hamar felfedezték a szomszédban működő gyülekezetet és vasárnapról vasárnapra látogatják az istentiszteleti alkalmakat. Ősszel magában az intézményben is elindultak a rendszeres istentiszteletek, ahol alkalmanként közel 20-an jönnek össze felekezettől függetlenül az éltető evangéliumot hallgatni. Szemkó Barbara igazgatónő nagyon elkötelezett a lelkészi szolgálat támogatásában és minden segítséget meg szeretne adni, hogy a két közösség kölcsönösen erősíthesse egymást.

A gyülekezet új korszakot él, amiben sok minden megváltozott, de maga a gyülekezet léte és lényege nem. A változó körülmények és díszletek között az itt élők ugyanazt az Urat szolgálják, dicsérik és hirdetik mint eleik. Lehet a hívek büszkék a középkori freskók felfedezése, a megújult épületegyüttesre, a festett homlokzatra, a kényelmes bútorokra, az áldozatkész testvéreikre, de a legbüszkébbek a most is cselekvő Urukra, aki nem hagyta jelek, válaszok nélkül az övéit. Mindez abban erősíti meg az itt élőket, hogy minden idő és helyzet alkalmas a bizonyságtételre.

Szalay László Pál

„ÉNEKELJETEK NEKI ÚJ ÉNEKET, SZÉPEN ZENGJENEK HANGSZEREITEK!”

(Zsolt 33,3)

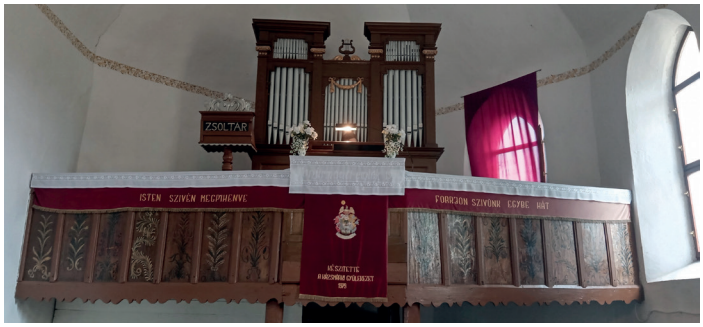

A Kázsmárki Református Egyházközség első írásos említése 1585-ből származik, a gyülekezet a kezdetek óta a település középkori eredetű templomát használja. A különféle stílusjegyeket ötvöző, többször felújított, átépített és bővített épület a XIX. század második felében, a harangtorony kialakításával nyerte el mai formáját, a belső szerkezete azonban csak egy fél évszázaddal később alakult ki, az orgona beépítésével vált teljessé.

A hangszert a híres pécsi orgonagyárban Angster Pál és fia készítette mechanikus csúszkaládás szerkezettel, hat változattal, egy manuálos, pedálos kivitelben. Az orgonát teljes egészében közadakozásból, önkéntes adományokból, 2500 pengő körüli költséggel vásárolta az egyházközség. Megsüvegelendő cselekedet ez, amikor a korabeli filmsláger szerint: *„havi kétszáz pengő fixszel, ma az ember könnyen viccel”*, és való igaz, abban az időben egy megbecsült köztisztviselő 200 és 300 pengő között keresett havonta. Azért is figyelemreméltó és példamutató az akkori közösség áldozatkészsége, mert a két világháború között az orgona építtetése mellett, felújították a templomot és renoválták a paplakot, valamint az első háború idején beolvasztott acélharang helyére újat öntettek a diósgyőri vasgyárban. Mindezek egyetlen lelkipásztor, az 1908-tól nyugállományba vonulásáig, negyvenhárom éven(!) át Kázsmárkon szolgáló Ujj Lajos regnálása alatt történtek (aki 1953-ban hunyt el, és szeretett falujában van eltemetve).

Az Angster orgona felavatása és hivatalos használatba vétele 1935. december 29-én történt. Az ünnepi istentiszteleten egyházi és világi méltóságok mellett, helyi és környékbeli családok vettek részt. Avató imádságot mondott Pál apostolnak a Filippibeliekhez írt levele negyedik részét idézve Farkas Elek, abaúji esperes. Az új orgonát Szathmáry László sárospataki kántor szólaltatta meg, aki művészi játékkal vezette a gyülekezeti éneklést. Isten igéjét dr. Enyedi Andor lelkészi főjegyző hirdette a XXXIII. zsoltár versei alapján. A délelőtti istentisztelet végén a gyülekezet lelkésze, a nagy tiszteletnek örvendő Ujj Lajos ismertette az orgona megszerzésének történetét és az adakozók névsorát. A délutáni istentiszteleten is zsúfolásig megtelt a templom, amikor Mikes Zoltán bereti lelkész szolgált és Nagymáté Béla abaújszántói lelkipásztor orgonakísérettel énekelt. Eme jeles nap az egyház ifjai és lányai által bemutatott színelőadással, 150 pengő jövedelemmel zárult.

Az orgona évtizedeken át becsületesen szolgálta a gyülekezetet, a könyörtelenül múló idővel azonban nem versenyezhetett, korszerűsítésére, villamosítására 1982-ben került sor. Az esedékessé vált javításokat, és tisztítási munkálatokat, valamint a hangszer hangolását július 27 és 31 között Kormány Attila miskolci orgonista-kántor végezte, Nagy Tamás és Piskóti László kázsmárki reformátusok segítségével.

Újabb jelentős mérföldkő a kázsmárki gyülekezet és az Angster orgona közös történelmében az idei esztendő, amikor a *vallási könnyűzenei pályázat* (VKT-FELUJITAS-21-0227) egy nagyobb volumenű felújításra adott lehetőséget. A munkálatokat Koppány Zoltán felsőzsolcai orgonaépítő mester tervezte meg, irányításával a sérült részek javítása mellett – a teljesség igénye nélkül – új, elektromos orgonafúvó berendezés került beépítésre, megtörtént a fúvó és a levegő csatornák tisztítása, az enyhén hiányos sípsorok pótlása, és a sípok hangolása. Áldozatos munkájukat hálás szívvel, ezúton is köszönjük!

A régi-új hangszer bemutatására szolgáló hálaadó istentiszteletet 2022. augusztus 21-én vasárnap délután tartotta az egyházközség. Az ünnepség megtartása – a mai modern korra jellemző módon – egy másik pályázat az *„Egyházi közösségi célú programok támogatása”* (EKCP-KP-1-2022/3-000639) részeként valósult meg. Az eseményen vallási és felekezeti hovatartozás nélkül kázsmárkiak és a társközségek (Berencs, Rásony, Halmaj és Kiskinizs) lakosai is tiszteletüket tették, megjelenésükkel emelve a rendezvény rangját, megerősítve az összetartozásban megtestesülő szeretet szépségét.

Ünnepi beszédet mondott és Isten igéjét hirdette Barna Sándor egyházkerületi főjegyző, aki több, mint egy negyedszázada a kázsmárki gyülekezet lelkésze (is). A megújhodott orgonán játszott Molnár Máté kántor, kázsmárki lakos, a Lévay József Református Gimnázium egykori tanulója.

Sorsszerűnek is mondható, hogy az avató és a felújító istentiszteleten is elhangzó igeszakasz, vagyis a XXXIII. zsoltár örökbecsű szavai talán még soha nem voltak ennyire aktuálisak. Az elmúlt évben új énekeskönyvet adott ki a Magyar Református Egyház, hálatelt szívvel szólalhatnak meg az új (és régi) énekek, a pályázatnak köszönhetően pedig egy kívül-belül megújult, megszépült hangszeren zenghetnek a dallamok. A vallási mondanivalójával együtt világi üzenete is van a versszakoknak. A jelenlegi és reánk váró nehéz gazdasági helyzetben, egy értelmetlen háború szomszédságában, a globális világ szorításában igencsak megszívlelendőek a zsoltár szavai:

„Semmivé teszi az Úr a nemzetek tervét, meghiúsítja a népek szándékait... Nem a nagy sereg segíti győzelemre a királyt... és csalódik az, aki a lovaktól vár segítséget, mert nagy erejük nem menti meg... De az Úr szeme ügyel az istenfélőkre...megmenti őket a haláltól, éhínség idején is megtartja életüket...”

Az ünnepség hátralévő részében a szépszámú résztvevők szeretetvendégségre voltak hivatalosak a templom szomszédságában található gyülekezeti házba. A helybéli lányok, asszonyok által, áldozatos munkával készített finomságokat, jóízűen fogyasztva a vendégek baráti légkörben, a szabad levegőn vagy terített asztalok mellett kötetlen beszélgetéseket folytattak közös emlékekről, aktuális világi és egyházi témákról, eseményekről.

A megújuló orgona, az Államalapítás és az Új kenyér ünnepe mellett említésre méltó még egy jeles esemény. Kázsmárk község első írásos említése 1332-ből való, a pápai tized jegyzékben *Casmark* néven olvasható, vagyis emberi számítás szerint a község idén ünnepli hatszázkilencvenedik születésnapját. Isten éltesse Kázsmárkot eme jeles évfordulón!

Farkas Dénes, presbiter

„Mid van, amit nem kaptál…?”

(I. Kor 4:7)

Több mint két évtizeddel ezelőtt, Molnár Sándor, akkori telkibányai lelkész, amikor saját helyzetét értékelte, a következő mondattal ejtett foltot a papíron: *„Telkibánya magára maradt, a kör bezárult körülötte.”* Igen, az a folyamat, amit a 2000-es évek elején érzékelt, a korábban körzettel, filiákkal rendelkező település jövőjének alakulása szempontjából, valóban bekövetkezett. Ebbe a korszakban ő maga is sárospataki tanársággal és külföldi tanulmányúttal küzdött az egzisztenciális és lelki beszűkülés ellen. Azóta a dolgok állása, a demográfiai helyzet, a hitélet iránti elköteleződés csak még elkeserítőbb képet mutat. A fejlődés, a jólét, az eszmék korlátlan áramlása, az embereknek a kényelem iránti igénye, a mobilitás, a felhajtás iránti vágy már az egyházi színtéren is szintén roncsolja a kis közösségek megtartó erejét. Nagyon sok kisebb, csendesebb, apró gyülekezet keresi a helyét, jövőjét, szolgálatát az anyaszentegyházban. S nem kell mondani, mindegyiknek megvan a sajátsága, egyedi arculata. Így története is, amit Telkibányának és a telkibányai reformátusoknak.

18 évvel ezelőtt, amikor betettük a lábunkat a faluba az volt a véleményünk, hogy ha mielőbb nem következik be komolyabb szemléletbeli változás, menthetetlenül üdülőtelepüléssé válik Telkibánya. Mára ez végérvényesen eldőlt. A porták kiürülése, a lakóhelyek felszabadulása, az élet visszaszorulása hozta magával ezeknek a tereknek az újra gondolását, amik vendégház, nyaraló, vagy épp második otthon alakváltáson mentek keresztül. Persze van, aki örül ennek, hiszen a turizmus fellendülése, ezzel együtt a bevételek növekedése, munkahelyek teremtése, az ingatlanok értékének emelkedése, a porták rendezett, vagy épp sziporkázó kinézete üdvözlendő. Viszont az átutazóktól, alkalmi vendégektől, település fanoktól ritkán várhatjuk el, hogy mély ragaszkodással a szívükben a gyülekezet, a közösség oszlopai legyenek. Láttunk ilyen próbálkozásokat, amelyek nagyon nemes lélekre vallottak és akár nyaralótulajdonos felvidéki, vagy épp alföldi testvéreink nem maradtak meg a templom és a gyülekezet ölelésében.

Nagyon sok tényező befolyásolja egy település, egy gyülekezet, vagy az ott szolgálatot teljesítő emberek közérzetét. Ritkán alakítják ezeket racionális megfontolások, sokkal inkább érzelmek, indulatok, napi benyomások. Ennek a jegyében szokták gyakran emlegetni nagy elánnal, lesajnáló kézlegyintéssel: *„Nem történik itt soha semmi!”* Ezzel szemben az óvoda, amíg be nem zárták az iskola, az önkormányzat, a civilek, az egyházak az évet tagolandó alkalmakat hirdetnek meg. Ennek csupán egy szelete a református gyülekezet tevékenysége és szolgálata. A gyülekezet alatt soha csupán a legszűkebb kört kell értenünk, azok akik kitűnnek a sorból, vagy épp az élen állnak. A gyülekezet életének csak egy rész az, ami nyilvános, ami számszerűen leírható, ami kifelé is látszik. A gyülekezet képét mindenki formálja azon a helyen, aki Istenre tekintve, hittel cselekszik.

Telkibánya olyan elkötelezett lelki háttérrel rendelkezik, ahol a pandémia előtt még hétközi bibliaóra, imakör és vasárnap délutáni istentisztelet is volt. Az ünnepkörökben rendszeresek voltak a betegúrvacsorák, előfordult, hogy késő este értünk a látogatások végére. Az általános iskolában, napi szinten lehettünk jelen, és a közös munka a diákokkal és a tanárokkal messze túlmutatott a hittanóra kérdéskörén. Gyakran az ember már csak visszafelé tudja megítélni, hogy egy bizonyos időszak aranykornak tekinthető. Rendkívül sok ajándékkal árasztott el bennünket a mi Urunk és nehéz azt számba venni, és következtetni belőle, hogy épp mit készített ezek által.

Rendkívül nagy áldás a testvérgyülekezeteink jelenléte az közösségünk életében. Mindegyik szál, Nagyernye, Bangor és Hajdúnánás megérne egy külön beszámolót, hogy mennyi csodát éltünk át együtt az évek során. Mindhárom közösség hihetetlen barátságokkal, testvéri kapcsolatokkal ajándékozott meg bennünket. A nagyernyei testvérekkel pont a járvány előtt látogattunk meg egymást és kölcsönösen szolgáltunk egymás gyülekezetében. A telkibányai látogatásuk alkalmával pont egy különleges evangelizáción lehettünk együtt, amikor erre az alkalomra készült három különleges festett kazetta nyomán hangzott estéről estére az igehirdetés. Jézus mint oroszlán, bárány és pelikán. A 100 éves trianoni megemlékezést, ha testben nem is a lezárások miatt, de lélekben együtt élhettük meg, hiszen levélben köszöntötte a híveket ifj. Szász Attila lelkipásztor. A észak-írországi testvéreinkkel is van mire emlékeznünk. Idén 20 éves a testvérkapcsolat, amiben fantasztikus nagylelkűséget, végtelen szolgálatkészséget, krisztusi lelkületet, missziói

izzást tapasztaltunk a bangori testvéreink részéről. Hihetetlen profizmussal szervezték a kétnyelvű ifjúsági táborokat évről évre. Mindent megmozgattak, amikor a 6 millió Ft összköltségű nemzetközi pályázat kevésnek bizonyult a 21 fiatal két hétre történő kiutaztatására. A Biblia évét közös programsorozattal ünnepelhettük és megismertették velünk az imaszoba és a Messy Church áldásait. Nemcsak transzparensekkel jártuk végig a falut és dicsőítő énekeket énekeltünk, de megszentelt olajjal és csendes imával az ajkunkon is. A pandémia alatt eladható ékszerekkel támogattak bennünket és pont a napokban fogadhattuk a testvérkapcsolat motorjait Helent és Brian, akiket a gyülekezetünk gondnoka, Baranyai Tiborné erősített meg 43 évi házassági fogadalmukban. A nánási testvéreinkkel 10 éve találkozunk rendszeresen és Krisztus szeretete mellett a teremtésvédelem ami összekovácsolt bennünket. Kölcsönösen szolgálunk egymás alkalmain, legyen az evangelizáció, ifjúsági tábor, vasárnapi istentisztelet, vagy a Református Ízek találkozója. Az egyik legfelemelőbb pillanat az volt, amikor 2015-ben kerékpáros zarándokok módján a két gyülekezet Tokajban találkozott, és együtt vehettük át a templomban az Ökogyülekezeti Díj plakettjét.

Mindig fontosnak éreztük a szolgálatunk során, hogy összekössük a vidéki gyülekezeteket a teológiákkal. Ezért a legációs szolgálaton túl igyekeztünk gyakorlati, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítani a jövő teológusnemzedékének. Így folyamatosan érkeztek Sárospatakról, Debrecenből, Budapestről teológusok, hogy a gyülekezetben szolgáljanak. Erre kiváló lehetőséget biztosítottak a Világimanapra szervezett egész napos programjaink, amikor a település intézményeit feljárva hirdethették az evangéliumot. A gyülekezet hálás volt minden teológus által tett bizonyságtételért, igéért, imádságért. Néha megrendítő és lélegzetelállító volt az az őszinteség, ahogy a teológusok felfedték életük nehézségeit és elhívásukat. De nem csak szolgálni, de kirándulni és pihenni is jöhettek a lelkészjelöltek Telkibányára. Legutóbb a leégett Ráday Kollégium néhány károsult lakóját látta vendégül a gyülekezet. Képzéseket szerveztünk a számukra teológiai, pszichológiai, környezeti nevelési témakörökben, melyek közül több akkreditált volt.

Az ifjúsági misszió a gyülekezet szívügye. Bár egyre kevesebb gyermek születik és él a településen, idén négy ballagó volt az általános iskolából, ketten Göncön, ketten Göncruszkán végeztek. Éveken keresztül a gyülekezet fiataljaival minden karácsonykor vittük a közösség ajándékait, társaságát, szolgálatát a gönci nevelőotthonos gyermekekhez. A fiatalok játékokkal, énekekkel készültek a bentlakó gyerekeknek és közös ünnepi vacsorával viszonozták ezt a nevelők. A fiatalokkal megízleltettük a szolgálat jó ízét, akkor is amikor idős, egyedülálló embereket kerestünk fel közösen igével és imádsággal. A fiatalok örömmel szolgáltak, akár a Világimanapon, az Adventi könyvvásáron, a szentesti istentiszteleten énekekkel, színdarabbal. Nem csak a bangori testvérek által szervezett táborokra volt lehetőségük a fiataloknak, de napközis és ottalvós nyári táborok szintén jó lehetőséget biztosítottak a kötetlen beszélgetéseknek, Isten akaratának jobb megismeréséhez. Az utóbbi években az ifjak számára TANDEM, EFOP és egyéb pályázatok segítségével szerveztünk családi napokat és fesztiválokat. Nagy örömünk telt benne, hogy több mint 100-an jöttek össze ezekre az alkalmakra a fiatalok az ország különböző részeiről, hogy Isten igéje által együtt gazdagodjunk. Közös szolgálatokra volt lehetőségünk az ifjak felé mind a Lévay József Református Gimnáziummal, a Vay Miklós Református Szakképző Iskolával, a Comenius Tanítóképtő Campusszal, a hidasnémeti, gönci, vizsolyi általános iskolákkal együttműködve. Idén is sikerült egy hetes Vakációs Bibliahetet tartani a helyi gyerekeknek, széphalmi és regéci kirándulással egybekötve, valamint Hajdúnánáson táborozni, hogy ápolhassuk az ottani református testvéreinkkel a kapcsolatot.

A gyülekezet 2010 óta, tehát 12 éve foglalkozik direkt módon teremtésvédelmi munkával. Ennek keretében a gyülekezet temető rehabilitációt végzett, őshonos gyümölcsöst telepített, a témába vágó könyvkiadásban vett részt, évről évre megünnepelte a Teremtés hetét. Sikerült a teremtésvédelmi törekvéseinket nem csak helyben kamatoztatni, hanem külföldre is eljutott a híre, ahol, mint mintaprogramot tartják számon. Több nemzetközi fórumon bemutatásra került és a világi zöld szervezetek szintén komoly érdeklődést mutatnak iránta. Több kutatásba is bekerültünk, mint ökológikus gondolkozású vallási közösség. 2012-ben, 2015-ben, 2018-ban és 2021-ben is elnyertük a Skót mintára, az MRE által alapított Ökogyülekezeti Díjat. 2017-ben a legszebb gyümölcsöskertek versenyében különdíjas lett az őshonos gyümölcsösünk. A *„Nézzétek az ég madarait”* c. madáretető készítő pályázatokon a gyülekezet első díjban részesült. Ezekről a tevékenységekről a gyülekezetünk kisfilmet is készített, amit a Budai Református Gyülekezetben tartott Mértéktartó elnevezésű, III. Ökogyülekezeti Konferencián be is mutattak. 2020-ban egy nemzetközi twinning projektben vehettünk rész ebben a témában, ahol Skót és Magyar gyülekezek tanulhattak egymástól. Idén egy új fejlesztés készül a gyülekezet bemutatókertjében, ami egy kiszáradt fába faragott kültéri, keresztyén téka lesz. Az impozáns attrakció átadását a teremtés hetén, október elején tervezzük.

Mi az, amit nem kaptunk, tehetjük fel joggal a kérdést és ez csak tényleg a felszíne mind annak, amit egy sajátos helyzetű kis gyülekezet mindennapjairól elmondhatunk. Mert hisszük, hogy minden apró dolog, ami befolyással van ránk Isten kezéből, Isten tudtával történik. Az Ő jelenléte nélkül mit sem ér minden elért siker, hiszen csupán látványossággá, hivalkodássá, dicsekvéssé válik. A kereszt sokaknak botrány, amíg el nem jut a szív legbelső tudatáig, hogy helyettem, miattam, értem történt/történik mindez. Ez az, amihez Isten szeretné, hogy közünk legyen. A három napos csend után az új szív dobbanása, ami mindenhol, mindenben már csak az élő Krisztusról akar tudni.

Szalay László Pál

ABAÚJ TURISZTIKA

Gönc | Abaújszántó | Jósvafő | Novajidrány | Bódvaszilas

GÖNC

A település messze földön híres a hordójáról, a barackjáról és Károlyi Gáspár bibliafordító espereséről. Az M30-as autópályáról lehajtva, Hidasnémeti után következő város már Gönc, a Szlovák határhoz szinte karnyújtásnyira. A településen a vásároknak még ma is nagy vonzerejük van, ahogy a főúttal párhuzamos Rákóczi út mentén, fél kilométeres hosszan elnyúlnak a sátrak. A néhány éve átadott Rendezvényház a város főterén folyamatosan biztosít színvonalas programokat a környéken élőknek. A júliusban megtartásra kerülő, több napos Gönci Barack Ünnep pedig igazi gasztronómiai és kulturális esemény, ami rendkívül dinamizálja a turizmust.

Helyi látnivalók:

- Huszita ház
- Református templom
- Római katolikus templom
- Károlyi Gáspár Múzeum és Biblia Kiállítás

Aktív pihenés:

- Amadé vár
- Pálos kolostor
- Rendezvényház

A református egyházközség méltó módon őrzi és ápolja egykori lelkészének, Károlyi Gáspárnak az örökségét. Ennek egyik nyilvánvaló jele a templom utcafronti bejárata melletti egész alakos szobra, ahol a lelkész ölében ott pihen a Könyvek könyve. Ez a szobor országos adakozás eredményeképpen készült el 1890-ben. A gyülekezet a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményének a hathatós támogatásával egy kiállítást hozott létre, amit 1999-ben Orbán Viktor miniszterelnök nyitott meg. Majd 2015-ben a Károlyi Gáspár Program keretében 140 négyzetméterrel bővült a Múzeum alapterülete és kiegészült a tárlat is. Most két szinten négy témakörben tekinthetőek meg a kiállítások, úgy mint: helytörténet, Oroszországból visszatért könyvek, egyházművészet és Biblia. A múzeum a hagyományos és a legmodernebb technikákat is használja, hogy tárgyát közelebb vigye a látogatókhoz. Érintőképernyős felületek és mechanikus berendezések egyaránt a kreatív, élményszerű ismeretszerzést és felfedezést szolgálják. Az egyházközség a múzeum mellett modern, kétszintes közösségi térrel rendelkezik, ahol torok, bálok, lagzik, tábori foglalkozások egyaránt megtarthatók. 2023-ra pedig elkészül a vendégházuk is, ahol szálláshelyet is tudnak majd biztosítani az ide látogatóknak.

Elérhetőségek:

- Jánvári Béla lelkipásztor
- 3895 Gönc, Károlyi út 27.
- Tel: 46/388 650
- Tel: 30/327 2621
- E-mail: goncmuzeum@tirek.hu
- Honlap: www.goncmuzeum.tirek.hu

Abaújszántó

Tállya és Golop szomszédságában található Abaújszántó. Abaúj egykori közigazgatási központja, Nyíregyházától vagy Miskolctól jövet egy óra alatt megközelíthető autóval. A 39-es főúton kívül vasútállomás és buszmegálló segíti az idejutást. Abaújszántó egy rohamosan fejlődő település, ami nem csak a pincéket, borkülönlegességeket kedvelők számára lehet vonzó, hanem a természetet és a kirándulást szeretők számára is . A település 420 pincéje a Világörökség része, melyek között olyat is találunk, amelyik 1600 m hosszú és több kijárattal rendelkezik. Abaújszántó lakosság ötven százalékban katolikus, a reformátusság több mint húsz százalékkal van itt jelen. Az Abaújszántói Református Gyülekezet a templom szomszédságában lévő modern épületkomplexumban alakított ki vendégszobákat, ahol 38 férőhelyet kínál. A szálláshelyen konyha, fürdőszobák, közösségi terek is rendelkezésre állnak, valamint az udvaron zöldfelület. A lelki alkalmakat, akár a gyülekezet imatermében, akár az utca másik oldalán lévő templomban is meg tudják tartani az egyházi csoportok. A lakrészek igényesen kialakítottak, nemcsak nagyobb csoportoknak, hanem családok számára is apartmanként kiválóan tud funkcionálni.

Elérhetőség:

- Balogh Milán lelkipásztor
- 3881 Abaújszántó, Rákóczi u. 78.
- Tel: 30/236 48 01
- E-mail: ujszanto@gmail.com

JÓSVAFŐ

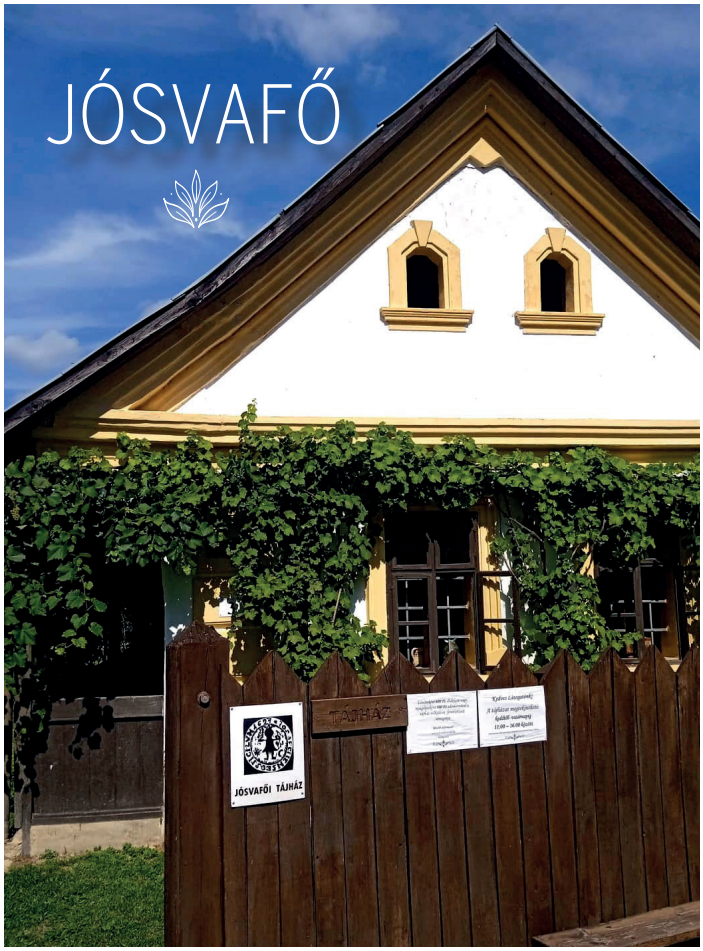

Miskolctól egy órás autóútra, északra, Sajószentpéter irányába tartva található meg Jósvafő. Vonzó természeti adottságokkal rendelkező település, az Északi-középhegység egyik kiemelt, blogok, útikönyvek által ajánlott turista célpontja. Aki Jósvafőt választja, az vonzódik az eldugott, csendes, érintetlen vidékek miliője iránt. A település alig lakott, kb. 200-an élnek itt, viszont az idegenforgalomra, a vendégvárásra teljes egészében be vannak rendezkedve éttermek, szálláshelyek, látnivalók tekintetében.

Aki ide érkezik érdemes felkeresnie:

- » református templom
- » tájház
- » malom
- » ófalu főtere
- » hucul ménes
- » Tengerszem-tó
- » faragott fejfás temetőkert
- » Baradla Galéria
- » Kessler Hubert emlékház

A helyi református gyülekezet egykori parókia épületében szálláshely lett kialakítva, ami évtizedek óta a bakancsos turizmus és az Erdei Iskola foglalkozások közkedvelt bázisa. Maga az épület, a pajta, az udvar és a közösségi tér, mint Református Oktatási Centrum működik. Nyári táborok, gyülekezeti kirándulások, keresztyén csoportok ideális úti célja lehet. A gyülekezet a programok ajánlásában, lebonyolításában is segítséget nyújt, ha szükséges.

Az épületben 32 férőhely van. Főzésre, tisztálkodásra, közösségi programok megtartására minden rendelkezésre áll. A táborhelyhez hatalmas udvar tartozik, ami parkolásra, sátrazásra, közösségi játékok megtartására ideális. Az udvar végében patak csörgedezik, amin palló visz keresztül. A patak vizében apró vízikerék pörög játékosan.

Egyházi fenntartásába került 2016-tól a tájház, ahol 2600 kiállítási tárgy tekinthető meg. Egy igazi időutazás felkeresni a 1994-ben alapított múzeumot, ahol eredeti kovács-, cipészműhely, szikvízgyártó berendezés, korabeli mezőgazdasági, méhészeti eszközök, a mindennapi élet helyszínei és kellékei szintén megtalálhatóak.

Elérhetőségek:

- » Mező Arnold lelkipásztor
- » 3758 Jósvafő, Ady E. u. 4.
- » Tel: 48/464-229
- » Tel: 30/686-3645
- » Bak Gyula gondnok
- » Tel: 48/350-065
- » E-mail: josvafo@reformatus.hu

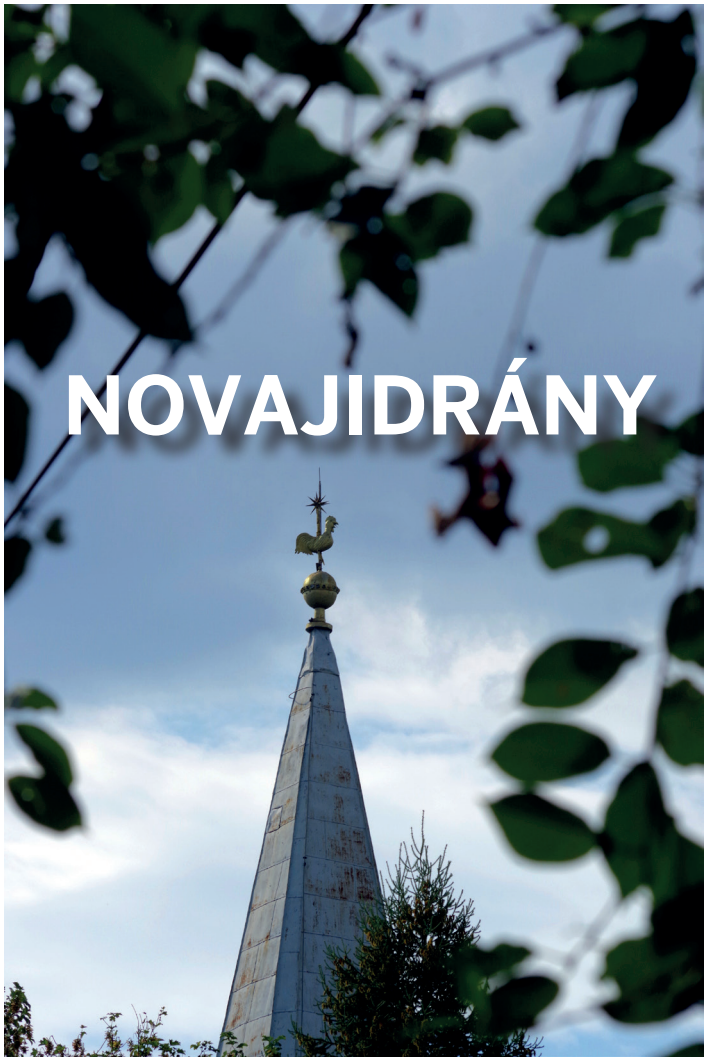

NOVAJIDRÁNY

Novajidrány az M30-as autópályáról megközelíthető, garadnai ill. encsi lehajtónál, ami autóval így mindössze 40 perc Miskolctól. Kassa felé tartva kényelmes, gyors, biztonságos utazás ígérkezik az év bármely szakában. Közeli nagyváros Encs, ahol jól felszerelt áruházak várják az erre a vidékre érkezőket. A település egyébként autóbusszal és vonattal is elérhető. Novajidrány kb. 1400 fős település. A helyi reformátusság a napközi-otthon és a házigondozás mellett szálláshelyek biztosításával is foglalkozik. Vendégházuk nyári, téli időszakban egyaránt, családi-, és osztálykiránduláshoz is megfelelő. A vendégház egy felújított épületben helyezkedik el, ahol két szinten, kisebb és nagyobb szobák, a folyosó végén pedig fürdőszobák találhatóak. A földszinten van a konyha, az étkező, és egy közösségi tér. Hűtő, mosogató- és mosógép a vendégek rendelkezésre állnak. A földszinti helyiségek fűthetőek. Ezt a szintet tolókocsival is lehet használni. Az udvar parkolásra alkalmas. Összesen 28 fő szálláshelyet tud a vendégház biztosítani.

A tetőtérben mindenütt padlószőnyeg van, a terek tágasak, átláthatóak. Az étkezésre lehetőség van önellátóan, de előzetes egyeztetés után a helyi általános iskola konyháján rendelhető meleg étel.

Elérhetőségek:

- Szanyi Bertalan lelkipásztor
- 3872 Novajidrány, Béke tér 2.
- Tel: 46/462 173, 70/450 32 51
- E-mail: novajid@freemail.hu

Menedék Ökoturisztikai Központ és Szállás

A rohanó, felgyorsult mindennapok során nem jut időnk megállni és rácsodálkozni az Isten által teremtett világ szépségeire. Emberek, állatok, földek, vizek, nappalok és éjszakák szaladnak el folyamatosan mellettünk anélkül, hogy észrevennénk a bennük rejlő értékeket. Álljunk meg egy kicsit. Szánjunk időt a testi-lelki feltöltődésre, amelynek tökéletes helyszínéül szolgál a Bódvaszilasi Református Egyházközség által létrehozott bódvaszilasi **Menedék Ökoturisztikai Központ és Szállás.**

Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi csücskében, a Bódva-völgy egyik leggyönyörűbb helyén található Bódvaszilas. A mintegy 1200 lakosú település és környéke számos lehetőséget biztosít mindazok számára, akik a természet közelségében szeretnének megpihenni, feltöltődni. Az alapvetően 5 szobás, 15 férőhelyes (25-re bővíthető), modern, légkondicionált szálláshelyen nagy szeretettel várjuk a kedves vendégeket az év minden időszakában.

Jöjjenek és ismerjék meg a Bódva-völgy páratlan természeti és épített örökségét, sétáljanak végig az imaösvényen, fedezzék fel a környék kulturális és gasztronómiai tradícióit.

Ajánlott látnivalók Bódvaszilason és környékén (max. 30 perc autóút):

Bódvaszilas: Református - és római katolikus templom, Esterházy-Koós kastély, Magtár, Szilasi Tájház, Alsó-hegyi Zsombolyos Tanösvény, Meteor barlang, Országos Kéktúra útvonal
Bódvalenke: Freskófalu
Bódvarákó: Esztramos, Rákóczi-barlang
Tornanádaska: Hadik-kastély
Komjáti: Református templom, Csodaporta
Szögliget: Szádvár
Tornaszentandrás: Szent András ikerszentélyes plébánia-templom
Martonyi: Háromhegyi Pálos templom és kolostorrom

Hidvégardó: Gedeon kúria, Papp kúria
Szalonna: Árpád-kori körtemplom, Rakaca-víztároló
Varbóc: Borház tető
Aggtelek: Baradla-Domica- barlangrendszer
Szendrő: Szendrői vár, Református Templom és Harangtorony, Római Katolikus templom, Kékfeső Ház
Edelény: L'Huillier–Coburg-kastély
Szlovákia: Tornai vár, Szádelői völgy, Áji vízesések, Betléri kastély, Krasznahorkai vár, Kassa Szent Erzsébet dóm

Elérhetőség:
Menedék Ökoturisztikai Központ és Szállás
Cím: 3763 Bódvaszilas, Petőfi Sándor út 11.
Telefonszám: 06 30 377 8158
E-mail cím: menedekszallas@gmail.com
Facebook: https://www.facebook.com/mendekszallas

Barabás Péter
lelkész
Kosik Jánosné
főgondnok
Képek: Frank Zoltán Ferenc

TAVASZI-NYÁRI PROGRAMOK AZ ÓZDI REFORMÁTUS GYÜLEKEZETBEN

Istennek hála 2022 tavasza-nyara is mozgalmasra sikerült gyülekezetünk életében.

2022. Április 30-án gyülekezeti kirándulásra mentünk Sárospatakra 50 fővel. A kirándulás során megnéztük a Rákóczi várat, az ágyúöntő múzeumot, majd az ebédet követően a Református Kollégiumba mentünk. Pásztor Gyula akadémiai lelkész fogadott bennünket a Teológia imatermében, ahol köszöntését követően pár éneket is énekeltünk orgonakísérettel. Ezután megnéztük a Nagykönyvtárat és az Iskolatörténeti kiállítást. Hazafelé Tolcsván lehetőség volt termelői borok kóstolására és vásárlására is. A kirándulás gyülekezetünk alapítványának pályázatából volt lehetséges.

Június elején konfirmáló fiataljainkkal és szüleikkel indultunk szalonnasütésre a putnoki halastóhoz, az utolsó foglalkozáson pedig tortáztunk a fiatalokkal, amit egyik konfirmandusunk cukrász édesanyja készítette el.

Augusztus első három napján tetőtől-talpig elnevezésű alsós napközis gyermektábort tartottunk, 23 gyermek részvételével a Gyülekezet imatermében és a parókia udvarán. Igei tanítás, éneklés, kézműveskedés, játék, ugrálóvár és a Gulliver színpad előadói várták a gyermekeket. Istennek hála áldásos, építő napokat töltöttünk együtt a hittanosokkal. A tábort követő vasárnap pedig a gyülekezetben, az istentiszteleten is szolgáltak a gyermekek. Az imádságos háttér mellett az anyagiak megteremtésében Ózd város Önkormányzata is segítségünkre volt és a testvérek adakozása is.

Minden nyáron megfogalmazódik a vágy a biblaiórára járó idősekben, hogy jó lenne a közelbe egy könnyebb, nem túl hosszú kirándulásra menni, együttlenni, kikapcsolódni. Augusztus 11-én bibliakörünk tagjai így indultak kirándulni Aggtelekre, ahol egy rövid barlangtúrán vettünk részt és tartottunk áhítatot a természetben. A kirándulásra még ózdi baptista testvérek is csatlakoztak hozzánk.

Augusztus 26-án pedig megtartottuk a második gyülekezeti szalonnasütésünket a parókia udvarán, ami lassan hagyománnyá válik a gyülekezetben. Tavaly volt az első alkalom és idén is volt rá érdeklődés, hogy itt is kötetlenül, jókat beszélgetve, sütögetve együtt legyünk és jobban megismerhessék egymást a templomba járó emberek.

Mindezek mellett a lelki építkezések mellett templomunk is épült, szépült két ütemben is. Először még áprilisban egy kormányzati támogatás segítségével újult meg a bejárat feletti homlokzati rész és a lapostető szigetelése is megtörtént. Augusztus folyamán pedig a második ütemben a Szabó Lőrinc utca felőli fal felújítása, festése történt meg egyházkerületünk támogatásával, amit hálásan köszönünk ezúton is.

Mindezekért Istené a hála és dicsőség, és bízunk a további áldott folytatásban is az Úr kegyelméből!

Csikainé Mihalik Éva lelkipásztor, Ózd

CSENDES DÉLUTÁN

Ima, énekszó, vendégvárás, találkozások. Talán ezekkel a szavakkal lehetne jellemezni az augusztus huszonhatodikán megrendezésre került csendes délutánt a Miskolc-Alsóvárosi Református Egyházközségben. Egy ilyen alkalom önmagában is a közösségvállalás helye lehet, viszont ezen az eseményen ez még inkább érződött, hiszen nemcsak a gyülekezet tagjai, hanem katolikus testvéreink is csatlakoztak.

Egy rövid köszöntő és közös imádság után filmnézéssel vette kezdetét az alkalom, ami szorosan kapcsolódott a nyár ideje alatt a gyülekezetben elhangzott prédikációkhoz. A filmet követően nem sokkal katolikus testvéreink is megérkeztek a szentmiséről. Ezután egy zenés áhítat következett, ahol a dicsőítés mellett Isten igéje is szerepet kapott. Skublics Máté, plébániai főkormányzó Jézusnak a főhelyekről és a vendéglátásról szóló szavait választotta az áhítat alapigéjének. Maga a helyzet pedig, amiről Jézus beszélt, szorosan kapcsolódott az est folytatásához, mivel az igei rész után szeretetvendégségen vettek részt mind a református, mind pedig a katolikus testvérek.

Jó volt azt megtapasztalni az egész alkalom során, hogy bár nem egy felekezethez, de végső soron mégis mind Krisztushoz tartozunk. Ezt éreztük akkor is, amikor asztalközösségben lehettünk egymással, és felekezettől függetlenül le tudtunk ülni, el tudtunk beszélgetni mind a hétköznapi, mind pedig a teljesen elvont témákról.

Köszönjük a segítők munkáját, akik részt vettek az előkészületekben, lebonyolításban. Köszönjük, hogy a katolikus testvérek nyitottak voltak erre a találkozásra. Legfőképpen pedig köszönjük a Mindenható Istennek, aki lehetővé tette ezt az alkalmat.

Rózsa-Gönczy Anna
Exmisszus-gyakornok

JÁNOSDEÁK MÁTYÁS (1902-1979)

Július 31-én Jánosdeák Mátyásra, a gyülekezet egykori kántortanítójára és iskola igazgatóra emlékeztek Sajószentpéteren a református Nagytemplomban.

Jánosdeák Mátyás 1902. augusztus 1-én született a felvidéki Sajógömör falujában. Szülei egyszerű parasztemberek voltak, akiknek 7. gyermekeként látta meg a napvilágot. A zenei tehetsége korán megmutatkozott, hiszen 5 éves korában már hegedülni tanult, a falubeli cigányzenészektől. Az iskolában nagyon jó tanuló volt, ezért az elemi iskola befejezése után jelentkezett a sárospataki tanítóképzőbe, ahová felvételt nyert, de a második világégés közepette kénytelen volt átjelentkezni a Miskolci Tanítóképző Intézetbe. Ennek főbb oka volt, hogy a családjával közvetlenebb kapcsolatot tudott fenntartani miskolci tartózkodása ideje alatt.

A diploma megszerzése után Tornaljára került, ahol Litkey György tanító mellett kapott állást a református iskolában. A Litkey famíliával való megismerkedés idejekor a család 13 gyermeke közül már csak a 2 legkisebb lány élt szüleivel, és a fiatal Mátyás udvarolni kezdett a lányoknak. Sokáig nem is tudta a család, hogy melyik lány tetszik neki. Végül Erzsébetet kérte feleségül, és 1929. április 30-án egybekeltek. A családi fészket Pelsőcön rendezték be, ahol szívesen fogadta a helyi iskola a tanítót.

3 gyermekük született: 1931-ben Erzsébet, 1938-ban Zsuzsanna majd 1942-ben Mária.

A családi legendáriumhoz hozzátartozik néhány nevezetes eset, amikor a magyar érzülete kedvezőtlen felhanggal társult a 20. század gondterhelt évtizedeiben. Az 1938-ban Szlovákiába bevonult magyar csapatokat ő köszöntötte a falu nevében, ami miatt meghurcolták. Amikor a háború végeztével a veszteségek hatása kézzelfoghatóvá vált, megkezdődtek a kitelepítések. A szlovákokat magyar területre, a magyarokat szlovák területre vitték, amit nem akart megvárni, így átszökve a határon Budapestre ment a minisztériumba és kérte, hogy hadd településjön át családjával. 3 helyet ajánlottak ahová szívesen vártak

református tanítókat. A határhoz legközelebbi települést Sajószentpétert választotta, hiszen elmondása szerint innen a hegyről haza látott. Titokban egész életében reménykedett, hogy egyszer még visszatérhet felvidéki szülőföldjére. 1947. április 14-én az egész kis család elindult Sajószentpéterre. Minden bútort vagonokba raktak ottani tanítványaik segítségével, így érkeztek meg Sajószentpéterre, ahol a református egyház nagy szeretettel fogadta őket. Szekerekkel hordták az áthozott berendezési tárgyakat az állomásról, a református iskola szolgálati lakásába.

Itt kezdett el dolgozni, majd 1948-ban államosították az iskolákat és ő lett a 2. sz. iskola igazgatója. 1951-52-es tanévben átkerült az 1. sz. iskolába, ahol igazgatóhelyettes, majd igazgató lett 1962-ig, nyugdíjba vonulásáig.

Feleségével bekapcsolódtak az egyházi életbe is. Kántorok voltak a nagytemplomban, férfikórust alapítottak, akikkel temetéseken és egyházi rendezvényeken szerepeltek.

Az ötvenes évektől kezdve a település kulturális életét irányították. A bányász kultúrház, az üveggyári kultúrház az iparoskör kulturális rendezvényeinek szervezői és résztvevői voltak. Több operettet is színpadra állítottak Lojek Lászlóval, ami iránt nagyon nagy volt az érdeklődés. Mindig teltházas előadásokat tartottak.

Nyugdíjas éveiben a református nagytemplomban feleségével felváltva kántorkodott egészen a haláláig. 1979 februárjában halt meg.

3 gyermeke, 6 unokája, 9 dédunokája és 2 ükunokája született.

A gyermekei közül Mária folytatta tovább a pedagógiai munkásságát, 1963-2006 között volt aktív részese a város kulturális életnek. Unokája Orosz Marianna 1995-től tanít itt, és jelenleg is ápolja a hagyományokat. Táncművész végzettségű dédunokája Kristóf felvette a Jánosdeák nevet, és viszi tovább a művészet szeretetét.

Elmondhatjuk, hogy 1947-től napjainkig, meghatározó személyiségei Sajószentpéter kulturális életének a Jánosdeák család leszármazottai.

Orosz Istvánné
Jánosdeák Mária

ÜNNEPI ISTENTISZTELET NYÍRIBEN

2022. június 26-án Nyíriben ünnepi istentiszteletet tartottak, melyen a templom felújításáért adtak hálát az összegyűlt testvérek.

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által 17 millió forintot, a Tiszáninneni Református Egyházkerülettől pedig további 1. 832.000 Ft-ot kapott a gyülekezet, hogy a templom felújítása teljes legyen. Ebből az összegből nemcsak a torony külső és a templom belső falai újulhattak meg, hanem injektálásos módszerrel a vízelvezetés problémáját is orvosolták, új járólapot kapott az aljzat és padfűtést alakítottak ki.

Az igét Barna Sándor főjegyző úr hirdette a meghívón is szereplő 1Kir 8, 29 alapján, az ünnepséget pedig Mészáros István esperes úr vezette.

Az átadón ünnepi beszédet mondott Dr. Kövér László házelnök úr, Németh Zsolt a külügyi bizottság elnöke és Dr. Hörcsik Richárd országgyűlési képviselő úr.

Az alkalom szeretetvendégséggel zárult.

A KÖZÖS SZOLGÁLAT VÉGE

Augusztus végén elköszöntünk a sátoraljaújhelyi gyülekezettől. A búcsúzó istentiszteleten a Filippi levél 1,3-7 alapján szólt az ige hozzánk. Pál apostol ezen a helyen kedves gyülekezetét, a filippi gyülekezetet szólítja meg. Elmondja, hogy szívében hordozza ottani testvéreit, ami konkrétabban azt jelenti, hogy imádságban hordozza őket. Imádsága a hálás emlékezés és a buzgó könyörgés kettősségében áll.

Valami hasonlót érzünk mi is az újhelyi gyülekezettel kapcsolatban. Több, mint 27 év köt össze minket, ennyi idő adatott a gyülekezettel közös szolgálatra. Milyen sok áldást, milyen sok örömet éltünk meg?! Valóban a hálás emlékezés, ami mindenek felett betölti a szívünket.

1994 őszén történt a választás, de családunkkal 1995 márciusában tudtunk ideköltözni a távoli Hódmezővásárhelyről. Azt éreztük, hogy a gyülekezetben a békesség és az épülés iránti vágy igen erős volt. Csodákat éltünk meg, abban az évben márciustól decemberig hétszer telt meg ez a hatalmas templom. Egyre többen jöttek, csatlakoztak a gyülekezethez. Hálát adunk Urunknak, hogy az épülés eszközei lehettünk. Igyekeztünk több kisebb közösséget létrehozni, a gyermek- és ifjúsági gyülekezettől a szolgáló közösségen (később nőszövetség), énekkaron és olvasókörön át a presbitérium lelki közösséggé formálásáig.

Az első évek után a szintentartás, illetve a továbbépítés időszaka következett. Ebbe egyre inkább bekapcsolódtak munkatársaink, a segéd- és beosztott lelkészek és hitoktatók. A hívek több mint 20 fiatal lelkész jelöltet ismerhettek meg ez idő alatt. A gyülekezet buzgósága a templomba járásban, az adakozásban, a szolgálatvállalásban sokszor megmutatkozott. Amikor azt éreztük, hogy a megfáradás jelei erősödnek, igyekeztünk még jobban figyelni Isten szavára. Evangélizációk, lelki napok, s különösen az évről-évre tartott nyári táborok áldott alkalmai voltak a megújulásnak. Az utóbbi években, 2012-től a lelki építkezés további terepe lett az egyházkerület által fenntartott református iskola.

Meg kell jegyeznünk, hogy az épülést, előrehaladást megakasztotta a mögöttünk hagyott két „covid”-esztendő, de ez évben már látjuk a kilábalás jó jeleit.

A lelki építés mellett az ingatlanjaink fenntartása és építése is fontos feladat volt. Kiemelkedik ezek közül a templom teljes külső-belső felújítása, és a templommal szemben lévő közösségi ház megvétele és átalakítása. A parókia körül is sok tennivaló akadt, de igazi nagy felújításra ez év őszén kerülhet sor egy egyházkerületi projekt keretében.

Hála tölti be a szívünket, amikor felállunk a helyünkről, hogy átadjuk a szolgálatot a következő nemzedéknek. Miért megyünk el így 65 év közelében? Nem menekülünk, nem vagyunk csalódottak. Egyszerűen betöltekeztünk a szolgálat szépségével, sokszínűségével. Még diákként, 1979-ben kezdtünk segédlelkészkedni. Ez bizony 43 éve volt! Szolgáltunk a Nyírségben, Csongrád megyében, de még Angliában is. Az itteni több mint 27 év tele volt mindenféle lehetőséggel, a lelkipásztori élet csodálatos és nehéz kihívásaival. Emellett 20 év telt el a sárospataki teológia kötelékében is. Tehát nincsen hiányérzetünk.

Mindkettőnk édesapja lelkipásztor volt. Az ő korosztályuknak az lehetett az érzése, hogy tehetségük, munkabírásuk nincs kihasználva. Sokkal többre kaptak elhívást, de a szocializmusban, az egyházi élet visszaszorítása idején nem futhatták meg azt a pályát, amire hivatva lettek volna. Nekünk nincs, nem lehet olyan érzésünk. Isten kegyelme többre juttatott, mint amit álmodtunk. Ezért hálaadással fejezzük be e közös szolgálatot, és a nyugdíjas években megpróbáljuk újrafogalmazni az életünket. Ahonnan jöttünk, oda költözünk vissza. Szeretnénk a kertgondozás mellett sokat olvasni, művelődni, valamennyit utazni, a családunk tagjaival többet együtt lenni.

Hadd térjünk még vissza Pál apostol igéjéhez. A hálás emlékezés mellett azt írja az apostol, hogy mindig örömmel imádkozik, könyörög a gyülekezetért. Ilyen értelemben a közös szolgálat mégsem ér véget, hiszen biztosak vagyunk abban, hogy a gyülekezet tagjai is imádkoznak majd értünk, és mi is ígérhettjük, hogy a buzgó imádságban kitartóak leszünk. Imádkozunk azért, hogy amit az Úr elkezdett gyülekezetünkben, azt folytassa a következő szolgálattevők idejében.

A váltás idején könnyen felborul a rend, és megszűnik a békesség a gyülekezetben. Ezért döntöttünk úgy a presbitériummal együtt, hogy élünk a meghívás lehetőségével. Urunk áldása kísérje Dezső Attila és felesége újhelyi szolgálatát!

Köszönjük, hogy itt munkálkodhattunk, és hogy Isten megáldotta a gyülekezettel való közös szolgálatunkat. Hálát adunk neki, hogy egy élő, jó karban lévő gyülekezetet hagyhatunk itt, de azt is látjuk, hogy ez a gyülekezet megújulásra vár. Ezért kérjük Urunk Szentlelkét, hogy munkálja ezt a megújulás

Dr. Kádár Ferenc és felesége

HÁLAADÁS MEZŐKERESZTESEN

Ünnepi istentiszteletre hívogattak a harangok Mezőkeresztesen 2022. szeptember 4-én délután. Hálaadó alkalom volt ez a Magyar Falu Program keretében megvalósított pályázat munkálataiért és hálaadás a lelkészházaspár 34 éves szolgálatáért.

Főtiszteletű Pásztor Dániel püspök úr hirdette Istenünk igéjét a Jeremiás 5,3a. alapján. „Uram, a Te szemeid avagy nem a hűségre néznek-é?" Jeremiás kortársai hűtlenek lettek Istenhez, aki pedig bebizonyította a maga hűségét. Megragadó módon szólt püspök úr Isten mai népének, az ünneplő gyülekezetnek a hűség fontosságáról. Hűségesnek lenni a családban, a gyülekezetben, a hivatásban, az élet minden helyzetében és minden területén. Hit nélkül ez nem biztos, hogy megy, de hittel igen! A hívő és hűséges ember biztos lehet a mennyei jutalomban: az élet koronájában. Megtisztelő módon úgy tekintett püspök úr a 34 éves szolgálatunkra, mint a hűségünk bizonyságára.

Hajdu Ferencné lelkipásztor beszámolójában először a nyertes pályázatról szólt, amely 20.237.875 Ft-ot biztosított a parókia padlásának és külső falazatának szigeteléséhez, a napelemek elhelyezéséhez, a belső térben pedig a fűtésre rásegítő infrasugárzók telepítéséhez. Mindez az energetikai korszerűsítést tette teljesebbé.

Tartalmazott a pályázati pénz eszközbeszerzésre fordítható részt, továbbá egy közösségszervező egy évi alkalmazásának járulékokkal együtt számított bérét.

Áldjuk Istent e pályázat lehetőségéért és köszönetet mondunk a kivitelezést végző szakemberek lelkiismeretes munkájáért.

Sokrétű volt a pályázatíró Veres Tündének és párjának, Hoór Kálmán építészmérnöknek a tevékenysége is. Köszönet érte!

Egyházkerületünk mostani és előző vezetésének, köszönjük, hogy terveink megvalósításához biztosították a hiányzó 18.616.066 Ft-ot. Így egy megszépült, megújult lelkészlakás várja az utánunk jövő szolgatársakat.

Bennünket két szabolcsi gyülekezetből, Eperjeskéről és Zsurkról vezérelt az Örökkévaló Mezőkeresztesre 1988 szeptemberében. Férjem mezőkeresztesi beiktatott lelkipásztor lett, én Bükkábrányban helyettes lelkész. Később beiktattak, majd férjem nyugdíjazása után a presbitérium Bükkábrányból hazahívott, s még négy évig együtt munkálkodtunk.

Az a fiatalos lendület, amellyel kezdtük az életünket és szolgálatunkat 1975-ben, megújult 1988-ban a Mezőkeresztesre költözésünkkel. Az új feladatok és célok által, megerősített Urunk a küldetésünkben. Igyekeztünk engedelmes eszközként hirdetni szóval és élettel az örökké megmaradó igét.

Visszagondolva a 34 évvel ezelőtti költözködésünkre, a fogadtatásra és a folytatásra, próbáltam a magunk számára is megfogalmazni arra a kérdésre a választ, hogy miért is lett 34 esztendő az itteni szolgálatunkból? Mi ennek a nyitja? Nem az, hogy özönlöttek a hívek a templomba, hanem inkább az, hogy kölcsönös megbecsülésben és szeretetben találtunk egymásra: lelkipásztorok és gyülekezeti tagok. Eleinte bántott, hogy az 1700 férőhelyes templomunkban oly sok az üres hely és kevésnek tűnik az igére szomjazó lélek. Aztán rájöttünk, hogy azokért kell hálát adnunk, akik vannak és törekedni arra, hogy só, kovász legyünk, s ha pici fényekkel is, de világítsunk, mert Isten népének ez a küldetése.

Amikor lassan elköszönünk a gyülekezettől, szeretetteljes emlékezéssel gondolunk az előre mentekre: gondnokokra, presbiterekre, hűséges templomos testvérekre és áldjuk Istent a mai tagokért. Köszönjük az együtt töltött éveket, a közös szolgálatokat. Áldjuk Urunkat az ökumenikus kapcsolatokért és alkalmakért, továbbá azért is, hogy a város, előtte a község elöljáróival jó békességben, egymás hite és világnézete által is épülhettünk. Jó volt itt élni, igazi otthonunk volt a parókia.

Az alkalom ünnepélyességét, a búcsúzás személyességét fokozta a Kamarakórus felemelő éneklése, a hangszeres szolgálatok, Burai Istvánné ny. pedagógus versmondása és a köszöntők sora. Egyházi és világi vezetők: a Tisztáninneni Egyházkerület és az Egervölgyi Egyházmegye képviselői, római katolikus plébánosok, majd Tállai András miniszterhelyettes, államtitkár úr és Majoros János polgármester úr mondtak köszöntőt. A gyülekezet nevében Széplaki István gondnok és Kovács Károlyné három gondnok-feleség nevében, Hajdu László pedig a család nevében szólt megható módon. Hatalmas virágcsokrok, ajándékok sokasága is bizonyította a felénk áradó tiszteletet és szeretetet. A Himnusz éneklésével ért véget az istentisztelet, majd a jelenlévők a Kossuth Lajos Általános Iskola ebédlőjében rendezett állófogadáson vettek részt.

Hajdu Ferencné lelkipásztor

Beszámoló a Noszvaji református gyülekezet 2018-2022 év közötti fejlesztéseiről

„Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. Az én segítségem az Úrtól jön, aki teremtette az eget és a földet.” (Zsolt 121.)

Sokszor hangzik el a Noszvaji Református Gyülekezetben, Anda Judit tiszteletes asszony ajkáról a fenti zsoltárrészlet, közbenjáró imádságként, templomi Istentiszteleti alkalmainkon. Mindenekelőtt a Magasságos Istennek adunk hálát a Noszvaji Református Gyülekezetben utóbbi években megvalósuló fejlesztésekért, épületeink, közösségi tereink megújulásáért. A Tiszáninneni Egyházkerület, és az Egervölgyi Egyházmegye, a Magyar Állam által életre hívott Magyar Falu Program, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által kiírt, sikeresen elnyert, majd megvalósított pályázataink révén, egyházközségünk épületei az elmúlt 5 évben Isten kegyelméből teljes körű felújításon eshettek át

„A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy kölcsönös egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint” (Róm 15,5)

A Noszvaji Református Egyházközség presbitériuma az elmúlt időszakban egy szívvel és egy akarattal támogatta, a presbitérium elnöksége,- Anda Tibor lelkipásztor és Pintér Elemér gondnok testvéreink által ajánlott, - egy-egy sikeresen befejezett pályázatunk folytatásaként, vagy új lehetőségként megjelenő felhívásokon való elindulásunkat. Minden évben céladakozás meghirdetésére is sor került, és örömmel számolhatunk be róla, hogy a jókedvű adakozás jelentős mértékben hozzájárult az elnyert támogatás és a folyamatosan emelkedő költségek közti hiány pótlásához. Isten iránti hálával tapasztalhattuk meg évről- évre, hogy pénzügyi mérlegünk egyensúlyban maradhatott, számtalan fejlesztésünk nem roppantotta meg gyülekezetünk anyagi helyzetét.

Épüljetek fel lelki házzá (1Pét 2.)

Fontos megemlékeznünk arról, hogy a lelkipásztor házaspár már az épületeink megújítását megelőző évben szükségesnek tartotta, szervezetfejlesztő/coach, külső szakember meghívását, a noszvaji gyülekezet lelki megújulása, presbitereink és egyházközségünk tagjai gyülekezeten belüli munkamegosztása elősegítése céljából. A szakember áldott jelenléte mellett, konkréttá váltak azok a feladatcsoportok, amelyek elvégzéséhez önkéntes alapon, csoportokba szerveződve csatlakozhattunk. Így alakultak újjá a Házi Csoportok, a Gyermek Istentiszteletet és a vasárnapi istentiszteletek időszakaiban gyermekfelügyeletet vállalók köre, a templom és gyülekezeti épületekhez kapcsolódó technikai eszközöket kezelő, illetve fizikai munkát koordinálók csoportja, valamint a szeretetvendégség, diakónia munkáját vállalók közössége is.

„Mindennek rendelt ideje van... Megvan az ideje a kövek elhányásának és megvan az ideje a kövek összegyűjtésének” (Préd 3,5)

A gyülekezetünk felújítási munkákhoz kötődő kohéziójának a leginkább kézzelfogható eredménye, a több alkalommal meghirdetett önkéntes munka volt. Czibere Gyula presbiter testvérünk önként vállalt koordináló irányítása alatt, az idősebbektől az IFI tagjain át, nagy számban és őszinte lelkesedéssel vettünk részt, gyülekezetünk tagjaival együtt a közös munkákban, ragadtunk vésőgépet, bontottunk válaszfalakat, vertük le, és szállítottuk konténerekbe az építési törmelékeket. A gyülekezetünk asszony testvérei pedig minden alkalommal, finom egytálételekkel és süteményekkel vidámították meg a jól eső munkavégzés után kissé megfáradt közösségünk tagjait.

A 2018- as évben a bontási előkészítő munkákat elvégezhettük. Ezen kívül sikerült egy külső szakembert kiválasztanunk az építkezéshez szükséges anyagok beszerzéséhez, aki mint később kiderült, a drasztikusan megemelkedő alapanyag árak, illetve időszakos áruhiány ellenére, időre összegyűjtötte az építéshez szükséges alapanyagokat.

2019-ben a templom alapmegerősítéssel egybekötött belső felújítására került sor, valamint a régi parókia átépítésére és modernizációjára, jól használható, többfunkciós gyülekezeti központtá. Ehhez hozzátartozott a csapadékvíz elvezetésének földfelszín alatti kialakítása és a térkövezés is. Mindez két egyházkerületi pályázat támogatásával valósult meg.

2020-ban a gyülekezeti terem újulhatott meg a Magyar Falu Program támogatásával.

2021-ben a parókia fűtéskorszerűsítése és a templom külső felújítása történhetett meg az egyházkerület, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által kezelt pályázati támogatás segítségével.

2022-ben a templom melletti tér, mint közterület rekonstrukcióját végezte el az önkormányzat az egyházközség kérésére, hogy rendezett parkolót használhassanak a templomba érkezők, hétközben pedig a község lakói is. Ehhez a fejlesztéshez az egyházközség díszlépcsősor építésével járult hozzá. Végül az egyházközségi ravatalozó fejújítása készülhetett el folyó év júniusában. Mindez közel bruttó 150 millió forint ráfordítással valósulhatott meg, amiben a helyi közösség adományai kb. 10 %-ot tettek ki.

„Az Úr közel" (Fil 4,4)

A Noszvaji Református Egyházközség meghívására, 2022. augusztus 28-án hálaadó ünnepi istentisztelet keretében gyűlhettünk össze a templomunkban, ahol közösen ünnepelhettünk a Tiszáninneni Egyházkerület, az Egervölgyi Egyházmegye, a magyar állam jelenlévő képviselői, a szomszédos gyülekezetek tagjai és a helyi gyülekezeti tagok részvételével.

A programot színesítette gyülekezetünk énekkarának és zenekarának szolgálta is. Igét hirdetett Barna Sándor lelkészi főjegyző, aki alapigeként a gyülekezetünk szószéken is olvasható igeverset választotta: „Az Úr közel." A főjegyző kiemelte, elsősorban azért tartozunk hálával, amiért mind a mai napig vannak emberek, akik a szívükben hordozzák az igényt, hogy közösségben legyenek mindenki életének urával.

Az istentisztelet második felében a gyülekezetünkbe, és településünkre 20 éve érkezett Anda Tibor lelkipásztor és felesége Anda Judit áldozatos munkáját köszönte meg a gyülekezet. Külön kiemelésre került, hogy mindketten mennyire szívügyüknek tekintik az ifjúság nevelését, a számukra évről évre biztosított programok sokszínűségét.

A gyülekezetünk emléklappal köszönte meg valamenynyi, az építkezésben részt vett vállalkozó tevékenységét. Örömmel tehetjük hozzá, hogy sok helyben élő vállalkozó önkéntes munkával járult hozzá, illetve jelképes összegért vállalt feladatokat épületeink felújítási munkáiban.

Ünnepségünket szeretetvendégséggel fejeztük be.

„Az Én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségeteket az ő gazdagsága szerint dicsőségesen a Jézus Krisztusban." (Fil 4,19)

EVANGÉLIZÁCIÓ EGY GYÜLEKEZETI TAG SZEMÉVEL

Apostolok Cselekedeteiről írt könyv 16. rész, 11-től 15. versig.

„Elhajóztunk tehát Tróászból; egyenesen Szamotrakéba mentünk, másnap meg Neápoliszba, onnan pedig Filippibe, amely Macedónia vidékének első városa, római település volt. Néhány napot ebben a városban töltöttünk. Szombaton kimentünk a városkapun kívülre, egy folyó mellé, ahol tudomásunk szerint imádkozni szoktak. Leültünk, és szóltunk az egybegyűlt asszonyokhoz. Hallgatott minket egy Lídia nevű istenfélő asszony, egy Thiatírából való bíborárus is, akinek az Úr megnyitotta a szívét, hogy figyeljen arra, amit Pál mond. Amikor pedig házanépével együtt megkeresztelkedett, azt kérte: „Ha úgy látjátok, hogy az Úr híve vagyok, jöjjetek, szálljatok meg a házamban!" És kérlelt bennünket."

Kedves Testvérek!

Pál apostol elhozta Európába az evangéliumot. Végh Tamás nagytiszteletű lelkipásztor testvérünk által megérkezett az örömhír Szilvásváradra is. Nincsen annál nagyobb ajándék, mint az üdvösség reménysége lehetőségének felismerése. Megérteni és szívünkbe zárni az Igazság beszédét. A mi kis falunkban is ez történt az evangelizáció által, Lídia, bíborárus asszony példája nyomán. Mi is az örömüzenet?

Az Úr Jézus Krisztus meghalt a bűneinkért, felvállalta azok büntetését, azért, hogy örök életünk legyen. Mindannyiunknak, kivétel nélkül. Elhisszük és megragadjuk azt? Isten ennek hirdetésével bízta meg az apostolt, akinek munkálkodása nyomán Lídia elsőként lett kereszténnyé Európában. Számos kérdés jön elénk az igéből és Tamás bácsi igehirdetéséből, ha mélyre ásunk. Helyén van-e az életünk, elmegyünk-e olyan helyre, ahol imádkozni szoktak, teszünk érte valamit, hogy az ige mag lehulljon a szívünkbe?

Kedves Testvérek! Egy evangelizációs alkalom után is lehetünk Lídiák. Szeretettel kívánom mindannyiunknak, hogy azzá váljunk, az Úr dicsőségére és embertársaink javára!

Deliné Horkay Márta

BALATONSZÁRSZÓI KÖZÖS NŐSZÖVETSÉGI KONFERENCIA

2022. június 10-12.

A Dunamelléki és a Dunántúli Református Nőszövetség közös konferenciát tartott 2022. június 10-12 között Balatonszárszón. Az SDG konferenciaközpontban az ország több nőszövetsége is delegálta tagjait. A közel 100 fős találkozó témája „Isten hatalma őriz!" P.Tóthné Szakács Zita kerületi elnök megnyitója után az esti áhítat alkalmával *„Jézus hatalma a betegség felett" Mk 8,22-26* verseiből hallhattunk igehirdetést, miszerint a „Meggyógyult, tisztán látott mindent" ami pedig a látásmód változásához vezet. Az esti alkalmon Dr. Sipőczné Miglierini Guiditta irodalomtörténész előadásában „Istenkeresés József Attila költészetében" címmel, a költő kiadásra nem került ún. Istenes verseit hallottuk. A szombat reggeli áhítaton a Mk 5,1.20 versein keresztül „Jézus hatalma a démoni, sötét erők felett"–i gondolatokat hallottuk, ezáltal megismertük, hogy milyen nagy dolgokat tett velünk az Úr.

Talán a legérdekfeszítőbb előadást Fodorné Dr. Ablonczy Margit családpásztorációért felelős lelkésznő tartotta, *„Titeket pedig Isten hatalma őriz a hit által"* - címmel, aki egy különlegességet az ún. ima-ösvényt, ima-sétát mutatott be. Kiscsoportos foglalkozásokon adhattuk át a gondolatainkat egymásnak, hogy mit kaptunk örökségül, hogyan őrizzük, gyarapítsuk az örökségünket és mit adunk át örökségül a hit által. Ebéd után Zita vezetésével az „Életünk a hála ünnepévé válhat" témakörben az életmódváltás fontosságát taglaltuk. A későbbiekben Dr. Svébisné J. Márta országos elnök vezetésével „Magunkról-magunknak" témakörben előadásokat, beszámolókat hallottunk a nőszövetség életéből. Az esti áhítaton „Jézus hatalma a természeti erők felett" többnyire azokra a kérdésekre kerestük a választ, hogy *„miért félünk, miért nincs elég hitünk?"„Gyenge hitünk kontra Jézus nyugalma"* tartalommal Kaszóné Kovács Karola lelkésznő tartott áhítata nagy hatással volt a jelenlévők érzelmeire. A vasárnapi ünnepi istentisztelet keretében megtapasztalhattuk: Jézus hatalmát a halál felett a *„Kislányom halálán van"* de *„Győzelmet vett az Úr"* Nt.Szabó Zsuzsa kerületi titkár igei és úrvacsorai szolgálatával. Már megszokottá vált, hogy férfiak is jelen vannak a konferencián, akiket teljesen lenyűgözött az a szeretettel átitatott női hangulat és női erő, amely Isten közelségét sugározta feléjük. Hálás szívvel és szeretettel köszönjük a szervezők fáradhatatlan szolgálatát. Áldott három nappal ajándékozott meg valamennyiünket a Mindenható Istenünk. Köszönjük! SDG !

Jelényi Lászlóné

GYERMEKTÁBOR SÁROSPATAKON

„Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”

Mt 18,20

Július második hetében újra gyerekzsongástól volt – szó szerint - hangos a sárospataki iskolakert és a kollégiumok. Kezdetét vette a Tiszáninneni Református Egyházkerület nyári evangelizációs gyermektábora.

Az egyhetes program olyan kiindulási pont a kerület intézményeinek, gyülekezeteinek, a lelkipásztoroknak és gyerekeknek, mely a közösen elfogadott értékek mentén biztos alapja a lelki kötődéseknek, gyermek, felnőtt kapcsolatoknak.

A konferencián részt vevő több, mint 160 gyerek nagy része a Tiszáninneni Református Egyházkerület iskoláiból és gyülekezeteiből érkezett, de szép számmal jöttek gyerekek a határon túli Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház gyülekezeteiből is.

A hétfő esti áhítaton a szervezők, Szőnyi Tamás a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye esperese és Kolumbán Gábor lelkipásztor köszöntötték a táborlakókat.

A délelőtti órákban, ahogyan négy évtizede minden nyáron, úgy az idén is bibliaismeret, egyháztörténet, játékóra és közös énekórák váltották egymást, amelyeken a gyerekek korosztály szerint összeállított csoportokban vettek részt, s melyeket a táborban jelen lévő lelkészek tartottak.

Ezen délelőtti alkalmakon *Jézus cselekedeteiről beszélgettek, tanulhattak* a gyerek. Közösen keresték a krisztusi tanítások, cselekedetek eredményeit a saját életükben, a világ jelenlegi helyzetében.

A bibliaórákat követő játékfoglalkozások során a csoportok tagjai jobban megismerhették egymást, együttműködésre épülő, azt segítő, sportoláson vagy beszélgetéseken nyugvó közösségi játékokat játszottak, s ezzel aktívan formáló tagjaivá válhattak a kis csapatuknak, s a nagyobb tábori közösségnek.

A tábori hét során minden évben igazán különleges ajándék, hogy nem csak énekórákon csendülnek fel a református énekeskönyv zsoltárjai, dicséretei és ifjúsági énekek, hanem a Sárospataki Református Egyházközség templomában, az áhítatok kezdetén és befejezéseként, hangszerekkel kísérve. Ezen a nyáron a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola Felsőzsolcai Tagintézménye is csatlakozott a táborhoz, így még több zenével teljesedhetett ki az ifjúsági konferencia. A hétzáró istentiszteleten fantasztikus koncerttel örvendeztették meg a gyerekeket és a felnőtteket.

A tábor délutánjai igazán élménydús, tartalmas és szórakoztató programok kínálatát nyújtották: Nagykönyvtár, a Gyűjtemények kiállítása, Rákóczi Vár, kézműves foglalkozások, strandolás. A nagy szenzáció a meglepetésnap volt, szerdán. A gyerekek lelkendezve fogadták a miskolci gofrizó, a *Gofrim* finomabbnál finomabb édességeit. Este pedig a Folkbeat zenekar két frontembere, G. Nagy Réka és Csasznyi Imre népdalfeldolgozásokból álló műsorral fokozta a jó hangulatot.

Az egyházi közösségekben a krisztusi jelenlét a különféle adottságú emberek egymáshoz illeszkedésének a biztosítéka. Ez a gyermekhét egy közösséget kínál. A közösséghez tartozás nagyon sok előnnyel jár. Kapcsolatokat, értékeket rejt, s azt, hogy mások megismernek, megbecsülnek minket. Lehetővé teszi, hogy önmagunknál nagyobb dolog részei legyünk. A közösségben az egymást segítő cselekvésnek létjogosultsága van. Az igazán meghatározó erő ebben a Jézus Krisztus ígéretéhez való töretlen ragaszkodás és az erre való építkezés.

A sokfelől érkező gyermek és felnőtt a saját értékeit hozza kincsként a táborba, az itt átélt élmények által nyert értékeket veszi magához, s viszi haza a saját közösségébe, gyülekezetébe.

Orosz Gáborné Marcsi, szervező

NYÁR A TIREKIFIVEL

Pár sor magamról, hogy ki is vagyok és hogyan kerültem a TIREKIFI-hez. Hat évig tanultam a miskolci Lévay József Református Gimnáziumban, ez idő alatt presbiterként tevékenykedtem az iskolában és diákotthonban. Jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetem elsőéves közösségszervező hallgatója vagyok. Az elmúlt egy évben programszervezőként tevékenykedtem a Miskolc Városi Diákönkormányzatnál és az ifjúsági szervezet által kerültem kapcsolatba a TIREKIFI-vel. Én se gondoltam volna, hogy nem a Lévay-n keresztül lesz helyem és teendőm köztük. Márciusban lettem a TIREKIFI önkéntese, bárcsak gimnáziumi tanulmányaim befejeztével tudtam aktív tagja lenni a csapatnak.

2022 nyarán a TIREKIFI két nyári tábort szervezett az ifjúság számára, Balatonfüreden és Miskolcon. Istennek hála, mindkét táborban egy áldott közösségben szolgálhattam kicsik, nagyok és tőlem sokkal nem fiatalabbak közt.

A balatonfüredi tábort megelőzte egy tábori képzés minden felnőtt segítő számára, ahol megtudhattunk minden fontos és annál fontosabb információt nem csak a táborról, hanem egymásról is. Személyesen, egy kellemes első találkozás volt ez az alkalom az ifjúsági misszió munkatársaival, lelkészeivel és önkénteseivel. Bevallom, félve indultam el az alkalomra, viszont kedves, mosolygós arcok vártak a Tirekifi centrumban és egy percig sem éreztem magam kívülállónak. Számomra ez a misszió (is) egy olyan hely, ahova tudom, hogy Isten vezetett és helyezett el.

Június 26. és július 2. között Balatonfüredre vittük az Ifjúsági Tábort. A hét központi gondolata a Remény volt az éven, konkrétabban pedig, hogy az elmúlt időszak veszteségei és nehézségei után hogyan tudunk visszatalálni egy normálisabb életbe, miben van reményünk és hol is kezdjük ezt az egész folyamatot el.

Négy napon hallhattuk ifj. Csomós József tanításait a témához kapcsolódóan, részekre bontva. Kezdtük a hetet Jákób történetével, ahogy hazatér és végre azzá lesz, akivé Isten teremtette, Izrael. Ezen a történeten keresztül foglalkoztunk azzal, hogy hogyan és hol is romlott el az ember önfeledtsége, mennyien élünk úgy, mint Jákób. Teljesen más úton, mint amit Isten kijelölt számunkra. Az édenkertben elrontott énképet hogyan lehet helyreállítani és akként élni, akivé Isten teremtett. Azt a külsőt, lelki gyümölcsöket és talentumokat, amiket Isten adott nekünk személyesen tudjuk szeretni, elfogadni és hálás lenni mindazért, akik vagyunk. Ne rohanjunk az elől az élet elől, amit Isten készített számunkra, hanem imádkozzunk útmutatásért, hogy ne „Jákóbként" éljünk, hanem „Izraelekké" lehessünk mi is saját életünkben.

És ha már helyreállítottuk az énképünket, ideje a „társképünkkel" is foglalkozni, amit szintén a feje tetejére állítottunk még a kezdetek kezdetén. Ilyenek vagyunk mi gyarló emberek. Itt is elhangzott egy történet, méghozzá a házasságtörő asszony története, akinek Jézus a story végén azt mondja, hogy menj el és ne vétkezz többet. Ami önmagában egy nagyon szép és nagyon fontos mondat Jézustól, viszont ami itt témába illő volt számunkra az, hogy mi emberek folyamatosan ítélkezünk egymás fölött. Sőt nem csak egymás fölött, Jézus fölött is. Mennyi kapcsolat romlik meg emiatt. Bármi történjen, az első dolog, amit az ember tesz, elkezd a másikra mutogatni. (Ahogy szokták mondani a másik szemében a szálkát meglátja, a sajátjában a gerendát nem.) Ítélkezünk egymás szokásain, kinézetén, múltján, jelenén és még azt is meg tudjuk jósolni, hogy milyen szerencsétlen jövője lesz szegénynek. Ezt az egészet Jézus egyetlen mondattal képes helyreállítani. Azt mondja az ítélkező írástudóknak és farizeusoknak, hogy az vesse az első követ az asszonyra, aki bűntelen. Mert hogy egyetlen személy van, aki bárkit is megítélhet és az az egy élő Isten.

A harmadik tanítás az emberekben elromlott istenkép helyreállítására épült. Dániel próféta könyvéből a három férfi kemencés története hangzott el a tanításban, ami a tökéletes történet ahhoz, hogy megértsük milyen a mi Istenünk. Nem az, akit akkor szeretünk és imádunk, amikor megszabadít vagy éppen minden jól megy. Ahogy az előadó is mondta nem egy fölérendelt-alávetett viszony, hanem egy sokkal személyesebb szülő-gyermek kapcsolat az Isten-ember kapcsolata. A mi Istenünk az az Isten, aki helyettünk, miattunk és értünk szenved. Nem gondolom, hogy én voltam az egyetlen fiatal, aki minél idősebb lett és minél többet halott Istenről, a fejemben a gondoskodó Atya átváltozott egy szigorú, mumus uralkodóvá, aki direkt rossz dolgokkal sújtott, ha valami rosszat tettem és azért kellett jól viselkednem, hogy kiérdemeljem Isten jóságát irántam. Sokszor még most is van, hogy azt gondolom, majd, ha tökéletes leszek akkor adja csak meg a nekem szánt áldásait. Nehéz megérteni, hogy Isten nem az, akinek sokszor mi hisszük és nem könnyű téma ez, de minden korosztályban és az ember hitéletének minden fázisában érdemes ezzel foglalkozni. Tovább ezt a témát nem is merem boncolni, teológus még nem vagyok.

Az utolsó tanítás a teremtett világról, pontosabban az ember és a világ kapcsolatról szólt. Hála Istennek napjainkban egyre nagyobb hangsúly kerül a teremtés védelmére. Egyre többen és egyre többet gondolkozunk, hogy hogyan is lehetne megvédeni azt a Földet, amit Isten megalkotott, ahova minket, embereket helyezett, hogy műveljük, őrizzük és uralkodjunk rajta. (Ezek alatt valahogy az emberiség azt értette, hogy uraljuk le, mindent gyorsan használjunk fel, mert carpe diem és pusztítsuk el, hogy hátha hamarabb visszajön Jézus. Szerintem ez az egyetlen értelmes magyarázat.) De persze a táborban elhangzott magyarázat is igaz. Hallhattuk Lukács evangéliumából, hogy ha Isten gondot visel a madarakról és minden földi teremtésről, akkor

miért ne tenné az emberrel is, a teremtés koronájával. Tele vagyunk aggodalommal, hogy mit fogunk holnap enni, viselni és elkezdünk túlfogyasztani, felhalmozni és pocsékolni. Folyton attól félünk, hogy valamiben holnap vagy a jövőben hiányt szenvedünk és bizalmatlanok vagyunk Isten gondoskodása felől. Sőt talán úgy fogjuk fel, hogy mióta kikerültünk az édenkertből Isten az emberekről nem gondoskodik, mert csúnyák vagyunk és nem érdemeljük meg, úgyhogy mehetünk dolgozni, kapálni és saját magunk felől gondoskodni. Önzőségünk azt kívánja, hogy mindig sok legyen, de kevés soha és a köztes „elég" Jézus tud lenni. Elég Isten gondviselése. Így tudunk visszatérni a Föld eredeti használati utasításához.)

Szóval volt a hétnek több komoly és elgondolkodtató része, amiket természetesen nagyobb teológia tudással és szórakoztatóbban tartott meg Józsi. Mindezt kiscsoportokban is feldolgoztuk és átbeszéltük. Minden elsősegély tudásomat felhasználhattam napi szinten a kagyló vágásoknál, amit mindenki egészben túlélt. A tábor elején tapasztaltuk, hogy az ördög nem alszik, aztán érthető is volt, hogy miért, hiszen egy nagyon áldott és jelentőségteljes táborban lehetett részük a fiataloknak és nekünk is, kicsit idősebb fiataloknak.

Számomra egy lelki nyaralás volt, még úgy is, hogy túl sokat nem pihentem a tábor ideje alatt. Maga az, hogy hívő emberek közt lehettem és lelkileg otthon érezhettem magam, feltöltődhettem érettségi után nem sokkal, jól jött. Néha kell közeg váltás református közösségeken belül is, ahhoz, hogy újra beleszerethessünk abba, amibe talán már egy kicsit beleuntunk vagy amit ott kell hagynunk egy bizonyos értelemben. Újra felfedezzük az emberekben Isten ragyogó lelkét.

Kezeitek emeljétek az Úrhoz!

Július végén a TIREKIFI centrumban napközis táborunk volt, ahol nem csak saját önkénteseink, hanem ír fiatalok is szolgáltak a gyermekek közt. Július 24-én vasárnap érkezett hozzánk az Exodus 23-as csapata, akik egy egész hetet töltöttek napközben az izgő-mozgó kis táborozókkal. A délutánokon és hétvégén az ifjúsági misszió szolgálattevőjeivel találkozhattak, közös vacsorákon és kirándulásokon ismerkedhettek. Felemelő volt azt látni, hogy mekkora szeretettel és odaadással játszottak és foglalkoztak az írek a magyar gyerekekkel. Nem volt számukra se, a kicsik számára meg még annyira se probléma az, hogy nem beszélték egymás nyelvét. Kézzel-lábbal, ember nem látta jelnyelvvel, activity-s tudásukat elő véve értették meg magukat egymással. Mindezt öröm volt nézni és nevettünk velük nagyokat néhány ilyen előadáson. Minden napot énekléssel kezdtünk, új énekeket tanultunk magyarul és angolul is. Ezt követte az áhítat, tízórai, majd a napi tanítás, amikor is Pál apostollal és az ő életével ismerkedhettek meg a kicsik. Ebéd előtt az aznapi történetet kiscsoportokban dolgoztuk fel különféle játékok keretein belül. Minden délutánon más programban volt részünk, méghozzá: csapatépítő játékok, sorverseny, vadasparki kirándulás, városi séta feladatokkal és táncház. A hetet pénteken egy családi délutánnal zártuk a Lévay udvarán, ahol a gyerekek szüleikkel együtt versenyezhettek és ír táncokat tanulhattak.

Kellemes volt reggelente bemenni egy ilyen áldott közösségbe és együtt nevetni korán reggel a munkatársakkal, ahogy félig lecsukott szemmel ittuk aznap már a második kávénkat. A fáradtság ellenére is nagy szeretettel és ténylegesen Istentől kapott új erővel és kitartással indultunk neki minden napnak és töltődjünk tovább egy-egy gyermekkacajon.

A tábor hetén készült velem is egy riport az Európa Rádiónak, ahol abban a pillanatban, hogy leültem az interjúhoz, átkapcsoltam alvó állapotba. Ha nem kellett minden kérdést kétszer feltenni, akkor egyszer se, de a lényeg, hogy egyetlen kérdés maradt meg bennem az egész beszélgetésből, ami valahogy így hangzott: Miért döntöttél úgy, hogy nyaralás vagy munka helyett önkénteskedni fogsz? A saját válaszomra nem emlékszem, bár biztosan igazat mondtam, de szeretnék itt is választ adni erre a kérdésre. Én is, mint a legtöbb fiatal minél hamarabb munkához akartam jutni, hogy legyen saját keresetem, valamilyen mértékben anyagi szabadságom legyen és majd milyen jó lesz, hogy tudok magamról gondoskodni és arra költöm, amire szeretnék. Kicsit úgy álltam a saját szüleimhez, mint Istenhez, hogy úgyse fognak rólam gondoskodni aztán éhen halok. Hogy miért gondoltam így, az számomra is rejtély, ugyanis kedves szüleim legalább hetente elmagyarázták, hogy ez nem így lesz, sőt tavaly nyáron nem engedtek el dolgozni. Maradt az otthoni munka és pont azon a nyáron volt Csillagpont is, ahova elmentem akkor már másodjára önkéntesnek és igaz addig is gyakoroltam és tapasztaltam az effajta szolgálat szépségét, de teljesen nem tudtam élvezni, mert ott volt bennem az aggodalom, hogy túl kell élnem és az csak földi javak megszerzésével megy. Tavaly nehezen, de sikerült felfognom, hogy élni csak úgy tudok, ha a lelki és szellemi javaimat gyarapítom. Nem azon aggódok folyton, hogy miből és hogy fogok megélni, és nem azért kaparok nap mint nap, hogy olyan életet élhessek, amilyet óhajtok, hanem élek azzal, hogy Isten egy szerető lénynek teremtett és szeretettből segítek és szolgálok, mindenféle jutalom és fizetség nélkül. Isten belehelyezett egy közösségbe, hogy szeretetben szolgáljam azt és majd ő gondoskodik minden szükségletemről. Ő hívott el többféle pályára és hiszem, hogy ő fog olyan helyet adni majd a munka világában is, ami tényleg az én hivatásom. Addig is élvezem a szeretetszolgálat lélekemelő természetét és folyton rácsodálkozom, hogy olyan szerető és áldásos közösségekbe vezet Isten, mint a TIREKIFI, a Lévay és a Csillagpont.

Mindhárom közeg számomra egy olyan hely és közösség, ahol rendkívül szeretve, elfogadva és megbecsülve érzem magam. Ahol nem kell azon aggódnom, hogy mit gondolhatnak rólam vagy éppen mi miatt fognak elítélni. Az lehetek igazán, akinek Isten megteremtett és elhívott, és nem csak a családomban lehetek egy váratlan ajándék vagy áldás, hanem ezekben a közösségekben is. Kívánom mindenkinek teljes szívből, hogy találjon hasonló lelki otthonokat és tapasztalja meg Isten szeretetét és csodálatos munkáját saját életében és környezetében.

Bucsi Sára

Üdv mindenkinek!

A 23-as Exodus csapat vagyunk, 2 vezető és 8 fiatal, mindannyian 16 és 21 év közöttiek. Az Exodus egy észak-írországi keresztyén szervezet, mely célja, hogy fiataloknak segítsen megismerni és bátran követni Jézust, idősebb fiatal keresztyének támogatásával és tanácsolásával. Az Exodus-nak számos központja van Észak-Írországban, de mi Coleraine-ban találkoztunk hetente, hogy Isten igéjét tanulmányozzuk, és együtt készüljünk fel magyarországi utunkra. Mindenkinek megvolt saját személyes motivációja, hogy miért is akart Magyarországra jönni, de közös indíttatásunk is volt. Képesek akartunk lenni arra, hogy megosszuk Isten szeretetét azokkal, akikkel ott találkozunk és szerettünk volna Istenről beszélni az embereknek.

7 napot töltöttünk Miskolcon a TIREKIFI munkatársaival. Nagyon jó élményeket szereztünk a Napközis táborban, nagy szeretettel fogadtak minket és szinte azonnal része lettünk a közösségnek. A gyerekek is hamar befogadtak minket, pedig mi nem beszéltük a nyelvüket. A téma fantasztikus volt, a gyerekek Pál apostol életét ismerték meg a hét során.

Minden nap áhítattal kezdődött, énekeltünk dalokat magyarul és lehetőséget kaptunk arra is, hogy angol dalokat tanítsunk. A gyerekek kedvence a Counting on God című dal lett. Pál életének eseményeit délelőttönként hallották a tábor résztvevői és így került sor a mi színészi játékunkra is. Az utolsó napi tanítás részeként, mi adtuk elő Pál hajótörésének történetét. Minden nap miután Pál történetével megismerkedtünk, kis csoportokban beszélgettünk róla és a munkafüzetünk feladatait oldottuk meg. Volt kódfejtés, színezés, nagyon szórakoztató volt a gyerekeknek és nekünk is. Minden nap játszottunk a gyerekekkel és beszélgettünk velük, hogy jobban megismerjük őket.

A TIREKIFI munkatársai minden estére izgalmas programot szerveztek nekünk, ír fiataloknak. Volt quíz, felmentünk az Avasi kilátóhoz, fürödtünk a Mályi-tóban a Mécses Központnál, volt grillparti és még sok más. Szombaton felfedezőútra indultunk Sárospatakra, megnéztük a Református Kollégium múzeumát, könyvtárát és a várat. Nagyon sokat hallottunk azok történetéről.

Vasárnap, mielőtt el kellett búcsúznunk és a reptérre vittek volna minket, kétnyelvű istentiszteleten vettünk részt a TIREKIFI Ifjúsági Centrumban, amelyen csapatunk is szolgált, imádsággal és az ige felolvasásával.

Nagyon kivételes lehetőségnek tartjuk, és nagyon hálásak vagyunk azért, hogy a TIREKIFI munkatársaival szolgálhattunk. Krisztus iránti szeretetük és az a vágy, hogy hirdessék az Ő szeretetét és szavát azoknak, akik közé küldettek, nyilvánvaló és egyértelmű volt számunkra. Nem lehet eléggé megköszönni mindazt, amit értünk tettek. Ennek ellenére mégis köszönjük a vendégszeretetüket, segítőkészségüket, a szállásunk és az törődésük még élvezetesebbé tette az ott töltött időt.

Folytatjuk az imádkozást mindenkiért, akit ott megismertünk, minden olyan gyermekért is, akinek majd ezután tesznek bizonyságot. Imádkozunk azért, hogy a gyerekek nyitottak legyenek és kapcsolatba kerüljenek Krisztussal. Már alig várjuk, hogy halljuk, hogyan és mire használja fel Isten a TIREKIFI csapatát, munkatársaikat és önkénteseiket egyaránt. Így köszönünk még egyszer mindent. Istené legyen a dicsőség a találkozás ajándékáért!

Nicole Quinn

NYÁRI NAPKÖZIS TÁBOR A MISKOLC-AVASI REFORMÁTUS GYÜLEKEZETBEN

Amikor együtt lehetünk, gyermekek, fiatalok és felnőttek, mindig tanulunk valami újat egymástól. Így volt ez idén nyáron is, amikor augusztus 15-19. között együtt énekeltünk, játszottunk, ismerkedtünk bibliai történetekkel és a legkisebbektől, a legnagyobbakig Istent dicsérhettük és Neki szolgálhattunk.

A tábor első napján örömmel találkoztunk a „régi" táborozókkal, és nagy izgalommal ismertük meg az „újakat". Minden nap különleges módon dolgoztuk fel a bibliai történeteket, amelyek a fő téma, az ÉLET VIZE köré épültek. Kis csoportokban beszélgettünk Isten csodáiról és maguk a gyerekek is részesei lettek például Mózes tetteinek, amikor eljátszottuk az ő életét és az Egyiptomból való kivonulást.

Minden nap meglátogattuk a Miskolc-Avasi Református Templomot is. Megismertük a templom történetét és a kiállítást, ami egészen a padlástérig tart. Az énektanulások nagy része itt történt.

A délutánok kézműves foglalkozásokkal teltek. Hétfőn és szerdán, Viszóczky Erzsébet, gyülekezetünk tagja, nagy szeretettel és odaadással tanított minket hímezni. A kicsik és nagyok nagy lelkesedéssel fogtak hozzá a különböző technikák elsajátításához és sokunkat, köztük engem is, annyira magával ragadott a kézimunkák világa, hogy azóta is sorra készítjük a szebbnél szebb alkotásokat és hálásan mutatjuk meg Erzsikének, hogy maradandó élményt és „örökséget" adott nekünk, ami nem ért véget a táborral.

Vendégünk volt még Herczeg Mária, bábos kézműves, aki egy erdei mese szereplőit elevenítette meg termésekből készült alkotásaiban. A gyerekek (és persze mi is) még most is fel tudnánk idézni a történetet, ha ránézünk az elkészített szereplőkre.

Csütörtökön kenyérsütésre volt lehetőség, amit mind minden évben, a Vásárhelyi család tett lehetővé. A gyerekek most is nagy örömmel készítették a kenyereket. Együtt gyúrták, dagasztották a tésztát, fonták a kalácsot és büszkeséggel látták munkájuk eredményét.

Végül az utolsó napunk kirándulással telt. Meglátogattuk az Imolai Református Egyházközséget, ahol nagy szeretettel vártak minket. Megnéztük az Illatportát és a református templomot, amit Szegedi Csaba és felesége mutattak meg nekünk, majd közösen énekeltünk, játszottunk és dicsértük Istent az imolai gyerekekkel.

Záhorszki-Hangó Viola Réka

Én az 50 óra közösségi szolgálatomat töltöttem a táborban. A hét során lehetőségem volt új emberekkel megismerkedni, új dolgokat tanulni, és egy rég ismert történet tanulságát is újra elmélyíthettem. Rengeteg program volt, amit nem csak a gyerekek, hanem még mi, csoportvezetők is élveztünk.

Karkötőkészítéstől kezdve, kenyérsütésig sok mindent kipróbálhattunk, délelőttönként pedig erősíthettük bibliai tudásunkat. Mózes történeteiből azóta sokkal több üzenetet felfedeztem. A történetet, amit kisgyerekként annyiszor hallottam, most más lett. Érdekes felfedezésem lett, hogy mennyire máshogy értelmezem érettebb fejjel. Ilyen volt például Mózes születésének- vagy Mózes és az égő csipkebokornak a története, amit végül csapatmunkával elő is kellett adnunk.

A kis csapatommal hamar összeszoktunk, megtanultuk egymás nevének jelentését, hogy ki mit szeret, kinek mi a kedvenc színe, állata, és ki milyen zenét hallgat.

Jó volt látni milyen örömmel beszéltek a gyerekek magukról és családjukról, hogy mennyire nyitottak, barátságosak, és milyen jól kijönnek egymással. Valósan érzékeltük, hogy boldog gyerekek vesznek minket körül, tele hittel, szeretettel és álmokkal.

Voltak csendesebb, lazább, visszafogottabb napok, viszont a hét nagyobb része pörgősen telt és tele volt nevetéssel, valamint jó programokkal, így nem csoda, hogy nap végére mindenki elfáradt, persze nálunk itt még ne ért véget a munka, de megérte a fáradtságot, hisz láttuk mennyire örültek, mikor egy hosszú meleg nap után kisétáltunk nagy popcornos tálakkal és hideg üdítőkkel a kezünkben. Volt szerencsénk elmenni a Horváth-tetőn található felújított játszótér felavatására, amit a kicsik azonnal birtokba is vettek, na de csak azután, hogy a héten szorgalmasan tanult énekeket előadták. Utolsó nap ellátogattunk Imolára, egy kis faluba, ami Ragály mellett, Aggtelek közelében található. Mivel a falu a nevemet viseli, mindig is vágyálmom volt egyszer eljutni ide, és örülök, hogy ezt egy ilyen jó társasággal tehettem meg. Természetesen a templomlátogatás sem maradhatott el, ahol egy rövid áhítatot tartott Szegedi Csaba lelkipásztor, majd elénekeltük a tanult énekeket. Végül közösen értékeltük a hetet. Mindenki egy kis füzettel távozott, amire egymásnak szép üzeneteket írtak. A tábort és egyúttal a nyarat is a vasárnapi istentisztelettel zártuk, a gyülekezetnek is előadva a héten tanult dicséreteket.

Összességében óriási élményben volt részem, hálás vagyok mindenért, amit ezalatt az egy hét alatt kaptam, talán az érettségi és a felnőtté válás közeledtével érzem legjobban menyire hálás vagyok ezért a sok nevetésért, önfeledt vidám napért.

Legfőképpen a gyerekeknek köszönöm, mert mellettük még „utoljára” én is gyermek lehettem.

Birtha Imola

SZABÓ T. ANNA: AZ ÉG ZSOLTÁRA

Perelj, uram, perlőimmel?
Felelj, Uram, felhőiddel.
Mondd, hogy rend van a világban,
felejtsem, amiket láttam.

Nehéz lenni, tudod, Uram?
Szívünk-szemünk úgy tele van
fájdalommal, szenvedéssel,
amit nem érünk fel ésszel.

Körülöttünk annyi zaj van.
A testtel is csak a baj van.
A lélek meg – szent a lélek,
de nem éli a szentséget.

Kő a szívünk, fáradt, nehéz,
szemünk csak a képekre néz,
tükrök közé vagyunk zárva,
nem látunk ki a világra.

Itt lent perbe vagyunk fogva,
perlőnk fölénk magasodna,
túlkiabál, elküld haza,
hiába, hogy nincs igaza.

Perelj, Uram… – Nem, ne perelj.
Inkább csak felhőket terelj:
a változó világ képét –
ezzel hozd fölénk a békét.

Felelj, uram, felhőiddel,
vértezz fel a kellő hittel,
hogy törvényed ne feledjük,
eged alatt legyünk együtt,

tanuljunk világot látni,
indulatainkkal bánni,
nem bújkálni, mint a gyermek,
viselni a közös terhet,

éljük át a mások részét,
legyen bennünk újra részvét,
legyen bennünk hit, alázat.
Égből építs nekünk házat.

FELHÍVÁS!

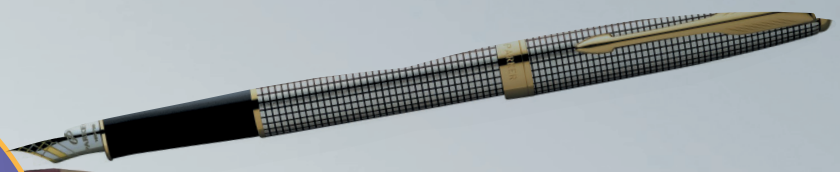

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ

2022 december 1.

HÉTKÖZNAPI TALÁLKOZÁSOK ISTENNEL

ANTOLÓGIA KIADÁSÁT TERVEZZÜK –

HÉTKÖZNAPI TALÁLKOZÁSOK ISTENNEL

címmel

Szeretettel várjuk Egyházkerületünkben szolgáló lelkipásztorok, pedagógusok, diákok, gyülekezeti tagok írásait, melyekben saját személyes élményeikről, Istennel való kapcsolatukról vallanak.

Az írások műfaja lehet próza, novella, mese, imádság, vers.

AZ ÍRÁSOKAT *a tirekantologia@gmail.com* CÍMRE VÁRJUK

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
25.	30.	27.	18.

JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS
29.	26.	26.	30.	21.

TIREKIFI IFJÚSÁGI CENTRUM
SZÉCHENYI UTCA 56.
16:00-KOR A MEGJELÖLT NAPOKON

TIREKIFI

TIREKIFI.HU
IRODA.TIREKIFI@GMAIL.COM

FACEBOOK.COM/TIREKIFI

TIREKIFI.IFJUSAGI.MISSZIO

GULYAS ISTVANHITVES TARSAVAL MISKOLTZI SARAVAL